

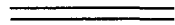
SUOMEN VIRALLINEN TILASTO

III

MAATALOUS

20

MAANVILJELYS JA KARJANHOITO
VUONNA 1923

HELSINKI, 1924
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINO

Sisällys:

Tekstiä:

Johdanto.

	Siv.
<i>Pelto- ja niittyala sekä niiden käyttö.</i>	
Pinta-ala	5
Peltoala ja sen käyttö	5
Viljelyksessä oleva kaski	9
Luonnonniityn ala ja sen käyttö	10
Luonnonniitty ja peltoala	10

Kylvö, sato ja kulutus.

Kylvömäärät	11
Sääsuhteet	11
Kasvillisuuden kehitys	15
Satomäärät	17
Sato rehuyksikköinä	18
Sadon raha-arvo	20
Kulutus	22

Karjanhoito.

Kotieläinten luku	23
Kotieläimet vuosina 1922 ja 1923	25
Kotieläimet ja väkiluku	26
Kotieläimet ja peltoala	27

Meijeriliike.

Meijerien luku ja niiden omistajat	28
Meijerien käyttövoima	29
Meijerien tuotanto	30
Meijerien työntekijäin ja työpäivien luku	33

Maanviljelystyöväen saanti ja palkkaehdot.

Maanviljelystyöväen saanti	35
Maanviljelystyöväen palkat	35

<i>Traduction des en-têtes des tableaux</i>	39
---	----

Taululiitteitä:

Taululiite N:o 1. Peltoala ja sato vuonna 1923:

a) Läänittäin ja kihlakunnittain	2
b) Maanviljelysseurojen piireissä	10

	Siv.
Taululiite N:o 2. Luonnonniitty ja niittyheinän sato vuonna 1923:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	14
b) Maanviljelysseurojen piireissä	15
Taululiite N:o 3. Kotieläimet vuonna 1923:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	16
b) Maanviljelysseurojen piireissä	20
Taululiite N:o 4. Meijerien luku, omistajat, käyttövoima ja tuotanto vuonna 1923:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	22
b) Maanviljelysseurojen piireissä	24
Taululiite N:o 5. Meijerien henkilökunta vuonna 1923:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	26
b) Maanviljelysseurojen piireissä	30
Taululiite N:o 6. Maanviljelystyöväen palkat vuonna 1923:	
a) Läänittäin ja kihlakunnittain	32
b) Maanviljelysseurojen piireissä	36

Johdanto.

Vuoden 1923 tilaston ensiaineiston keruuseen ja käyttelyyn nähden on menettelytapa ollut samallinen kuin lähinnä edellisenä vuonna, josta tarkempi selostus on annettu 1921 vuoden vuosijulkaisussa, jonka tähden tässä vain viitattakoon siihen, mitä mainitun julkaisun johdannossa on esitetty.

Mitä vuositilaston sisällykseen tulee, on siihen tehty sellainen muutos, että kyselykaavakkeesta on maataloushallituksen asiasta tekemästä esityksestä Valtioneuvoston päätöksellä 2 p:ltä elokuuta 1923 yhdistetty syysruista ja kevätruista koskevat kohdat nimikkeellä »ruis» ja kohta »tattari» on kaavakkeesta poistettu, jota vastoin kaskiviljelykseen nähden on lisätty eri viljelyskasvien alaa koskevat kohdat ja niinkään korjatun niittyheinän alaa käsittävä kohta.

Pelto- ja niittyala sekä niiden käyttö.

Pinta-ala. Valtakunnan maalaiskuntain pinta-ala (ilman vesiä ja Petsamon aluetta) oli, tiluslajien mukaan jaettuna, vuosina 1922 ja 1923 seuraava, hehtaareissa:

	v. 1922.	v. 1923.	Lisäys (+) tai vähennys (—) vv. 1922—23.	%
Peltoa	2,086,207	2,104,367	+ 18,160	+ 0.9
Luonnonniittyä	553,835	535,880	— 17,955	— 3.2
Muuta alaa	30,586,048	30,672,653	+ 86,605	+ 0.3
Yhteensä	33,226,090	33,312,900	+ 86,810	+ 0.3

Peltoala ja sen käyttö. Peltoala jakaantui valtakunnassa eri läänien kesken seuraavasti:

Lääni tai maakunta.	v. 1922. Ha	v. 1923. Ha	Lisäys (+) tai vähennys (—) vv. 1922—23. Ha	%
Uudenmaan	257,076	257,964	+ 888	+ 0.3
Turun ja Porin	440,345	442,125	+ 1,780	+ 0.4
Ahvenanmaan	11,342	11,453	+ 111	+ 1.0
Hämeen	267,810	269,904	+ 2,094	+ 0.8
Viipurin	257,917	262,987	+ 5,070	+ 2.0
Mikkelin	109,383	109,594	+ 211	+ 0.2
Kuopion	152,787	155,348	+ 2,561	+ 1.7
Vaasan	443,560	446,926	+ 3,366	+ 0.8
Oulun	145,987	148,066	+ 2,079	+ 1.4
Yhteensä	2,086,207	2,104,367	+ 18,160	+ 0.9

Valtakunnassa oli pelto-ala niinmuodoin lisääntynyt 18,160 ha:lla, mikä vastaa 0.9 % vuoden 1922 peltoalasta. Suhteellisesti suurin oli peltoalan lisäys Viipurin läänissä, 2.0 %, ja sitä lähinnä Kuopion (1.7 %) ja Oulun (1.4 %) lääneissä.

Eri läänien maalaiskuntien pinta-alasta oli pellon osuus v. 1923: Uudenmaan läänissä 22.5 %, Turun ja Porin läänissä 20.3 %, Ahvenanmaalla 8.0 %, Hämeen läänissä 15.5 %, Viipurin läänissä 8.4 %, Mikkelin läänissä 6.6 %, Kuopion läänissä 4.3 %, Vaasan läänissä 11.7 % ja Oulun läänissä 0.9 %. Vastaava prosenttiluku valtakunnalle oli 6.3.

Peltoala valtakunnassa jakautui käyttönsä mukaan koko maassa seuraavalla tavalla, hehtaaria:

	v. 1922.	%	v. 1923.	%	Lisäys (+) tai vähennys (-) vv. 1922—23.	%
Syysvehnä	9,180	0.4	8,963	0.4	— 217	— 2.4
Kevätvehnä	6,221	0.3	6,342	0.3	+ 121	+ 1.9
Syysruis	229,548	11.0	234,363	11.1	— 2,930	— 1.2
Kevätruis	7,745	0.4				
Ohra	112,249	5.4	110,618	5.3	— 1,631	— 1.5
Kaura	429,533	20.6	431,403	20.5	+ 1,870	+ 0.4
Sekuli	10,735	0.5	10,140	0.5	— 595	— 5.5
Tattari	732	(0.0)	— ¹⁾	—	— 732	—
Herne, papu ja virna	12,517	0.6	11,357	0.5	— 1,160	— 9.3
Yht. viljakasveilla	818,460	39.3	813,186	38.6	— 5,274	— 0.6
Peruna	67,393	3.2	67,470	3.2	+ 77	+ 0.1
Rehunauris	14,023	0.7	14,906	0.7	+ 883	+ 6.3
Muut juurikasvit ..	4,931	0.2	4,480	0.2	— 451	— 9.1
Yht. perunalla ja juurikasveilla	86,347	4.1	86,856	4.1	+ 509	+ 0.6
Vihantarehu	14,482	0.7	16,221	0.8	+ 1,739	+ 12.0
Heinää siemeneksi ..	19,971	1.0	18,845	0.9	— 1,126	— 5.6
Heinää rehuksi	803,523	38.5	828,905	39.4	+ 25,382	+ 3.2
Laitumena	119,324	5.7	119,934	5.7	+ 610	+ 0.5
Yht. vihantareh. ja heinällä	957,300	45.9	983,905	46.8	+ 26,605	+ 2.8
Pellava ja hamppu ..	6,450	0.3	5,873	0.3	— 577	— 8.9
Täyskesanto	202,925	9.7	201,195	9.6	— 1,730	— 0.9
Muu peltoala	14,725	0.7	13,352	0.6	— 1,373	— 9.3
Yhteensä peltoa	2,086,207	100.0	2,104,367	100.0	+ 18,160	+ 0.9

Valtakunnan peltoalasta oli niinmuodoin korsi- y. m. viljakasvien hallussa v. 1923 kaikkiaan 38.6 %, perunan ja juurikasvien hallussa 4.1 %, heinäkasvien

¹⁾ Sisältyy »Muuhan peltoalaan».

ja vihantarehun hallussa 46.8 %, pellavan ja hampun hallussa 0.3 %, täyskesantona 9.6 % ja muuna peltoalana 0.6 %. — Kokonaisuudessaan oli viljakasvien ala vähentynyt 0.6 %:lla; kevätvehnän ja kauran alat olivat lisääntyneet, mutta muiden viljakasvien alat vähentyneet, niistä rukiin ala yli 2,900 hehtaaria. Perunan ja juurikasvien yhteinen ala sitävastoin lisääntyi niinkään 0.6 %:lla, rehunauriin ala sekä suhteellisesti että absoluuttisesti tuntuvasti. Heinällä y.m. sekä laitumena oleva ala oli kasvanut 2.8 %:lla, vihantarehun ala huomattavan suuresti, 12%:lla. Pellavaa ja hamppua kasvava ala oli vähentynyt 8.9 %:lla, täyskesannon ala lähes 1 %:lla ja »muu peltoala» 9.3 %:lla.

Läänittäin jakautui peltoala käyttönsä mukaan v. 1923 seuraavalla tavalla, ha:

	Uudenmaan lääni	Turun ja Porin lääni	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta.
Syysvehnä	2,987	4,425	235	812	402	24	15	61	2	8,963
Kevätvehnä	823	2,216	441	169	1,744	581	247	105	16	6,342
Ruis	25,172	46,109	1,385	30,886	34,027	19,541	20,641	41,791	14,811	234,363
Ohra	5,643	17,780	159	10,349	9,961	4,493	12,096	27,512	22,625	110,618
Kaura	60,501	110,951	1,937	63,398	57,251	27,054	28,749	68,419	13,143	431,403
Sekuli	1,945	2,084	143	1,138	1,292	576	1,174	1,341	447	10,140
Herne, papu ja virna	3,173	3,960	149	1,696	1,177	375	177	547	103	11,357
Yht. viljakasveja	100,244	187,525	4,449	108,448	105,854	52,644	63,099	139,776	51,147	813,186
Peruna	9,508	11,315	465	6,896	8,928	5,336	8,454	11,129	5,439	67,470
Rehunauris	1,797	2,163	150	1,557	1,549	859	1,460	4,455	916	14,906
Muut juurikasvit	1,143	1,263	19	351	605	71	266	581	181	4,480
Yht. perunaa ja juurikasveja	12,448	14,741	634	8,804	11,082	6,266	10,180	16,165	6,536	86,856
Vihantarehu	3,571	1,780	10	1,507	1,946	1,745	1,400	3,137	1,125	16,221
Heinällä siemeneksi	2,777	4,418	157	2,398	1,777	344	467	5,567	940	18,845
Heinällä rehuksi	102,111	144,696	5,007	105,838	107,887	29,026	61,183	200,414	72,743	828,905
Nurmilaidun	12,167	41,102	33	12,392	4,270	874	837	43,492	4,767	119,934
Yht. vihantarehua ja heinää	120,626	191,996	5,207	122,135	115,880	31,989	63,887	252,610	79,575	983,905
Pellava ja hamppu	951	1,328	29	825	837	233	401	1,080	189	5,873
Kokokesanto	22,221	43,810	1,116	28,791	27,668	17,520	16,913	33,868	9,238	201,195
Muu peltoala	1,474	2,725	18	901	1,666	942	868	3,427	1,331	13,352
Koko peltoala	257,964	442,125	11,453	269,904	262,987	109,594	155,348	446,926	148,066	2,104,367

Edellä esitetyt peltoalat olivat asianomaisten läänien ja valtakunnan peltoalasta prosentiksi laskettuina seuraavat:

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Viipurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta.
Syysvehnä	1.2	1.0	2.0	0.3	0.2	(0.0)	(0.0)	(0.0)	(0.0)	0.4
Kevätvehnä	0.3	0.5	3.9	0.1	0.7	0.5	0.2	(0.0)	(0.0)	0.3
Ruis	9.8	10.4	12.1	11.5	12.9	17.8	13.3	9.4	10.0	11.1
Ohra	2.2	4.0	1.4	3.8	3.8	4.1	7.8	6.2	15.2	5.3
Kaura	23.4	25.1	16.9	23.5	21.8	24.7	18.5	15.3	8.9	20.5
Sekuli	0.7	0.5	1.2	0.4	0.5	0.5	0.7	0.3	0.3	0.5
Herne, papu ja virna	1.2	0.9	1.3	0.6	0.4	0.4	0.1	0.1	0.1	0.5
Yhteensä viljakasveja	38.8	42.4	38.8	40.2	40.3	48.0	40.6	31.3	34.5	38.6

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Viharin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta.
Peruna	3.7	2.6	4.0	2.6	3.4	4.8	5.5	2.5	3.7	3.2
Rehunauris	0.7	0.5	1.3	0.6	0.6	0.8	0.9	1.0	0.6	0.7
Muut juurikasvit	0.4	0.3	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2
Yhteensä perunaa ja juurikasveja	4.8	3.4	5.5	3.3	4.2	5.7	6.6	3.6	4.4	4.1
Vihantarehu	1.4	0.4	0.1	0.5	0.8	1.6	0.9	0.7	0.5	0.8
Heinällä siemeneksi	1.1	1.0	1.4	0.9	0.7	0.3	0.3	1.2	0.7	0.9
Heinällä rehuksi	39.6	32.7	43.7	39.2	41.0	26.5	39.4	44.9	49.1	39.4
Nurmilaidun	4.7	9.3	0.3	4.6	1.6	0.8	0.5	9.7	3.2	5.7
Yhteensä vihantarehua ja heinää	46.8	43.4	45.5	45.2	44.1	29.2	41.1	56.5	53.8	46.8
Pellava ja hamppu	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.2	0.1	0.3
Kokokesanto	8.6	9.9	9.7	10.7	10.5	16.0	10.9	7.6	6.3	9.6
Muu peltoala	0.6	0.6	0.2	0.3	0.6	0.9	0.5	0.8	0.9	0.6
Koko peltoala	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Mitä eri kasvien viljelykseen tulee, oli *vehnän* viljelyksen ala 15,305 ha eli 0.7 % koko peltoalasta. Vehnästä oli $\frac{4}{10}$ (41.4 %) kevätnä, jota viljeltiin syysvehnään verraten enimmäin valtakunnan itä- ja pohjoisosissa sekä Ahvenanmaalla. Syysvehnää viljellään etupäässä Etelä- ja Lounais-Suomessa.

Rukiin yhteenlaskettu peltoala oli 234,363 ha eli 11.1 % valtakunnan peltoalasta. Ruispellon osuus koko peltoalasta on suhteellisesti suurin Mikkelin läänissä (17.8 %) ja sitä lähinnä Kuopion läänissä (13.3 %); suhteellisesti pienin se on Vaasan (9.4 %) ja Uudenmaan (9.8 %) lääneissä.

Ohraa kasvava ala valtakunnassa oli 110,618 ha eli 5.3 % koko peltoalasta. Maan pohjois- ja keskiosissa sen viljelys on tuntuvasti yleisempi kuin muissa osissa. Suhteellisesti suurin osa ohrapellosta oli Oulun läänissä (15.2 %); sitä seurasivat ohrapellon laajuuden puolesta Kuopion (7.8 %) ja Vaasan (6.2 %) läänit. Suhteellisesti pienin oli ohrapellon osuus Ahvenanmaalla (1.4 %) ja Uudenmaan läänissä (2.2 %).

Kauran viljelyksessä oli 431,403 ha, joka vastasi 20.5 % koko peltoalasta. Suurin oli kaurapellon osuus Turun-Porin (25.1 %) ja Mikkelin (24.7 %) lääneissä, joita lähinnä seurasi Uudenmaan lääni (23.4 %); pienin oli kaurapello Oulun (8.9 %) ja Vaasan (15.3 %) lääneissä.

Sekulia kasvava ala oli yhteensä 10,140 ha, mikä vastasi 0.5 % maan koko peltoalasta. Sekulia viljeltiin enimmäin Ahvenanmaalla (1.2 %) sekä Uudenmaan (0.7 %) ja Kuopion (0.7 %) lääneissä, vähimmäin Oulun (0.3 %) ja Vaasan (0.3 %) lääneissä. Sekulista oli 5,115 ha korsiviljasekulia ja 5,025 ha korsi-palkoviljaa kasvavaa.

Hernettä ja papua sekä virnaa viljellään enimmäin lounaisosassa maata, ja oli niiden viljelysala Ahvenanmaalla 1.3 %, Uudenmaan läänissä 1.2 % ja Turun-

Porin läänissä 0.9 % näiden läänien koko peltoalasta. Koko maassa oli herneen ja pavun sekä virnan viljelyksessä 11,357 ha eli 0.5 % koko peltoalasta.

Perunanviljelyksen suhteellisen laajuuden puolesta, jonka koko ala valtakunnassa oli 67,470 ha eli 3.2 % koko peltoalasta, oli ensi sijalla Kuopion lääni 5.5 %:lla ja Mikkelin lääni 4.8 %:lla; niitä seurasi lähinnä Ahvenanmaan maakunta 4.0 %:lla. Pienin oli puheenalainen peltoala Vaasan (2.5 %), Turun ja Porin (2.6 %) sekä Hämeen (2.6 %) lääneissä.

Rehunaurista, jonka koko viljelysala oli 14,906 ha eli 0.7 % koko peltoalasta, viljeltiin suhteellisesti enimmäin Ahvenanmaalla (1.3 %) ja sitä lähinnä Vaasan (1.0 %) ja Kuopion (0.9 %) lääneissä. — Muita juurikasveja, joiden yhteenlaskettu ala oli 4,480 ha eli 0.2 % koko peltoalasta, viljeltiin enimmäin Uudenmaan läänissä (0.4 %).

Vihantarehun ala oli maassa yhteensä 16,221 ha eli 0.8 %. Suurin, 1.6 % peltoalasta, oli sen viljelysala Mikkelin läänissä, ja sitä lähinnä, 1.4 %, Uudenmaan läänissä.

Heinäsiemenen viljelyksessä oleva ala oli 18,845 ha eli 0.9 % maan peltoalasta. Suhteellisesti laajin se oli Ahvenanmaan maakunnassa (1.4 %), ja sitä lähinnä Vaasan (1.2 %) ja Uudenmaan (1.1 %) lääneissä. — *Rehuksi* korjatun *peltoheinän* yhteenlaskettu ala teki 828,905 ha, vastaten 39.4 % peltoalasta. Suhteellisesti suurin oli mainittu ala Oulun läänissä, tehden 49.1 % tämän läänin koko alasta. Lähinnä sitä seurasi Vaasan lääni 44.9 %:lla; pienin oli rehusatoala Mikkelin läänissä, 26.5 %, ja Turun-Porin läänissä, 32.7 %. — *Nurmilaitumen* ala, joka nousi koko maassa 119,934 ha:iin eli 5.7 %:iin, oli suhteellisesti suurin Vaasan (9.7 %) ja Turun-Porin (9.3 %) lääneissä sekä pienin Ahvenanmaalla (0.3 %) ja Kuopion läänissä 0.5 %. Lähellä näitä oli Mikkelin lääni 0.8 %:lla. — Rehusatoala ja nurmilaidun yhteenlaskettuina olivat 45.1 % valtakunnan peltoalasta, ja eri lääneissä oli vastaava suhdeluku seuraava: Uudenmaan läänissä 44.3 %, Turun ja Porin läänissä 42.0 %, Ahvenanmaalla 44.0 %, Hämeen läänissä 43.8 %, Viipurin läänissä 42.6 %, Mikkelin läänissä 27.3 %, Kuopion läänissä 39.9 %, Vaasan läänissä 54.6 % ja Oulun läänissä 52.3 %.

Pellavan ja hampun viljelyksessä oleva ala oli kaikkiaan 5,873 ha eli 0.3 % ja oli sen suhteellinen osuus suurin Uudenmaan läänissä, nimittäin 0.4 %; pienin se oli Oulun läänissä 0.1 %.

Täyskesannon ala teki yhteensä 201,195 ha, mikä vastasi 9.6 % maan koko peltoalasta. Suhteellisesti suurin se oli Mikkelin läänissä, 16.0 %, jossa rukiinkin ala oli suhteellisesti laajin (17.8 %). Verrattain pieni oli kesannon ala Oulun läänissä, 6.3 %, jossa rukiin ala oli 10.0 %.

Viljelyksessä oleva kaski. Edellä mainitun peltoalan (2,104,367 ha) lisäksi oli v. 1923 viljelyksessä 2,868 ha *kaskea*, josta 1,741 ha rukiilla, 271 ha ohralla, 478 ha kauralla ja 378 ha muilla viljelyskasveilla. Läänien mukaan jakaantui viljelty kaski seuraavalla tavalla, ha:

	Rukiilla.	Ohralla.	Kauralla.	Muulla.	Yhteensä.
Uudenmaan läänissä	—	—	—	—	—
Turun ja Porin läänissä	—	—	—	—	—
Ahvenanmaalla	—	—	—	—	—
Hämeen läänissä	27	6	1	6	40
Viipurin »	632	58	164	153	1,007
Mikkelin »	624	31	179	100	934
Kuopion »	404	158	119	88	769
Vaasan »	32	4	4	24	64
Oulun »	22	14	11	7	54
Koko maa	1,741	271	478	378	2,868

Luonnonniityn ala ja sen käyttö. Luonnonniityn ala sekä se osa siitä, jolta satoa korjattiin v. 1923, oli valtakunnassa ja eri lääneissä niinkuin osoittaa seuraava taulukko, johon on otettu vastaavat tiedot myöskin vuodelta 1922:

Lääni tai maakunta.	V. 1922.			V. 1923.		
	Luonnonniityn koko ala, ha.	Siitä korjattua alaa, ha.	Korjattu ala %:na koko alasta.	Luonnonniityn koko ala, ha.	Siitä korjattua alaa, ha.	Korjattu ala %:na koko alasta.
Uudenmaan	20,032	9,313	46.5	19,601	12,610	64.3
Turun ja Porin	31,767	14,256	44.9	30,964	21,191	68.4
Ahvenanmaan	2,958	1,598	54.0	2,532	2,398	94.7
Hämeen	21,086	16,460	78.1	20,106	15,048	74.8
Viipurin	64,479	45,692	70.9	61,356	54,875	89.4
Mikkelin	41,451	40,028	96.6	38,697	33,036	85.4
Kuopion	89,350	70,832	79.3	82,634	75,269	91.1
Vaasan	53,227	34,763	65.3	52,894	37,963	71.8
Oulun	229,485	203,586	88.7	227,096	202,680	89.2
Yhteensä	553,835	436,528	78.8	535,880	455,070	84.9

Luonnonniitty väheni v:sta 1922 vuoteen 1923 17,955 ha:lla eli 3.2 %:lla, tehden viimeksimainittuna vuonna 535,880 ha. Tämä ala jakaantui eri läänien kesken prosentittain seuraavasti: Oulun läänin osalle tuli 42.4 %, Kuopion läänille 15.4 %, Viipurin läänille 11.4 %, Vaasan läänille 9.9 %, Mikkelin läänille 7.2 %, Turun ja Porin läänille 5.8 %, Hämeen läänille 3.7 % ja Uudenmaan läänille 3.7 % sekä Ahvenanmaalle 0.5 %.

Koko niittyalasta korjattiin v. 1923 heinäkuu ainoastaan 455,070 ha:lta, mikä vastasi 84.9 % koko alasta. Korjatun alan suhde koko niittyalaan oli melkoisesti erisuuri eri lääneissä, vaihdellen suhde 64.3 %:sta (Uudenmaan lääni) 94.7 %:iin (Ahvenanmaan maakunta).

Luonnonniitty ja peltoala suhtautuivat eri lääneissä toisiinsa siten, että 100 peltohehtaaria vastasi seuraava ala luonnonniittyä: Turun ja Porin läänissä 7.0 ha, Hämeen läänissä 7.4 ha, Uudenmaan läänissä 7.6 ha, Vaasan läänissä 11.8 ha, Ahvenanmaalla 22.1 ha, Viipurin läänissä 23.3 ha, Mikkelin läänissä 35.3 ha, Kuopion läänissä 53.2 ha ja Oulun läänissä 153.4 ha. Koko maassa oli vastaava niittyala 25.5 ha.

Kylvö, sato ja kulutus.

Kylvömäärät. Kylvömääriä laskettaissa on käytetty edellisessä vuosikertomuksessa esitettyjä keskikylvömääriä, joiden mukaan kokonaiskylvömäärät koko maalle ovat seuraavat:

	Kylvömäärä ha:lle kg.	Kokonaiskylvömäärä, desitonnia.
Syysvehnä	154	13,803
Kevätvehnä	185	11,733
Ruis	141 ¹⁾	330,452
Ohra	198	219,024
Kaura	193	832,608
Sekuli	213	21,598
Herne, papu ja virna	179	20,329
Peruna	1,637	1,104,484
Rehunauris	4	596

Ennenkuin tehdään selkoa 1923 vuoden sadosta, esitettäköön satoon enimmin vaikuttavasta tekijästä, *sääsuhteista*, seuraavaa:

Aikainen ja odottamattoman pikainen talventulo syksyllä 1922 keskeytti syystyöt kaikkialla maassa, tullen lumi yleisesti sulaan maahan. Mutta tätä aikaista talvea ei kuitenkaan kestänyt kauvan, ilmat lämpenivät uudelleen ja lumi sulii, varsinkin maan eteläisemmissä osissa miltei olemattomiin. Leutoja ilmoja kesti aina helmikuun alkuun asti, tehden kelin paikoin mahdottomaksi; myöskin oli syytä pelätä, että leuto sää ja hankien alla sulana säilynyt maa tuottaisi syysviljoille vahinkoa. — *Helmikuussa* säät kävivät huomattavasti viileämmiksi lämpötilan osoittaessa poikkeusta kylmän puolelle lännessä ja Pohjois-Pohjanmaalla 2—4° sekä muualla 5—6°. Lunta tuli sangen huomattavasti, niin että lumensyvyys oli Keski-Suomessa 40—60, idässä 60—75 ja pohjoisessa 70—90 cm; lounaassa oli lumensyvyys tavallista pienempi ja lounaisessa saaristossa oli maa melkein lumeton. — *Maaliskuun* lämpötila oli etelässä melkein normaali, keskiosissa ja Pohjois-Pohjanmaalla n. 1° ja Lapissa 3—4° normaalia korkeampi. Sademäärä oli pienin mitä tämän kuun aikana on milloinkaan havaittu. Helmi- ja maaliskuun yhteenlaskettu sademäärä oli pienin, mitä maassamme on kahden peräkkäin seuraavan kuun aikana saatu. Lumensyvyys oli kuun alkupuoliskolla melkein muuttumaton. Melkein koko maassa oli lunta tavallista vähemmän ja kuun jälkipuoliskolla aleni lumensyvyys kaikkialla, ollen kuun lopussa Keski-Suomen eteläosissa 20—40, sen pohjoisosissa ja Itä-Suomessa 40—60, sekä Pohjois-Pohjanmaalla ja Etelä-Lapissa 60—80 cm. Rekikeli loppui lounaisessa saaristossa 16—17 p:nä sekä ennen kuun loppua koko Lounais-Suomessa sillä alueella, missä aukeat maat paljastuivat lumesta. — *Huhtikuun* ensimmäiset päivät olivat vielä hyvinkin aurinkoisia, mutta myöhemmin muuttui ilma kautta maan koleaksi, niin että kuukauden keskilämpötila oli 0.5—3° normaalia alhaisempi. Sademäärän kuukausisumma oli tavallista pienempi; kahden edellisen kuun aikana vallinnut pouta jatkui tässä kuussa Pohjois-Suomessa

¹⁾ Syys- ja kevätruikille yhteisesti.

n. 10 päivään ja Etelä-Suomessa kuun puoliväliin saakka. Sateet tulivat enimmäkseen lumena. Lumipeite oli kuun jälkipuoliskolla vähennyt sen verran, että 30 p:nä aukeat maat olivat lumettomat järvialueen eteläosassa ja länsirannikolla Etelä-Pohjanmaalle asti pohjoisessa. Metsät paljastuivat ainoastaan maan lounaisosissa. Keski-Suomen pohjoisosissa ja Pohjois-Karjalassa oli kuun lopussa vielä 40—60 ja Pohjois-Pohjanmaalla ja suuressa osassa Lappia 50—80 cm. Rekikeli loppui huhtikuussa suuressa osassa Keski-Suomea. Jäättenlähtö tapahtui Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Länsi-Satakunnan sekä osaksi Etelä-Pohjanmaan joista kuun jälkimäisen puoliskon aikana, paikatellen lounaassa vähän aikaisemminkin. Viimeisten kymmenen päivän aikana lähtivät jäät myös lounaisesta saaristosta ja läheisistä meren lahdista, samoin myös Varsinais-Suomen järivistä. — *Toukokuun* lämpötila oli koko maassa normaalia alhaisempi, useimmiten 1°:n paikkeilla, mutta etelärannikolla ja kaakossa noin 2°. Alin lämpötila oli yleensä —3 ja —5°, Kajaanissa —10°, Sortavalassa —7° ja Helsingissä —1°, mutta Sodankylässä jopa —21°. Halloja oli etupäässä kuukauden viimeisinä öinä, jolloin kauran oraat, apila, perunan ja puutarhakasvien taimet monessa paikassa turmeltuivat. Sademäärä oli yleensä suurempi kuin tavallisesti. Hyvin runsas se oli Viipurin läänissä, jossa positiivinen poikkeus normaalista paikoin nousi aina 99 mm:iin asti; myöskin koko etelärannikko oli normaalia sateisempi, samoin Ahvenanmaa, Hämeen ja Kuopion läänit sekä Lappi. Sade tuli useassa paikassa rakeiden tai lumen muodossa. Lumet katosivat kentiltä ennen toukokuun 10 p:ää muualta paitsi Vaasan ja Kuopion läänejä sekä osaa Viipurin lääniä, missä lumi katosi 20 p:ään mennessä, ja Oulun lääniä, jossa tämä tapahtui vasta kuukauden lopulla. Metsistäkin katosivat lumet etelässä ennen toukokuun 15 p:ää, Vaasan ja Kuopion lääneissä sekä osassa Viipurin lääniä ennen 25 p:ää ja Pohjois-Suomessa vasta kuukauden viimeisinä päivinä tai kesäkuun alussa. Jäitten lähtöä jatkui kuukauden edellisellä puoliskolla Etelä-Suomessa sekä Etelä- ja Keski-Pohjanmaan joissa, ja muualla lähtivät jäät kuukauden viimeisillä viikoilla. — *Kesäkuun* keskilämpö oli yleensä huomattavasti alle normaalin, koleiden säiden jatkuessa melkein keskeymättä koko kuukauden. Kylmin aika oli kuun alku, etenkin 5 ja 6 p., jolloin minimi lämpötila oli 0-asteen ympäristössä ja jolloin yleisesti kävi halloja maassa. Lämpimimmät olivat 19 ja 20 p., jolloin lämpötila kohosi 19—24°:seen, mutta varsin kylmiä olivat taas 23 ja 24 p. Sademäärä oli keskimäärää suurempi; sadepäivien luku oli lounaassa 15, mutta muualla suurempi, suuressa osassa Keski-Suomea 20—29. Kuukauden 10 ensimmäisenä päivänä havaittiin Pohjois-Suomessa ja paikoin myöskin etelämpänä lumisadetta. — *Heinäkuun* alussa muuttuivat säät pysyen lämpöisinä ja poutaisina lähes kolmen viikon ajan; kuukauden keskilämpö oli Pohjois-Suomessa n. 1° normaalia korkeampi, etelässä suunnilleen normaalin. Halloja sattui vähän ja ne olivat lieviä ja paikallista laatua, useimmat Vaasan ja Oulun lääneissä; vain perunanlehdet ja varret vikaantuivat. Sademäärän poikkeus normaalista oli yleensä negatiivinen ja ainoastaan niissä seuduissa, missä kuukausisumma nousi yli 80 mm, positiivinen. Suurin sademäärä päivässä oli enimmäkseen pienempi kuin 20 mm, suuressa osassa Vaasan lääniä ja paikatellen muuallakin se jäi alle 10 mm. Pohjois-Suomessa satoi verrattain runsaasti kuun alkupuolellakin, mutta yleensä runsaammat

sateet alkoivat kuun 18—20 p:n tienoilla; kuun viimeiset päivät olivat taas verrattain vähäsateiset, varsinkin etelässä ja osassa Keski-Suomea. — *Elokuu* oli normaalia kylmempi, poiketen siitä yleensä —1 ja —2°. Halloja, jotka olivat kasvukauden loppuosalle ominaisia, oli tavallista runsaammin ja useat niistä olivat sangen tuhoisia, varsinkin maan pohjois-osissa. Suurimmat hallat olivat öillä 2, 3, 7, 8, 10, 13, 20, 21 ja 22 p:ää vasten. Laajuudeltaan ja ankaruudeltaan ne muistuttivat vuoden 1892 loppukesän tuhoisia halloja, ja ainakaan vuoden 1902 jälkeisen parin vuosikymmenen aikana ei hallan muisteta näin ankarana maassamme vierailleen. Elokuun 2 ja 3 p:nä käyneistä halloista esiintyi edellinen tuhoisana pääasiallisesti Lapin länsiosissa ja jälkimäinen Pohjois-Pohjanmaalla, Nivalan ja Pudasjärven välisellä alueella. Näitä kovempia olivat hallat öillä 7 ja 8 päivää vastaan ja esiintyivät entistä laajemmalla alalla, osittain aivan etelärannikkoa myöten, vaikka suurin tuho kyllä nytkin kohtasi Oulun ja Vaasan läänejä. Kuun 10 p:ää vasten käynyt halla käsitti Sortavalan pohjoispuolelta luoteeseen päin, Pyhäjoelle, vedetyn rajaviivan pohjoispuolelle jäävän osan maastamme, lukuunottamatta Pohjois-Suomen itäosaa; tuhoisimpana esiintyi halla Pohjois-Suomen länsipuoliskolla. Kaikkia edellisiä tuhoisempi oli halla 13 p:ää vasten; siitä kärsi tuntuvasti myös suuri osa Etelä-Suomea. Erikoisesti kärsi hallasta Vaasan läänin etelä-osa ja Pohjois-Satakunta, suuri osa Hämeen ja Uudenmaan läänejä sekä Turun ja Porin läänin itäosa, Laatokan pohjoispuolella oleva alue, Oulun ympäristö ja Inarin tienoot. Öillä 14 ja 15 p:nä liikkui niinikään halloja, mutta lievempiä. Sen jälkeen ei halloja sattunut pariin yöhön, ennenkuin kysymyksessä oleva hallajakso päättyi neljällä perättäisellä hallayöllä 19—22 p:nä, kolme viimeistä ankaria. Halla 19 p:nä esiintyi Länsi-Suomessa ja 20 p:nä kovana Oulun läänissä ja Vaasan läänin länsiosissa. Yöllä 22 p:ää vasten uusiintunut halla kävi laajalla alalla pääasiallisesti Itä- ja Keski-Suomessa. Tämä halla oli viimeinen elokuun hallajaksossa, eikä maassamme senjälkeen halloja sattunut ennenkuin syyskuun 7 p:n vastaisena yönä. Sademäärän kuukausisumma oli elokuussa ylipäänsä liian pieni noin 62 leveysasteelle saakka etelässä; Etelä-Suomi sen sijaan oli runsassateinen ja positiivinen poikkeus oli huomattavimmissa maksimeissa jopa 70—100 mm. Kuun alkupuolisko oli verraten vähäsateinen; 15—18 p:nä oli uusi sadekausi ja koko loppukuu 22 p:stä alkaen oli, yhtä päivää lukuunottamatta, runsassateinen. — *Syyskuun* lämpötilan keskiarvo oli koko maassa 0.1—1.6° normaalia korkeampi. Alin lämpötila oli lounaisrannikolla ja Tampereella 5°, muualla etelä- ja keskiosissa 1—2°, Pohjois-Pohjanmaalla —1° ja Lapissa —5°. Hallat uudistuivat syyskuussa. Huomattavin oli yöllä 7 ja 8 p:ää vastaan sattunut halla, jonka tuottama tuho oli melkein yleinen maan pohjoisosissa, Kalajoelta kaakkoon päin Värtsilän tienoille vedetyn rajaviivan pohjoispuolella, lukuunottamatta aivan koillista nurkkaa maastamme, sekä Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjois-Satakunnassa. Heikompi halloja oli öillä seuraavia päiviä vastaan: 10 p. osassa Karjalaa, 14 p. etelässä ja Ahvenanmaalla, 19—21 p. Karjalassa ja kuun lopussa eri paikoissa. Syyskuun sademäärä oli verrattain tasaisesti jakaantunut, ollen kuukausi kaikkialla runsassateinen; 40 vuoden aikana on ainoastaan vuosina 1893, 1899, 1917 ja 1918 syyskuu ollut sateisempi ja vuosina 1902 ja 1912 lähes yhtä sateinen. — *Lokakuun* aikana vallitsi vaihtelevainen, sateinen ja verrattain lämmin sää.

Keskilämpö oli 1—2° normaalia korkeampi. Hallavahinkoja sattui öillä 1 ja 7 p:ää vastaan eri osissa maata. Kuukausi oli kaikkialla runsassateinen; vain keran, nim. v. 1900, on lokakuun sadesumma ollut suurempi. Sade tuli yleensä vetenä, kuun viimeisinä päivinä oli kuitenkin lumisateita kaikkialla, maan lounaisia osia lukuunottamatta, ja samaan aikaan muodostui riitettä lahtien ja järvien rannoille, paitsi lounaassa. — Marraskuun aikana jatkui tälle syksylle ominaista erittäin runsassateista säätä; kuun alkupuoliskolla koko maassa ja etelässä aina 20 p:n tienoille saakka tuli sade enimmäkseen vetenä, pohjoisessa ja Keski-Suomen pohjoisosissa kuun jälkipuoliskolla ja etelässä 20 p:stä alkaen sitävastoin pääasiallisesti lumena. Pysyvämpi lumipeite tuli Kuopion ja Vaasan lääneissä sekä Oulun läänin rantaseuduissa yleensä kohta kuun puolivälin jälkeen, etelämpänä vasta 20 p:n tienoissa. Rekikeli alkoi samanaikuisesti, 20—25 p:nä, suurimmassa osassa maata. Lumen syvyys oli kuun lopussa Lapissa ja Koillis-Pohjanmaalla 30—50, Keski-Suomessa yleensä 20—30 ja rantaseuduissa 10—20 cm. Jäätyminen tapahtui 9 ja 10 p:n tienoilla pohjoisessa yleisesti, samoin jäätyivät Keski-Suomessa ja Pohjanmaalla pienemmät vedet. Yleisempi jäätyminen alkoi maan keski- ja eteläosissa vasta 20 p:n jälkeen ja jatkui koko loppukuun. — Joulukuun alussa oli maa kaikkialla lumen peittämänä, mutta 5 p:n tienoilla alkoi suojakausi, joka vei maat lumettomiksi lounaassa aina järvi-alueen lounaisosiin saakka, länsirannikolla Raahen tienoille pohjoisessa sekä eteläisessä rantaseudussa. Keski-Suomen eteläosissa paljastuivat peltomaat, ja sen pohjoisosissakin oli lumen aleneminen melkoinen. Rekikeli loppui rantaseuduissa 7—13 p:nä ja alkoi uudelleen 17—20 p:nä, mutta yleisesti vasta 25 p:n tienoissa, jolloin lounaisessa saaristossa pienemmät vedet menivät jäähän, samaten rantaseutujen kaikki vesistöt ja Keski-Suomen suuret järvet.

Vuoden 1923 sääsuhteista annetaan Meteorologisen keskuslaitoksen kuukausijulkaisujen perusteella alempana seuraavat yleiskatsaukset.

*Ilman lämpötila Celsius'en asteissa huhti—syyskuulla 1923 ja
1886—1915.*

Paikkakunta.	Huhtikuu.		Toukokuu.		Kesäkuu.		Heinäkuu.		Elokuu.		Syyskuu.	
	Kuukauden keskiarvo.											
	1923.	1886— 1915.	1923.	1886— 1915.	1923.	1886— 1915.	1923.	1886— 1915.	1923.	1886— 1915.	1923.	1886— 1915.
Maarianhamina	1.2	1.7	5.8	6.9	8.8	12.1	15.8	15.6	13.5	14.2	10.6	10.2
Turku	1.4	2.6	7.2	9.1	9.8	14.6	17.0	17.1	13.7	14.9	10.8	10.2
Helsinki	1.2	2.2	7.0	8.8	10.3	14.4	16.8	17.0	13.8	15.2	11.1	10.4
Viipuri	0.0	1.9	7.0	9.0	11.4	14.6	17.2	17.4	13.1	15.0	10.8	9.8
Tampere	−0.3	2.2	6.9	9.0	9.2	14.6	16.4	17.0	12.9	14.5	9.8	9.7
Sortavala	−0.3	1.4	6.5	8.2	10.2	13.7	16.7	16.6	12.0	14.3	10.2	9.0
Jyväskylä	−0.1	1.4	7.3	8.2	10.0	13.7	17.1	16.1	12.5	13.4	9.9	8.3
Kuopio	−0.5	0.9	6.7	7.4	10.1	13.6	17.3	16.4	12.4	13.5	9.8	8.8
Vaasa	−0.9	0.9	6.3	6.7	9.3	12.5	15.7	15.5	12.6	13.6	9.8	9.2
Kajaani	−2.6	0.0	5.2	6.2	9.3	12.5	15.8	15.3	10.9	12.4	8.1	7.2
Oulu	−2.8	0.1	?	6.0	?	12.4	?	15.7	?	13.2	8.9	7.9
Sodankylä	−3.9	−2.2	3.2	4.3	8.5	10.7	14.4	13.8	9.1	10.9	6.2	5.3
Inari	−3.9	−3.4	2.2	2.9	7.9	9.2	13.8	12.8	9.0	10.5	6.0	5.6

Alin lämpötila huhti—syyskuulla 1923.

Paikkakunta.	Huhtikuu.		Toukokuu.		Kesäkuu.		Heinäkuu.		Elokuu.		Syyskuu.	
	Päivä.	C°	Päivä.	C°	Päivä.	C°	Päivä.	C°	Päivä.	C°	Päivä.	C°
Maarianhamina	1	-9	10	-3	5	-1	16	7	19	6	14	2
Turku	1	-9	4	-4	6	-0	1	4	19	3	15	5
Helsinki	1	-11	1	-1	5	1	2	9	13	5	30	5
Viipuri	1	-11	5	-5	6	-0	3	6	4	4	15	2
Tampere	1	-16	3	-3	6	-0	26	8	22	4	30	5
Sortavala	1	-12	4	-7	6	1	18	7	13	3	10	1
Jyväskylä	1	-17	3	-5	6	0	1	7	22	3	7	3
Kuopio	1	-14	4	-4	5	0	1	8	22	4	7	2
Vaasa	17	-12	4	-4	5	1	24	6	20	4	7	2
Kajaani	23	-16	4	-10	5	-1	9	6	21	-1	7	-1
Oulu	13	-16	?	?	?	?	?	?	?	?	7	-1
Sodankylä	13	-22	1	-21	5	-4	24	1	22	-3	7	-5
Inari	13	-21	13	-11	5	-2	9	4	20	-1	9	-5

Sademäärä mm:ssä huhti—syyskuulla 1923 ja 1886—1915.

Paikkakunta.	Huhti- kuu.		Touko- kuu.		Kesä- kuu.		Heinä- kuu.		Elo- kuu.		Syys- kuu.		Huhti- kuu— Syyskuu.		Poikkeus v. 1923 vuosien 1886—1915 normaali- määrästä, %.
	Koko määrä v. 1923.	Normaalimäärä vv. 1886—1915. v. 1923.	Koko määrä v. 1923.	Normaalimäärä vv. 1886—1915. v. 1923.	Koko määrä v. 1923.	Normaalimäärä vv. 1886—1915. v. 1923.	Koko määrä v. 1923.	Normaalimäärä vv. 1886—1915. v. 1923.	Koko määrä v. 1923.	Normaalimäärä vv. 1886—1915. v. 1923.	Koko määrä v. 1923.	Normaalimäärä vv. 1886—1915. v. 1923.	Koko määrä v. 1923.	Normaalimäärä vv. 1886—1915. v. 1923.	
Maarianhamina	15	29	47	37	66	35	28	58	115	74	74	51	345	284	+21
Turku	13	35	34	38	61	44	41	66	102	74	105	60	356	317	+12
Huittinen	16	31	46	41	92	49	61	73	70	80	104	54	389	328	+19
Lavia	29	39	32	49	101	49	45	73	89	77	107	58	403	345	+17
Hanko	21	37	58	39	67	29	35	58	96	72	86	55	363	290	+25
Vihti	27	34	60	45	72	50	40	72	164	85	87	70	450	356	+26
Helsinki	20	39	55	47	62	48	37	63	122	83	96	71	392	351	+12
Loviisa	?	35	n.58	42	58	38	73	56	92	87	114	64	?	322	?
Virolahti	24	31	93	40	59	53	?	64	93	85	91	70	?	343	?
Lappeenranta	28	30	90	43	74	61	50	66	106	78	104	69	452	347	+30
Viipuri	31	34	137	38	84	56	32	62	156	85	121	68	561	343	+64
Sortavala	33	31	82	38	67	49	65	62	110	68	94	64	451	312	+45
Tammela	11	28	55	41	91	61	41	65	84	70	107	75	389	340	+14
Hattula	14	25	55	41	79	63	32	80	91	84	111	56	382	349	+9
Tampere	12	32	40	43	103	62	31	74	87	76	106	60	379	347	+9
Mäntyharju	17	33	53	41	75	58	48	99	92	71	102	56	387	358	+8
Vaasa	34	35	31	44	87	49	25	63	60	73	103	65	340	329	+3
Jyväskylä	39	31	31	41	46	60	9	69	75	77	104	62	304	340	-11
Alahärmä	11	34	36	41	100	49	47	64	101	89	116	67	411	344	+19
Viitasaari	26	23	19	34	88	50	29	63	56	66	106	52	324	288	+13
Kuopio	33	31	56	42	88	55	65	69	53	74	109	61	404	332	+22
Iisalmi	36	24	41	33	79	56	56	77	41	73	109	55	362	318	+14
Oulu	9	30	?	36	?	44	?	64	?	75	65	57	?	306	?
Utajärvi	21	30	47	35	75	55	63	76	32	77	93	61	331	334	-1
Kajaani	25	31	36	38	85	57	82	86	33	87	111	65	372	364	+2
Sodankylä	23	8	51	37	72	46	63	70	35	63	114	46	358	270	+33
Inari	7	24	39	38	72	50	67	79	33	69	59	49	277	309	-10

Kasvillisuuden kehityksestä mainittakoon maataloushallitukselle kesän aikana saapuneiden vuodentuloilmoitusten perusteella seuraavaa:

Syysvilja. Pitkälliset sateet edellisenä syksynä tuntuvasti myöhästyttivät ruiskylvöä ja ehkäisivät oraiden kehitystä, joka ei ollut pitkälle edistynyt, kun

talvi teki tavallista aikaisempaa tuloa. Arveluttava seikka oli myös se, että lumi yleisesti tuli sulaan maahan. Vainioiden paljastuttua keväällä osoittautui, että ruis oli huonosti kestänyt talven, laihot kun olivat harvoja ja ruskettuneita. Vehnä oli talvehtinut paremmin, se kun aikaisemmin kylvettynä oli päässyt kehittymään voimakkaammaksi. Kevään poutaiset ja tuuliset kylmät säät turmelivat laihoa.¹⁾ — Ruis alkoi tähkiä tavallista paljon myöhemmin sekä heilimöidä Etelä- ja Keski-Suomessa vasta heinäkuun 4—8 p:nä. Heinäkuun alkupuoliskon verrattain suotuisan sään vaikutuksesta ruis parantui paljon, samoin vehnä. Mutta elokuun alussa ja myöhemmin käyneet hallat vikuuttivat ruistakin joillakin paikkakunnilla, varsinkin Oulun läänissä. Jo elokuun alussa pelättiin eräissä tämän läänin kunnissa, kuten Kuusamossa, Taivalkoskella ja Puolangalla sekä Lapissa, täydellistä katoa kaikista viljakasveista. Myöskin eräissä Itä-Suomen kunnissa, esim. Iisalmella, Ilomantsissa ja Valtimossa, ruis vahingoittui. Saman kuun 8 p:nä ja myöhemmin käynyt yleinen halla vahingoitti ruista, paitse Lapin, useissa muissakin kunnissa, esim. Oulaisissa, Vihannissa, Ranualla, Revonlahdella, Haapajärvellä, Pudasjärvellä ja Rovaniemellä. Hallan vikuuttama ruis niitettiin rehuksi. Etelä-Suomessa sitä vastoin halla yleensä ei tehnyt syysviljoille vahinkoa; keski-osissa maata vahingot olivat paikoittain sangen raskaat. Heinäkuun puolivälistä alkanee sateet, jotka muodostuivat miltei katkeamattomaksi sadekaudeksi kasvuajan loppuun asti, haittasivat tuntuvasti syysviljojen korjuuta, joista saatiin koko maassa keskinkertainen sato, vehnästä jonkun verran parempi kuin rukiista.

Kevätvilja. Myöhäinen lumenlähtö sekä kylmät ja osittain sateiset ilmat myöhästyttivät kevätkylvöjä suuressa määrin, paikoin lähes kuukauden. — Ohrankylvö aloitettiin yleisesti vasta toukokuun loppuviikolla kestäen seuraavan kuun alkuviikolle. Kauran kylvöön, jota säännöllisinä vuosina aletaan huhtikuun lopulla, ryhdyttiin yleisesti vasta toukokuun puolivälissä tai sitäkin myöhemmin, ja kesti se kuukauden loppuun, paikoin kesäkuun ensi viikon loppuun. Kesäkuun hallat tuntuivat kevätiljaankin ja alkukesän kylmyys hidasti sen kehitystä. Myöhemmin alkanut korkeampi lämpötila elvytti oraita huomattavasti, mutta elokuun hallayöt turmelivat kevätiljaa laajoilla aloilla, varsinkin kolmessa pohjoisessa läänissä, joiden useissa kunnissa tuli täydellinen tai osittainen kato sekä ohrasta että kaurasta. Koko valtakunnassa saatiin kummastakin viljalajista keskinkertaista huonompi sato. Samallinen oli sato myöskin sekaviljasta, mutta palkokasveista se oli keskinkertainen.

Peruna ja juurikasvit. Perunan kylvö myöhästyivät sateiden johdosta tuntuvasti, paikoin jopa kesäkuun loppuun asti. Myöhäisen kylvön tähden ei halla kesäkuussa päässyt taimia haittaamaan, mutta elokuulla se sitä vastoin teki tuhoa suuressa osassa maata, ei vain pohjoisissa lääneissä, vaan etelämpänäkin, erittäinkin Pohjois-Satakunnassa ja Etelä-Karjalan rajapitäjissä sekä paikoin muuallakin. Useissa kolmen pohjoisen läänin kunnissa tuli perunasta kato. Harvoilla paikkakunnilla ja vain vähäisessä määrässä esiintyi ruttoa. Koko valtakuntaan nähden perunasato tuli keskinkertaista huonompi.

¹⁾ Useista Kuopion, Vaasan ja Oulun läänin kunnista jo kesän alussa ilmoitettiin huonon ruisvuoden tai miltei kadon olevan odotettavissa.

Juurikassato tuli verrattain tyydyttävä, ollen koko maalle keskinkertainen.

Heinä. Heinänkasvuun alkukesän kylmät ilmat vaikuttivat varsin hidastavasti ja vahingoittivat paikoin apilanoraita. Heinäkasvit kuitenkin yleensä paremmin keativät kesän kylmyyden ja runsassateisuuden. Yleisesti heinänteko alkoi vasta heinäkuun kolmannen viikon loppupuolella, kestäen vielä elokuun loppupuolelle, poikkeustapauksissa jatkuen sitäkin myöhempään, ja korjuun alkuaikoina oli sää verrattain edullinen, mutta muuttui ilmojen käännyttyä sateisiksi sangen epäsuotuisaksi, mistä laadun pilaantuminenkin monella seudulla oli seurauksena. Heinänsaalis oli valtakunnassa kuitenkin yleensä tyydyttävä, ollen kylvöheinästä keskinkertaista parempi ja niittyheinästä keskinkertainen.

Minkäläinen eri viljelyskasvien kasvutila oli eri ajankohtina kasvukauden kuluessa näkyy seuraavista luvuista, jotka ilmoittavat sadon suhteellisen arvon ¹⁾ ja jotka perustuvat maataloushallitukselle kesän aikana saapuneihin tiedonantoihin:

	Vehnä.	Ruis.	Ohra.	Kaura.	Sekavilja.	Palko- kasvit.	Peruna.	Juuri- kasvit.	Kylvö- heinä.	Niitty- heinä.
Kesäk. 15 p.	4.8	4.6	4.9	5.0	5.0	4.8	4.8	5.1	5.3	4.5
Heinäk. » »	5.7	5.5	5.2	5.2	5.4	5.5	4.9	5.1	5.8	5.2
Elok. » »	5.9	5.7	5.2	5.5	5.6	5.7	5.1	5.4	6.1	5.3
Syysk. » »	5.4	5.0	4.0	4.1	4.2	4.7	4.4	5.0	6.1	5.2
» » » 1922	5.6	4.6	5.7	6.3	6.1	5.9	5.1	5.5	7.1	6.2

Satomäärät. Eri viljelyskasveista saadut satomäärät olivat, läänittäin esitettyinä, seuraavat, desitonneissa:

	Uudenmaan lään.	Turun ja Porin lään.	Alivennamaan maakunta.	Hämeen lään.	Vihurin lään.	Mikkelin lään.	Kuopion lään.	Vaaasan lään.	Oulun lään.	Valtakunta.	Valtakunta v. 1922.
Syysvehnä	38,382	62,491	3,361	8,345	3,604	211	55	383	1	116,833	114,535
Kevätvehnä	9,312	29,435	5,486	1,422	16,233	6,601	1,040	659	11	70,199	78,799
Ruis	317,869	566,451	18,462	357,985	365,650	241,478	157,764	309,755	56,616	2,392,030	2,674,880
Ohra	64,125	185,021	1,887	114,069	90,270	48,041	75,500	189,048	79,636	847,597	1,407,791
Kaura	680,671	1,203,683	29,849	609,643	436,206	261,521	136,680	431,386	28,428	3,818,067	5,395,855
Sekuli	25,943	25,938	2,141	11,896	12,005	5,886	5,899	9,686	1,184	100,578	154,731
Herne, papu ja vurna	33,407	41,936	3,035	12,789	7,110	3,282	856	2,509	25	104,949	135,087
Peruna	840,291	834,847	58,743	543,826	610,396	499,602	414,729	615,765	204,920	4,623,119	5,251,823
Rehunauris	432,128	437,682	31,439	380,119	237,691	205,638	270,154	673,496	92,231	2,760,578	2,717,009
Muut juurikasvit ..	216,815	145,374	3,256	39,542	54,271	10,648	27,029	44,307	6,034	547,276	542,993
Vihantarehu	104,739	53,957	392	47,218	49,760	60,259	43,763	78,838	26,677	465,603	468,830
Heinänsiemen	6,803	9,899	449	5,147	5,228	861	741	8,744	1,196	39,068	45,495
Peltoheinä	2,726,681	3,747,629	175,646	2,891,560	2,929,156	913,424	1,792,622	4,605,069	1,466,788	21,248,575	20,890,131
Niittyheinä	113,381	263,559	43,116	171,714	744,729	350,743	999,959	377,160	2,245,200	5,314,561	7,124,327
Pellava ja hamppu ²⁾	2,310	3,311	57	1,905	2,214	490	840	1,942	190	13,259	15,634

¹⁾ Vuodentulotoiveitten ilmoittamisessa on käytetty numeroasteikkoja, jossa 8 tarkoittaa erittäin hyvää, 7 hyvää, 6 keskinkertaista parempaa, 5 keskinkertaista, 4 keskinkertaista huonompaa ja 3 huonoa vuodentuloa sekä 2 melkein katoa ja 1 katoa.

²⁾ Taululitteessä siv. 5, sar. 33, rivillä 6 on 3,131, pitää olla 3,311 ja rivillä 13 on 20, pitää olla 200; siv. 9, sar. 33, rivillä 17 on 13,079, pitää olla 13,259 sekä siv. 13, sar. 33, rivillä 5 on 889, pitää olla 1,069.

Verrattaessa pelto- ja niittyaloja vastaaaviin satomääriin käy ilmi, että keski-satomäärät ha:lta olivat eri lääneissä ja valtakunnassa seuraavat, kiloissa:

	Tuonemaan läänl.	Turun ja Porin läänl.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen läänl.	Viipurin läänl.	Mikkelin läänl.	Kuopion läänl.	Vaasan läänl.	Oulun läänl.	Valtakunta.	Valtakunta v. 1922.
Syysvehnä	1,285	1,412	1,430	1,028	897	879	367	628	50	1,304	1,248
Kevätvehnä	1,131	1,328	1,244	841	931	1,136	421	628	69	1,107	1,267
Ruis	1,263	1,229	1,333	1,159	1,075	1,236	764	741	382	1,021	1,129
Ohra	1,136	1,041	1,187	1,102	906	1,069	624	687	352	766	1,254
Kaura	1,125	1,085	1,541	962	762	967	475	631	216	885	1,256
Sekuli	1,334	1,245	1,497	1,045	929	1,022	502	722	265	992	1,441
Herne, papu ja virna..	1,053	1,059	2,037	754	604	875	484	459	24	924	1,079
Peruna	8,838	7,378	12,633	7,886	6,837	9,363	4,906	5,533	3,768	6,852	7,793
Rehunauris	24,047	20,235	20,959	24,414	15,345	23,939	18,504	15,118	10,069	18,520	19,375
Muut juurikasvit.....	18,969	11,510	17,137	11,266	8,970	14,997	10,161	7,626	3,334	12,216	11,012
Vihantarehu	2,933	3,031	3,920	3,133	2,557	3,453	3,126	2,513	2,371	2,870	3,237
Heinänsiemen	245	224	286	215	294	250	159	157	127	207	228
Peltoheinä	2,670	2,590	3,508	2,732	2,715	3,147	2,930	2,298	2,016	2,563	2,600
Niittyheinä	899	1,267	1,798	1,141	1,357	1,062	1,329	993	1,108	1,168	1,632
Pellava ja hamppu....	243	249	197	231	265	210	209	180	101	226	242

Ylläesitetyn sadon lisäksi saatiin viljellyistä kaskista seuraavat sato-määrät, desitonnia:

	Ruista.	Ohraa.	Kauraa.
Hämeen läänissä	473	48	6
Viipurin »	4,930	535	1,465
Mikkelin »	4,293	251	1,253
Kuopion »	1,317	981	509
Vaasan »	192	32	25
Oulun »	14	113	70
Yhteensä	11,219	1,960	3,328

Sato rehuyksikköinä. Jos yleiskatsauksen helpottamiseksi tahtoo lausua koko sadon yhteissummana, voidaan eri kasvilajeista saadut satomäärät muuntaa samanarvoisiksi yksiköiksi, mitkä mahdollisimman tarkkaan ilmoittavat eri kasvien fysiologisen ravintoarvon, joka on todettu niitä rehuaineina käytettäissä. Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on pellostaa saatu sato muunnettu rehu-yksiköiksi; laskelmasta on kuitenkin jätetty pois perunavarsisato, koska se vain poikkeustapauksissa otetaan talteen, samoin pellava-, hamppu- ja heinänsiemen-sato, syystä että niiden käyttötarkoitus on toinen kuin muiden viljelyskasvien; niinkään on jätetty arvioimatta se rehumäärä, joka vastaa laitumeksi käytetyn nurmen heinänsaantia sekä nurmista ja luonnonniityiltä saatua äpäresatota, koska tilasto ei anna siitä mitään selvitystä. Muuntamisessa on käytetty seuraavia suhdelukuja: vehnälle, rukiille, herneelle, pavulle, virnalle ja tattarille 1.0, ohralle ja sekulille 1.1, kauralle 1.2, perunalle 5.0, rehunauriille 12.5, muille juurikasveille 7.5, peltoheinälle ja vihantarehulle 2.5, niittyheinälle 3.5, rehu-

nauriin naateille 20.0, muitten juurikasvien naateille 13.0, vehnän ja rukiin oljille 5.2, kauran oljille 3.8 sekä ohran, sekaviljan, herneen, virnan ja tattarin oljille 3.9¹⁾. — Edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen ovat sadot vv:lta 1923 ja 1922, rehuyksiköiksi muunnettuna, seuraavat, 1,000 yksiköin:

	v. 1922.	%	v. 1923.	%
Vehnä	19,333	0.8	18,703	0.9
Ruis	267,488	11.0	239,203	11.5
Ohra	127,981	5.2	77,054	3.7
Kaura	449,655	18.4	318,172	15.3
Sekavilja	14,066	0.6	9,144	0.4
Tattari	482	0.02	—	—
Herne, papu ja virna	13,509	0.6	10,495	0.5
Yhteensä viljakasvit	892,514	36.6	672,771	32.3
Peruna	105,036	4.3	92,462	4.4
Rehunaaris	21,736	0.9	22,085	1.1
Muut juurikasvit	7,240	0.3	7,297	0.3
Yhteensä peruna ja juurikasvit	134,012	5.5	121,844	5.8
Peltoheinä	835,605	34.2	849,943	40.8
Vihantarehu	18,753	0.8	18,624	0.9
Syysviljan oljet	104,079	4.3	96,495	4.6
Kevätkorsiviljan oljet	246,411	10.1	168,451	8.1
Palkokasvien oljet	3,464	0.1	2,691	0.1
Yhteensä peltoheinä ja oljet	1,208,312	49.5	1,136,204	54.5
Rehunauriin naatit	2,038	0.1	2,070	0.09
Muiden juurikasvien naatit	1,044	0.04	1,053	0.05
Yhteensä naatit	3,082	0.1	3,123	0.1
Sato pellostasta	2,237,920	91.7	1,933,942	92.7
Niittyheinä	203,552	8.3	151,845	7.3
Koko sato	2,441,472	100.0	2,085,787	100.0

Niinkuin taulukosta ilmenee, oli 1923 vuoden sato, rehuyksiköissä arvioituna, 14.6 % pienempi kuin sato vuodelta 1922. Koko sadosta on viljasato puheenalaisina vuosina ollut 32.3—36.6 %, peruna- ja juurikasvisato 5.8—5.5 % ja naattisato 0.1 %, sekä vihantarehu-, heinä- ja olkisato 54.5—49.5 %; niittyheinäsato on ollut 7.3—8.3 %.

Sato, rehuyksiköiksi muunnettuna, esitetään seuraavassa taulukossa läänittäin.

¹⁾ Olkisadon suuruus on laskettu siten, että korjattu jyväsato, kiloin ilmoitettuna on kerrottu vehnässä ja rukiissa 2:lla, ohrassa, palkokasveissa ja tattarissa 1:llä, sekaviljassa 1.3:lla ja kaurassa 1.4:llä. Juurikasvien naattisato taas on laskettu siten, että juurikasvisato, kiloissa, on kerrottu rehunauriissa 0.15:llä ja muissa juurikasveissa 0.25:llä.

Rehuyksiköitä 1923 (1,000 yksiköin) läänittäin:

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Alvean- maa	Hämeen lääni.	Ympyrin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaasan lääni.	Oulun lääni.
Syysvehnä	3,838	6,249	336	835	361	21	5	38	—
Kevätvehnä	931	2,944	549	142	1,623	660	104	66	1
Ruis	31,787	56,645	1,846	35,798	36,565	24,148	15,776	30,976	5,662
Ohra	5,830	16,820	171	10,370	8,206	4,367	6,864	17,186	7,240
Kaura	56,722	100,307	2,487	50,804	36,350	21,794	11,390	35,949	2,369
Sekuli	2,359	2,358	195	1,081	1,092	535	536	880	108
Herne, papu ja vurna	3,341	4,193	304	1,279	711	328	86	251	2
Yht. viljakasveja	104,808	189,516	5,888	100,309	84,908	51,853	34,761	85,346	15,382
Peruna	16,806	16,697	1,175	10,876	12,208	9,992	8,295	12,315	4,098
Rehunauris	3,457	3,502	252	3,041	1,901	1,645	2,161	5,388	738
Muut juurikk.	2,891	1,938	43	527	724	142	360	591	81
Yht. perunaa ja juurikk.	23,154	22,137	1,470	14,444	14,833	11,779	10,816	18,294	4,917
Peltoheinä	109,067	149,905	7,026	115,663	117,166	36,537	71,705	184,203	58,671
Vihantarehu	4,189	2,158	16	1,888	1,991	2,410	1,751	3,154	1,067
Syysviljan oljet	13,702	24,190	839	14,090	14,202	9,296	6,070	11,928	2,178
Kevätkorsivilj. »	27,945	51,087	1,430	25,836	19,410	11,317	7,208	21,089	3,129
Palkokasvien »	857	1,075	78	328	182	84	22	64	1
Yht. peltoheinää, vihanta- rehua ja olkia	155,760	228,415	9,389	157,805	152,951	59,644	86,756	220,438	65,046
Rehunauriin naatit	324	328	24	285	178	154	203	505	69
Muiden juurikk. »	417	280	6	76	104	21	52	85	12
Yht. naatteja	741	608	30	361	282	175	255	590	81
Koko sato pellostä	284,463	440,676	16,777	272,919	252,974	123,451	132,588	324,668	85,426
Niittyheinä	3,240	7,673	1,232	4,906	21,278	10,021	28,570	10,776	64,149
Sato kokonaisuudessaan	287,703	448,349	18,009	277,825	274,252	133,472	161,158	335,444	149,575

Sadon raha-arvo. Sadon raha-arvon laskemisessa on arviointi viljalajeihin nähden perustettu virallisiin verohintoihin; vehnän hinta oli maassa 200 mk hl:lta eli 2 mk 63 p:iä kilolta, rukiin 160 (2: 29 kg), ohran 120 (2: — kg) ja kauran 70 (1: 46 kg). Muille maataloustuotteille on pantu seuraavat hinnat kg:lta: sekaviljalle 1: 85, herneille ja pavuille 3: 30, perunalle 0: 65, rehunauriille 0: 30, muille juurikasveille 0: 60, vihantarehulle ja peltoheinälle 0: 50, niittyheinälle 0: 35, syysviljan oljille 0: 10, kevätiljan oljille: vehnässä 0: 20 ja ohrassa ja kaurassa 0: 30 sekä palkokasveissa 0: 30, juurikasvien naateille 0: 05 à 0: 10, heinänsiemenelle 20: — sekä pellavalle ja hampulle 2: —. Täten menetellen on 1923 vuoden sadon arvo valtakunnassa saatu 3,395,107,000 markan suuruisiksi. Koko valtakunnassa ja eri lääneissä oli sadon arvo seuraava, tuhansin markoin:

	Uuden- maan l.	Turun ja Porin l.	Ahve- nan- maa.	Hä- meen l.	Vii- purin l.	Mikke- lin l.	Kuo- pion l.	Vaasan	Oulun l.	Valta- kunta.	%
Vehnä	12,543	24,176	2,327	2,569	5,217	1,792	288	274	3	49,189	1.5
Ruis	72,792	129,717	4,228	81,979	83,734	55,298	36,128	70,934	12,965	547,775	16.1
Ohra	12,825	37,004	377	22,814	18,054	9,608	15,100	37,810	15,927	169,519	5.0
Kaura	99,378	175,738	4,358	89,008	63,686	38,182	19,955	62,982	4,151	557,438	16.4
Sekavilja	4,799	4,799	396	2,201	2,221	1,089	1,091	1,792	219	18,607	0.6
Herne, papu ja virna	11,024	13,839	1,002	4,220	2,346	1,083	283	828	8	34,633	1.0
Yhteensä viljakasvit	213,361	385,273	12,688	202,791	175,258	107,052	72,845	174,620	33,273	1,377,161	40.6
Peruna	54,619	54,265	3,818	35,349	39,676	32,474	26,957	40,025	13,320	300,503	8.8
Rehunauris	12,964	13,130	943	11,403	7,131	6,169	8,105	20,205	2,767	82,817	2.4
Muut juurikasvit	13,009	8,722	195	2,373	3,256	639	1,622	2,659	362	32,837	1.0
Yht. peruna ja juurik.	80,592	76,117	4,956	49,125	50,063	39,282	36,684	62,889	16,449	416,157	12.2
Vihantarehu	5,237	2,698	19	2,361	2,488	3,013	2,188	3,942	1,334	23,280	0.7
Peltoheinä	136,334	187,382	8,782	144,578	146,458	45,671	89,631	230,254	73,339	1,062,429	31.3
Niittyheinä	3,968	9,399	1,509	6,010	26,066	12,276	34,999	13,201	78,582	186,010	5.5
Syysviljan oljet	7,126	12,579	436	7,327	7,385	4,834	3,156	6,203	1,132	50,178	1.4
Kevätkorsivilj. »	31,897	58,295	1,613	29,548	22,146	12,919	8,278	24,193	3,629	192,518	5.7
Palkokasvien »	1,002	1,258	91	384	213	98	26	75	1	3,148	0.1
Yht. vihantarehu, heinä ja oljet	185,564	271,611	12,450	190,208	204,756	78,811	138,278	277,868	158,017	1,517,563	44.7
Rehunauriiden naatit ..	324	328	24	285	178	154	203	505	69	2,070	0.06
Muiden juurikasvien » ..	542	363	8	99	136	27	67	111	15	1,368	0.04
Yhteensä naatit	866	691	32	384	314	181	270	616	84	3,438	0.1
Heinänsiemen	13,606	19,798	898	10,294	10,456	1,722	1,482	17,488	2,392	78,136	2.3
Kehruukasvit	462	662	11	381	443	98	168	389	38	2,652	0.1
Kaikki yhteensä	494,451	754,152	31,035	453,183	441,290	227,146	249,727	533,870	210,253	3,395,107	100.0

Edellisenä vuonna oli eri viljelyskasvien sadon rahaarvo seuraava 1,000 mk.:

Vuonna 1922.	Valta- kunta.	%		Valta- kunta.	%
Vehnä	65,734	1.6	Vihantarehu	22,691	0.6
Ruis	668,720	16.4	Peltoheinä	1,011,082	24.7
Ohra	305,491	7.5	Niittyheinä	246,298	6.0
Kaura	787,795	19.3	Syysviljan oljet	64,945	1.6
Sekavilja	30,946	0.7	Kevätkorsivilj. »	298,157	7.3
Tattari	1,447	(0.0)	Palkokasvien »	4,191	0.1
Herne, papu ja virna	44,578	1.1	Yht. vihantarehu heinä ja oljet	1,647,364	40.3
Yhteensä viljakasvit	1,904,711	46.6	Rehunauriiden naatit	2,466	0.08
Peruna	330,865	8.1	Muiden juurikasvien »	1,264	0.03
Rehunauris	76,076	1.9	Yhteensä naatit	3,730	0.1
Muut juurikasvit	29,865	0.7	Heinänsiemen	90,990	2.2
Yht. peruna ja juurik.	436,806	10.7	Kehruukasvit	3,127	0.1
			Kaikki yhteensä	4,086,728	100.0

Vuonna 1922 teki siis sadon arvo 4,086,728 tuhatta markkaa ja on seuraavan vuoden satoarvo 16.9 % sitä pienempi. Vuoden 1921 sato oli arvoltaan 4,078,462 tuhatta markkaa ja vuosien 1916—1920 sato keskimäärin 2,125,642 tuhatta markkaa.

Kulutus. Viljan kulutukseen nähden tilasto osoittaa, että v. 1923 vehnän ja rukiin kulutus lisääntyi melko lailla, vehnän kulutus henkeä kohti 20 % ja rukiin kulutus 12 % edelliseen vuoteen verraten. Verrattuna sodan edelliseen aikaan ei kulutus kuitenkaan noussut tavalliseen määräänsä; vehnän kulutus oli noin 13 % ja rukiinkulutus noin 38 % pienempi henkeä kohti kuin esim. vuosina 1910—1913 keskimäärin. Samaten ohran ja kauran kulutus oli v. 1923 pienempi kuin viimeksi mainittuina vuosina, ohran noin 33% ja kauran noin 2 % pienempi.

Vuonna 1923 tuotiin maahan vehnää 152.3 milj. kg eli tuntuvasti enemmän kuin viisivuotiskautena 1916—20, jolloin tuotiin keskimäärin vuodessa 82.9 milj. kg, tai vuonna 1922, jolloin tuonti oli 122.4 milj. kg. Kotimaisen vehnän osuus kulutuksesta oli v. 1923 11.1 %, oltuaan edellisenä vuonna 13.9 %, ja kutakin asukasta kohti tuli ensiksi mainittuna vuonna 48.5 kg.

Rukiin tuonti, joka oli vv. 1916—20 86.1 milj. kg vuotuiskeskimäärin ja v. 1922 119.4 milj. kg, teki v. 1923 192.7 milj. kg. Kotimaisen rukiin osuus koko kulutuksesta oli 60.0 %, oltuaan v. 1922 75.8 % ja vv. 1916—20 81.6 %. Kunkin asukkaan osalle tuli kulutuksesta v. 1923 114.9 kg, oltuaan v. 1922 102.7 kg ja vv. 1916—20 keskimäärin 83.7 kg.

Ohran tuonti oli v. 1923 4.6 milj. kg, oltuaan v. 1922 0.8 milj. kg ja vv. 1916—20 8.2 milj. kg vuosittain. Kulutuksesta tuli henkeä kohti 19.5 kg v. 1923, 34.1 kg v. 1922 ja 26.0 kg keskimäärin vuodessa vuosina 1916—1920.

Mitä kauraan tulee, oli tuonti v. 1923 41.0 milj. kg, ollen v. 1922 5.3 milj. kg ja vv. 1916—20 4.9 milj. kg keskimäärin vuodessa. Vienti oli v. 1923 2.0 milj. kg, oltuaan v. 1922 6.0 milj. kg ja vv. 1916—1920 vain 0.04 milj. kg keskimäärin vuodessa. Kulutuksesta tuli henkeä kohti v. 1923 97.3 kg, v. 1922 132.6 kg ja keskimäärin vuodessa vuosina 1916—1920 84.4 kg.

Perunoiden tuonti oli v. 1923 31.8 milj. kg, v. 1922 14.3 milj. kg ja vuosina 1916—1920 vuotuiskeskimäärin 11.5 milj. kg. Vienti oli mitätön v. 1923. Henkeä kohti kulutettiin mainittuna vuonna 110.6 kg, mikä oli pienempi kuin kulutus edellisenä vuonna (124.9 kg), ja pienempi kuin keskimääräinen kulutus vuosina 1916—1920 (115.7 kg).

Mitä edellä on lyhyesti esitetty, käy ilmi seuraavasta taulukosta, jossa on otettu huomioon vehnän, rukiin, ohran ja kauran sekä perunan sato-, tuonti- ja vientimäärät ynnä kylvöön ja viinanpolttoon käytetty paljous viisivuotisjaksolla 1916—1920 sekä vuosina 1922 ja 1923, kaikki nämä määrät kiloissa ilmoitettuna.¹⁾

¹⁾ Vilja on ilmoitettu seuraavissa taulukoissa jauhamattomana; jauhettua viljaa jauhamattomaksi muunnettaessa on 100 kg vehniä pantu vastaamaan 65 kg vehnäjauhoja tai -ryynejä, 100 kg rukiita 95 kg ruisjauhoja, 100 ohria 60 kg ohraryynejä tai -jauhoja sekä 100 kg kaurajoja 50 kg kauraryynejä tai -jauhoja. Nämät suhdeluvut, jotka on saatu yksityiseltä asiantuntijataholta, eroavat osaksi ennen käytetyistä, jonka tähden viljamäärät vuosilta 1916—1920 eivät ole samoja kuin julkaisuissa ennen vuotta 1924. Eroavaisuuteen vaikuttaa myös se seikka, että hehtolitrainoina kiloiksi muunnettaessa on ennen käytetty jossain määrin toisia muunnoslukuja. Seuraavissa taulukoissa on 1 hl vehniä pantu = 76 kg, 1 hl rukiita = 70 kg, 1 hl ohria = 60 kg, 1 hl kaurajoja = 48 kg ja 1 hl perunoita = 66 kg.

	Vehnä.	Ruis.	Ohra.	Kaura.	Peruna.
V. 1923.					
Sato	18,703,226	239,203,506	84,759,712	381,806,700	462,311,941
Tuonti	152,301,500	192,680,504	4,641,298	40,968,914	31,764,098
Kylvö	2,553,572	33,045,183	21,902,364	83,260,779	110,448,390
Viinanvalmistus	—	—	—	—	—
Vienti	200	257,171	30	1,992,131	500
Yhteensä kulutusta varten	168,450,954	398,581,156	67,498,616	337,522,704	383,627,149
Kulutus 1 henkeä kohti	48.5	114.9	19.5	97.3	110.6
V. 1922.					
Sato	19,333,400	267,488,034	140,779,072	539,585,449	525,182,235
Tuonti	122,434,874	119,405,737	766,258	5,290,500	14,345,645
Kylvö	2,564,605	33,414,645	22,225,302	82,899,869	110,322,341
Viinanvalmistus	—	426,190	2,331,955	613,650	—
Vienti	—	274,453	—	5,981,488	—
Yhteensä kulutusta varten	139,203,669	352,778,483	116,988,073	455,380,942	429,205,539
Kulutus 1 henkeä kohti	40.5	102.7	34.1	132.6	124.9
Vuosina 1916—1920. (Keskimäärin vuodessa)					
Sato	6,993,386	228,216,672	102,161,763	351,203,139	475,719,627
Tuonti	82,922,500	86,053,346	8,245,357	4,945,273	11,505,899
Kylvö	1,134,526	34,182,358	22,149,900	74,038,628	100,881,667
Viinanvalmistus	29,780	530,286	1,308,218	403,386	—
Vienti	153	8,097	—	39,382	20,364
Yhteensä kulutusta varten	88,751,427	279,549,277	86,949,002	281,667,016	386,323,495
Kulutus 1 henkeä kohti	26.6	83.7	26.0	84.4	115.7

Kotieläimet.

Kotieläinten luku. Kotieläimet, joista annetaan tiedot kihlakunnittain ja maanviljelysseuroittain taululiitteessä N:o 3, jakautuivat syyskuun 1 p:nä 1923 läänittäin seuraavalla tavalla:

	Uudenmaan lääni.	Turun ja Porin lääni.	Ahvenanmaan maakunta.	Hämeen lääni.	Vilppurin lääni.	Mikkelin lääni.	Kuopion lääni.	Vaaasan lääni.	Oulun lääni.	Valtakunta.
Oriita (yli 3 v.)	766	1,915	44	1,079	946	492	1,332	1,628	2,352	10,554
Ruunia (yli 3 v.)	14,433	22,599	1,483	17,518	21,402	8,533	10,937	25,861	14,054	136,820
Tammaja yli 3 v.	18,085	31,708	1,385	23,119	28,465	13,613	20,179	31,309	14,791	182,654
Nuoria hevosia (1-3 v.) ...	3,933	7,538	274	5,942	6,404	3,691	6,580	8,237	3,247	45,846
Varsoja (alle 1 v.)	2,680	3,610	130	3,321	3,922	2,187	3,316	3,602	1,597	24,365
Yhteensä hevosia	39,897	67,370	3,316	50,979	61,139	28,516	42,344	70,637	36,041	400,239
Sonneja (yli 2 v.)	3,044	4,036	272	2,983	1,515	1,730	3,378	2,381	3,218	22,557
Lehmiä	118,401	202,930	12,067	134,161	171,190	104,981	161,561	219,323	153,050	1,277,664
Nuoria sonneja (1-2 v.) ..	4,530	9,336	788	5,437	5,224	4,585	7,880	6,758	7,091	51,629
Hiehoja (yli 1 v.)	24,786	38,843	2,195	25,943	29,231	16,010	21,940	33,213	26,645	218,806
Vasikoita (alle 1 v.)	21,365	56,987	4,990	34,276	39,938	18,938	40,294	46,338	30,863	293,989
Yht. nautaeläimiä	172,126	312,132	20,312	202,800	247,098	146,244	235,053	308,013	220,867	1,864,645
Lampaita (yli 1 v.)	61,465	185,378	19,770	94,144	136,660	68,574	87,531	230,664	133,673	1,017,859
» (alle 1 v.)	20,485	73,138	13,304	33,872	77,125	59,347	69,902	88,799	96,163	532,135
Yhteensä lampaita	81,950	258,516	33,074	128,016	213,785	127,921	157,433	319,463	229,836	1,549,994
Vuohia (yli 1 v.)	120	6,123	12	1,714	465	624	227	2,117	175	11,577
Karjuja (yli 6 kk.)	748	605	50	646	542	800	1,245	665	295	5,596
Siitosemakkoja (yli 6 kk.) ..	6,146	6,271	227	6,429	6,914	4,977	4,890	3,804	863	40,521
Lihotussikoja (yli 6 kk.) ...	14,781	14,752	1,184	16,313	24,159	22,427	13,837	10,381	1,554	119,388
Nuoria sikoja (3-6 kk.) ...	17,498	28,226	1,154	16,260	24,352	12,759	11,268	16,437	1,788	129,742
Porsaita (alle 3 kk.)	7,775	16,317	671	6,703	16,590	12,555	13,406	9,706	2,745	86,468
Yhteensä sikoja	46,948	66,171	3,286	46,351	72,557	53,518	44,646	40,993	7,245	381,715
Poroja (yli 1 v.)	—	—	—	—	—	—	—	—	61,029	61,029
Kanoja (yli 6 kk.)	160,109	309,266	18,912	150,003	156,415	86,351	67,727	163,376	38,936	1,151,095
Muu siipikarja (yli 6 kk.) ..	1,160	2,379	300	1,335	1,484	615	850	1,372	456	9,951
Mehiläisyhteiskuntia	1,986	6,183	43	2,113	1,008	28	72	1,028	11	12,472

Eri eläinryhmissä oli nuorten eläinten prosenttisuhde asianomaisen ryhmän eläinten koko lukuun seuraava:

Lääni tai maakunta.	Nuoria hevosia ja varsoja.	Nuoria nautoja ja vasikoita.	Lampaan vuonia.	Nuoria sikoja ja porsaita.
Uudenmaan	16.6	29.4	25.0	53.8
Turun ja Porin	16.5	33.7	28.3	67.3
Ahvenanmaan	12.2	39.3	40.2	55.5
Hämeen	18.2	32.4	26.5	49.5
Viipurin	16.9	30.1	36.1	56.4
Mikkelin	20.6	27.0	46.4	47.3
Kuopion	23.4	29.8	44.4	55.3
Vaasan	16.8	28.0	27.8	63.8
Oulun	13.4	29.2	41.8	62.6
Valtakunta	17.5	30.3	34.3	56.6

Nuoren karjan suhteellinen lukuisuus oli samassa eläinryhmässä niin muodoin hyvin erilainen eri osissa maata. Niin esim. vaihteli nuorten hevosten ja varsojen luku 12.2 %:sta (Ahvenanmaa) 23.4 %:iin (Kuopion lääni), nuorten nautaeläinten ja vasikoiden luku 27.0 %:sta (Mikkelin lääni) 39.3 %:iin (Ahvenanmaa), lampaanvuonien luku 25.0 %:sta (Uudenmaan lääni) 46.4 %:iin (Mikkelin lääni) sekä nuorten sikojen ja porsaiden luku 47.3 %:sta (Mikkelin lääni) 67.3 %:iin (Turun ja Porin lääni).

Täyskasvuisten naaraseläinten ja nuorimmassa ikäryhmässä olevain elukain suhde oli seuraava:

	100 täysikäistä vastasi:		
	Varsoja.	Vasikoita.	Porsaita.
Uudenmaan läänissä	14.8	18.0	126.5
Turun ja Porin läänissä	11.4	28.1	260.2
Ahvenanmaan maakunnassa	9.4	41.4	295.6
Hämeen läänissä	14.4	25.5	104.3
Viipurin »	13.8	23.3	239.9
Mikkelin »	16.1	18.0	252.3
Kuopion »	16.4	24.9	274.2
Vaasan »	11.5	21.1	255.2
Oulun »	10.8	20.2	318.1
Valtakunnassa	13.3	23.0	213.4

Oriiden ja tammojen sekä sonnien ja lehmien suhteellista lukuisuutta eri lääneissä kuvastavat seuraavat luvut, jotka osoittavat tammojen lukua 100 oritta kohti ja lehmien lukua 100 sonnina kohti:

	100 oritta vastasi:	100 sonnina vastasi:
Uudenmaan läänissä	2,361 tammaa	3,890 lehmää
Turun ja Porin läänissä	1,656 »	5,028 »
Ahvenanmaan maakunnassa	3,148 »	4,436 »

	100 oritta vastasi:	100 sonnia vastasi:
Hämeen läänissä	2,143 tammaa	4,498 lehmää
Viipurin »	3,009 »	11,300 »
Mikkelin »	2,767 »	6,068 »
Kuopion »	1,515 »	4,783 »
Vaasan »	1,923 »	9,211 »
Oulun »	629 »	4,756 »
Valtakunnassa	1,731 »	5,664 »

Luvut osoittavat siis, että oriita pidettiin suhteellisesti enimmäin Oulun läänissä ja vähimmin Ahvenanmaalla sekä sonneja enimmäin Uudenmaan läänissä ja vähimmin Viipurin läänissä.

Kotieläimet vuosina 1922 ja 1923. Verrattaessa toisiinsa kotieläinten lukua maassa vuosilta 1922 ja 1923 huomataan niiden eri ryhmissä tapahtuneen seuraavat muutokset.

	Lisäys (+) tai vähennys (-) vv. 1922—23.	
	Luku.	%
Oriita (yli 3 v.)	+ 187	+ 1.8
Ruunia (yli 3 v.)	— 95	— 0.1
Tammoja (yli 3 v.)	+ 2,561	+ 1.4
Nuoria hevosia (1—3 v.)	— 552	— 1.2
Varsoja (alle 1 v.)	— 112	— 0.5
Yhteensä hevosia	+ 1,989	+ 0.5
Sonneja (yli 2 v.)	+ 114	+ 0.5
Lehmiä	+ 18,056	+ 1.4
Nuoria sonneja (1—2 v.)	+ 284	+ 0.6
Hiehoja (yli 1 v.)	+ 3,175	+ 1.5
Vasikoita (alle 1 v.)	— 507	— 0.2
Yhteensä nautaeläimiä	+ 21,122	+ 1.1
Lampaita (yli 1 v.)	— 12,133	— 1.2
» (alle 1 v.)	— 8,858	— 1.6
Yhteensä lampaita	— 20,991	— 1.3
Vuohia (yli 1 v.)	— 67	— 0.6
Karjuja (yli 6 kk.)	— 11	— 0.2
Siitosemakkoja (yli 6 kk.)	— 292	— 0.7
Lihoitussikoja (yli 6 kk.)	+ 4,037	+ 3.5
Nuoria sikoja (3—6 kk.)	+ 1,700	+ 1.3
Porsaita (alle 3 kk.)	— 2,028	— 2.3
Yhteensä sikoja	+ 3,406	+ 0.9
Poroja (yli 1 v.)	— 1,541	— 2.5
Kanoja (yli 6 kk.)	+ 37,734	+ 3.4
Muuta siipikarjaa (yli 6 kk.)	+ 589	+ 6.3
Mehiläisyhteiskuntia	— 839	— 6.3

Hevosten koko luku on lisääntynyt 0.5 % vuoteen 1922 verrattuna; samoin on tammojen luku lisääntynyt huomattavasti (1.4 %), jota vastoin ruunien, nuorten hevosten ja varsojen luku on vähentynyt, kuitenkin varsin vähällä määrällä. — Nautakarjassa, jonka koko luku on lisääntynyt 1.1 %, on kaikkien muiden ryhmien, paitsi vasikoiden luku kasvanut. — Lampaiden koko luku on hieman vähentynyt, 1.3 %; vähennystä on tapahtunut sekä aikuisten että vuonien luvussa. Vuohien ryhmässä on tapahtunut vähennystä, 0.6 %. — Sikojen kokonaisluku on lisääntynyt 0.9 %, ja parissa ryhmässä, lihotus-sikojen ja nuorten sikojen, on lisäys huomattavan suuri, sillä vähennystä on havaittavissa kaikissa muissa ryhmissä. Mitä muihin kotieläinryhmiin tulee, ovat ne, pöroja lukuunottamatta, lisääntyneet.

Nautayksiköiksi muunnettuina tekivät kotieläimet eri lääneissä ja koko maassa seuraavat määrät:

Kotieläimet nautayksiköissä 1923.

Lääni tai maakunta.	Hevoset.		Nautaeläimet.		Lampaat.		Vuohet.		Siat.		Porot.		Yhteensä nautayksiköitä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	71,841	30.8	141,444	60.7	8,963	3.9	15	(0.0)	10,789	4.6	—	—	233,052	9.4
Turun ja Porin	121,787	29.8	245,303	60.0	27,743	6.8	765	0.2	13,273	3.2	—	—	408,871	16.4
Ahvenanmaan	6,163	24.4	15,079	59.6	3,303	13.1	2	(0.0)	734	2.9	—	—	25,281	1.0
Hämeen	91,035	32.8	161,403	58.1	13,885	5.0	214	0.1	11,064	4.0	—	—	277,601	11.2
Viipurin	109,991	31.6	199,916	57.5	21,903	6.3	58	(0.0)	15,981	4.6	—	—	347,849	14.0
Mikkelin	50,061	25.5	121,743	61.9	12,281	6.2	78	(0.0)	12,575	6.4	—	—	196,738	7.9
Kuopion	73,134	25.4	189,922	65.9	15,310	5.3	28	(0.0)	9,652	3.4	—	—	288,046	11.6
Vaasan	127,634	30.1	253,274	59.7	34,383	8.1	265	0.1	8,499	2.0	—	—	424,055	17.1
Oulun	66,440	23.4	180,852	63.8	22,719	8.0	22	(0.0)	1,431	0.5	12,206	4.3	283,670	11.4
Valtakunta	718,086	28.9	1,508,936	60.7	160,490	6.5	1,447	(0.0)	83,998	3.4	12,206	0.5	2,485,163	100.0
V. 1922.	713,387	29.0	1,489,163	60.5	162,561	6.6	1,456	(0.06)	82,638	3.4	12,514	0.5	2,461,719	100.0

Kotieläimet ja väkiluku. Seuraavassa esityksessä, jossa tehdään vertailuja toiselta puolen kotieläinten ja toiselta puolen väkiluvun ja peltoalan välillä, on kotieläinten luku kussakin lajiryhmässä muunnettu täysi-ikäisiä eläimiä vastaavaksi.¹⁾ Täten on saatu seuraavat täysi-ikäisten eläinten luvut eri lääneissä ja valtakunnassa vuonna 1923:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan	35,920	141,444	71,707	120	32,368	—
Turun ja Porin	60,893	245,303	221,947	6,123	39,820	—
Ahvenanmaan	3,082	15,079	26,422	12	2,206	—
Hämeen	45,517	161,403	111,080	1,714	33,194	—
Viipurin	54,995	199,916	175,222	465	47,939	—
Mikkelin	25,031	121,743	98,248	624	37,722	—
Kuopion	36,567	189,922	122,482	227	28,957	—
Vaasan	63,817	253,274	275,064	2,117	25,495	—
Oulun	33,220	180,852	181,755	175	4,292	61,029
Valtakunta	359,042	1,508,936	1,283,927	11,577	251,993	61,029
V. 1922	356,696	1,489,168	1,300,489	11,644	247,918	62,570

¹⁾ Muuntamisessa on pantu 1 täysikäinen hevonen vastaamaan 2 nuorta hevosta tai 4 varsaa, 1 täysikäinen nautaeläin 2 nuorta nautaa tai 4 vasikkaa, 1 täysikäinen lammas 2 nuorta lammasta ja 1 täysikäinen sika 2 nuorta sikaa tai 4 porsasta.

Edellä olevien lukujen perusteella saadaan täyskasvuisia eläimiä 100 maaseutuväestön henkeä kohti:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Vuohia.	Sikoja.	Poroja.
Uudenmaan	15.1	59.3	30.0	0.1	13.6	—
Turun ja Porin	14.6	58.9	53.3	1.5	9.6	—
Ahvenanmaan	12.0	58.8	103.0	(0.0)	8.6	—
Hämeen	14.8	52.5	36.1	0.6	10.8	—
Viipurin	10.6	38.4	33.7	0.1	9.2	—
Mikkelin	12.7	62.0	50.0	0.3	19.2	—
Kuopion	10.9	56.4	36.4	0.1	8.6	—
Vaasan	12.4	49.3	53.6	0.4	5.0	—
Oulun	9.4	51.3	51.6	(0.0)	1.2	17.3
Valtakunta	12.3	51.9	44.2	0.4	8.7	2.1
V. 1922	12.4	51.7	45.1	0.4	8.6	2.2

Maaseutuväestöön verraten oli niinmuodoin aikuisia hevosia enimmänsä Uudenmaan (15.1) sekä Hämeen (14.8) lääneissä; vähimmin niitä oli Oulun läänissä (9.4). Keskimäärin tuli valtakunnassa 100 maaseudun henkeä kohti 12.3 hevosta. — Nautaeläinten vastaava suhdeluku oli valtakunnalla 51.9, ja oli se suurin Mikkelin (62.0) ja Uudenmaan (59.3) lääneille sekä pienin Viipurin läänille (38.4). — Lampaita pidettiin suhteellisesti enimmänsä Ahvenanmaalla (103.0) ja Vaasan läänissä (53.6) sekä vähimmin Viipurin (33.7) ja Uudenmaan (30.0) lääneissä. — Vuohien suhteellinen luku oli suurin Turun ja Porin läänissä (1.5). — Sikojen suhteellisen lukuisuuden puolesta oli ensi sijalla Mikkelin lääni (19.2) ja viimeisellä Oulun lääni (1.2). — Poroja pidettiin yksinomaan Oulun läänissä, jolle puheenalainen keskiluku oli 17.3.

Kotieläimet ja peltoala. Täysikäisiksi muunnettuja elukoita oli lääneissä ja valtakunnassa v. 1923 100 peltohehtaariin verraten seuraavat määrät:

Lääni tai maakunta.	Hevosia.	Nautaeläimiä.	Lampaita.	Sikoja.
Uudenmaan	13.9	54.8	27.8	12.5
Turun ja Porin	13.8	55.5	50.2	9.0
Ahvenanmaan	26.9	131.7	230.7	19.3
Hämeen	16.9	59.8	41.2	12.3
Viipurin	20.9	76.0	66.6	18.2
Mikkelin	22.8	111.1	89.6	34.4
Kuopion	23.5	122.3	78.8	18.6
Vaasan	14.3	56.7	61.5	5.7
Oulun	22.4	122.2	122.8	2.9
Valtakunta	17.1	71.7	61.0	12.0
V. 1922	17.1	71.4	62.3	11.9

Peltoalaan verraten pidettiin siis hevosia enimmänsä Ahvenanmaata lukuunottamatta, Kuopion läänissä (23.5), jota lähinnä seurasivat Mikkelin (22.8) ja

Oulun (22.4) läänit; pienin oli hevosten suhteellinen luku Turun ja Porin (13.8) sekä Vaasan (14.8) ja Uudenmaan (13.9) lääneissä, keskimäärä valtakunnalle oli 17.1. — Nautaeläimiä oli suhteellisesti enimmäin niinkään Ahvenanmaalla (131.7) ja sitä lähinnä Kuopion (122.3) ja Oulun (122.2) lääneissä sekä vähimmin Uudenmaan (54.8) ja Turun ja Porin (55.5) lääneissä, keskimäärän tehdessä valtakunnalle 71.7. — Suhteellisesti enimmäin lampaita oli Ahvenanmaalla (230.7) ja Oulun läänissä (122.8) sekä vähimmin Uudenmaan (27.8) ja Hämeen (41.2) lääneissä. Keskimäärä maalle oli 61.0. — Sikojen luku oli suhteellisesti suurin Mikkelin (34.4) ja Kuopion (18.6) lääneissä sekä Ahvenanmaalla (19.3) ja pienin Oulun (2.9) ja Vaasan (5.7) lääneissä. Keskimäärä koko maalle oli 12.0.

Meijeriliike.

Meijerien luku ja niiden omistajat. Tilasto vuodelta 1923 käsittää yhteensä 510 meijeriä, jotka jakautuivat omistajiensa mukaan läänittäin seuraavalla tavalla:

Lääni tai maakunta.	Yksityisiä henkilöitä.		Osakeyhtiöitä.		Osuuskuntia.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	20	40.0	9	18.0	21	42.0	50	100.0
Turun ja Porin	17	15.7	8	7.4	83	76.9	108	100.0
Ahvenanmaan	1	9.1	—	—	10	90.9	11	100.0
Hämeen	13	27.1	5	10.4	30	62.5	48	100.0
Viipurin	1	2.6	6	15.4	32	82.0	39	100.0
Mikkelin	3	12.0	4	16.0	18	72.0	25	100.0
Kuopion	4	6.2	1	1.5	60	92.3	65	100.0
Vaasan	4	4.0	8	8.0	88	88.0	100	100.0
Oulun	3	4.7	5	7.8	56	87.5	64	100.0
Valtakunta	66	13.0	46	9.0	398	78.0	510	100.0
V. 1922	71	13.9	40	7.9	399	78.2	510	100.0

Lähes $\frac{4}{5}$ kaikista meijereistä oli v. 1923 osuuskuntien omia, kun yksityisillä oli niitä noin $\frac{1}{7}$ ja osakeyhtiöillä noin $\frac{1}{12}$. Yksityisiä meijereitä oli enimmäin Uudenmaan läänissä, jossa niiden luku oli 40 % läänin koko meijeriluvusta. Osakeyhtiöiden omistamia meijereitä oli suhteellisesti enimmäin Uudenmaan (18.0 %) ja Mikkelin (16.0 %) lääneissä. Osuusmeijereitä oli suhteellisesti enimmäin Kuopion läänissä, jossa näitä meijereitä oli enemmän kuin $\frac{9}{10}$ läänin kaikista meijereistä. Suhteellisesti pienin oli osuusmeijerien luku Uudenmaan läänissä, jonka koko meijeriluvusta ne tekivät 42 % eli vähäistä enemmän kuin yksityiset meijerit.

Jos meijerien lukua verrataan eri läänien väkilukuun v:lta 1923,¹⁾ saadaan yhtä meijeriä kohti seuraava henkilöluku: Ahvenanmaalla 2,471, Turun ja Porin läänissä 4,689, Vaasan läänissä 5,615, Kuopion läänissä 5,617, Oulun läänissä 6,070, Hämeen läänissä 7,747, Mikkelin läänissä 8,303, Uudenmaan läänissä

¹⁾ Väkiluku joulukuun 1 p:nä.

9,253 ja Viipurin läänissä 14,843. — Lehmälukuun verrattuna taas tuli kutakin meijeriä kohti v. 1923: Ahvenanmaalla 1,097 lehmää, Turun ja Porin läänissä 1,879, Vaasan läänissä 2,193, Uudenmaan läänissä 2,368, Oulun läänissä 2,391, Kuopion läänissä 2,486, Hämeen läänissä 2,795, Mikkelin läänissä 4,199 ja Viipurin läänissä 4,389 lehmää; keskiluku koko maassa oli 2,505 lehmää yhtä meijeriä kohti.

Meijerien käyttövoima. Jos meijerit ryhmitetään omistajiensa ja käyttövoiman mukaan, saadaan seuraava taulukko:

	Käsi- voima.	Hevos- voima.	Vesi- voima.	Höyry- voima.	Sähkö- voima.	Öljymootori.	Käsi- ja hevos- voima.	Käsi- ja höyry- voima.	Vesi- ja höyry- voima.	Höyry- ja sähkövoima.	Muu yhdistetty voima.	Yhteensä.
Yksityismeijerit	13	3	—	32	7	—	3	1	—	5	2	66
Osakeyhtiömeijerit	5	3	—	25	7	—	5	—	—	1	—	46
Osuusmeijerit	48	21	6	251	19	2	18	—	3	29	1	398
Kaikki meijerit	66	27	6	308	33	2	26	1	3	35	3	510
	%											
Yksityismeijerit	19.7	4.5	—	48.5	10.6	—	4.5	1.5	—	7.6	3.1	100.0
Osakeyhtiömeijerit	10.9	6.5	—	54.3	15.2	—	10.9	—	—	2.2	—	100.0
Osuusmeijerit	12.1	5.3	1.5	63.1	4.8	0.5	4.5	—	0.7	7.3	0.2	100.0
Kaikki meijerit	12.9	5.3	1.2	60.4	6.5	0.4	5.1	0.2	0.6	6.8	0.6	100.0

Tavallisin käyttövoima meijereissä on siis höyry, joka tavattiin v. 1923 308 meijerissä, mikä tekee 60.4 % näiden koko luvusta. Sitä lähinnä tavallisin oli käsivoima 66 meijerissä (12.9 %), ja sitä lähinnä tavallisin sähkövoima, 33 meijerissä (6.5 %). Sitä paitsi oli 35 meijeriä (6.8 %), joissa sähkön ohella käytettiin höyryvoimaa. Meijereitä, joissa käyttövoimana oli kaksi eri voimaa, oli kaikkiaan 68 (13.3 %). — Eri omistajaryhmissä oli höyryvoima suhteellisesti lukuisammin edustettuna osuusmeijereissä kuin muissa, kun taas sähkövoima oli suhteellisesti yleisin yksityismeijereissä. Viimeksi mainitussa ryhmässä oli niinkään käsivoima suhteellisesti yleisin, kun taas hevosvoima oli yleisin osakeyhtiömeijereissä.

Lopuksi esitettäköön taulukko, jossa meijerit ovat käyttövoimansa mukaan ryhmitettyinä läänittäin:

Lääni tai maakunta.	Käsi- voima.		Hevos- voima.		Vesi- voima.		Höyry- voima.		Sähkö- voima.		Muu tai yhdistetty voima.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	—	—	1	2.0	—	—	29	58.0	12	24.0	8	16.0	50	100.0
Turun ja Porin	8	7.4	—	—	—	—	78	72.2	4	3.7	18	16.7	108	100.0
Ahvenanmaan	1	9.1	—	—	—	—	10	90.9	—	—	—	—	11	100.0
Hämeen	2	4.2	2	4.2	1	2.1	33	68.7	5	10.4	5	10.4	48	100.0
Viipurin	19	48.8	7	17.9	—	—	7	17.9	3	7.7	3	7.7	39	100.0
Mikkelin	3	12.0	5	20.0	—	—	16	64.0	—	—	1	4.0	25	100.0
Kuopion	4	6.2	10	15.4	3	4.6	37	56.9	6	9.2	5	7.7	65	100.0
Vaasan	14	14.0	2	2.0	2	2.0	63	63.0	2	2.0	17	17.0	100	100.0
Oulun	15	23.4	—	—	—	—	35	54.7	1	1.6	13	20.3	64	100.0
Valtakunta	66	12.9	27	5.3	6	1.2	308	60.4	33	6.5	70	13.7	510	100.0
1922	77	15.1	33	6.4	6	1.2	307	60.2	28	5.5	59	11.6	510	100.0

Käsivoimaa käyttäviä meijereitä oli suhteellisesti enemmän Viipurin läänissä, jossa 48.8 % läänin kaikista meijereistä käytti tätä voimaa; hevosvoimaa käyttäviä oli suhteellisesti enimmäin Mikkelin (20.0 %) ja Viipurin (17.9 %) lääneissä, höyryvoimalla käyviä enimmäin Ahvenanmaalla (90.9 %) ja sähkövoimalla käyviä enimmäin Uudenmaan läänissä (24.0 %).

Meijerien tuotanto. Tuotannostaan on 508 meijeriä antanut tietoja. Näiden meijerien omistajat sekä tuotannon laatu käy ilmi seuraavasta:

	Yksityis- meijereitä.		Osakeyhtiö- meijereitä.		Osuus- meijereitä.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Voimeijereitä	34	8.7	27	6.9	331	84.4	392	100.0
Juustomeijereitä	8	53.3	1	6.7	6	40.0	15	100.0
Voi- ja juustomeijereitä	24	23.8	18	17.8	59	58.4	101	100.0
Yhteensä	66	13.0	46	9.0	396	78.0	508	100.0

Voimeijereistä olivat useimmat osuusmeijerien hallussa, juustomeijerit taas olivat enimmäin yksityisten omistamia. Osuuskunnilla oli yhteensä 6 varsinaista juustomeijeriä sekä niiden lisäksi 59 sellaista meijeriä, joissa valmistettiin sekä voita että juustoa. Juustomeijereitä oli kaiken kaikkiaan maassa 15 ja voi- ja juustomeijereitä 101.

Läänittäin jakautuivat meijerit tuotantolajin puolesta seuraavasti:

Lääni tai maakunta.	Voi- meijereitä.		Juusto- meijereitä.		Voi- ja juusto- meijereitä.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Uudenmaan	6	12.5	11	22.9	31	64.6	48	100.0
Turun ja Porin ..	76	70.4	—	—	32	29.6	108	100.0
Ahvenanmaan	7	63.6	1	9.1	3	27.3	11	100.0
Hämeen	36	75.0	—	—	12	25.0	48	100.0
Viipurin	35	89.7	—	—	4	10.3	39	100.0
Mikkelin	18	72.0	2	8.0	5	20.0	25	100.0
Kuopion	63	96.9	—	—	2	3.1	65	100.0
Vaasan	90	90.0	1	1.0	9	9.0	100	100.0
Oulun	61	95.3	—	—	3	4.7	64	100.0
Valtakunta	392	77.2	15	2.9	101	19.9	508	100.0
V. 1922	384	75.6	23	4.5	101	19.9	508	100.0

Meijerien vointuotannon määrä nousi v. 1923 12,727,160 kilogrammaan. Kauppatilasto osoittaa maasta viedyn v. 1923 6,566,414 kg voita, jotenka siis vienti oli 51.6 % meijerivointuotannosta. Ensiksi mainittu voimäärä jakaantui eri lääneille ja erilaatuisten meijeriryhmien kesken seuraavalla tavalla:

Lääni tai maakunta.	Yksityiset meijerit.		Osakeyhtiömeijerit.		Osuusmeijerit.		Yhteensä		V. 1922.	
	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%
Uudenmaan	46,549	14.4	78,744	13.8	451,164	3.8	576,457	4.5	563,292	4.9
Turun-Porin	111,960	34.7	145,017	25.4	3,895,621	32.9	4,152,598	32.6	3,406,579	29.5
Ahvenanmaan	—	—	—	—	271,053	2.3	271,053	2.1	242,862	2.1
Hämeen	123,873	38.4	31,413	5.5	1,177,399	10.0	1,332,685	10.5	995,362	8.6
Viipurin	1,200	0.4	88,946	15.6	401,635	3.4	491,781	3.9	456,156	4.0
Mikkelin	6,384	2.0	17,309	3.0	408,164	3.4	431,857	3.4	413,376	3.6
Kuopion	11,191	3.5	7,162	1.3	1,576,646	13.3	1,594,999	12.5	1,595,034	13.8
Vaasan.....	17,884	5.5	179,687	31.5	2,596,359	22.0	2,793,930	22.0	2,776,863	24.1
Oulun	3,720	1.1	22,239	3.9	1,055,841	8.9	1,081,800	8.5	1,090,982	9.4
Valtakunta	322,761	100.0	570,517	100.0	11,833,882	100.0	12,727,160	100.0	11,540,506	100.0
V. 1922	269,216	—	572,404	—	10,698,886	—	11,540,506	—	—	—

Mitä eri lääneihin tulee, oli valmistuksen kokonaismäärä suurin Turun ja Porin läänissä, nim. 4,152,598 kg eli 32,6 % koko maan valmistusmäärästä; sitä lähinnä olivat Vaasan 22.0 % ja Kuopion (12.5 %) läänit. Pienin oli valmistusmäärä Ahvenanmaalla, vain 271,053 kg eli 2.1 %.

Verrattomasti suurin osa vointuotannosta tuli osuusmeijerien osalle: niiden osuus koko vointuotannosta oli nimittäin 93.0 %, kun osakeyhtiömeijerien tuotanto oli 4.5 % ja yksityismeijerien 2.5 %.

Jos lasketaan vointuotannon keskimääräinen suuruus yhtä meijeriä kohti, saadaan tämä keskimäärin olemaan:

Yksityismeijereille	5,565 kg
Osakeyhtiömeijereille	12,678 »
Osuusmeijereille	30,343 »
Kaikille meijereille	25,816 »

Koko valtakunnassa valmistettiin yhtä henkilöä kohti 3.7 kg meijerivoita, sekä eri läänissä seuraavat määrät: Uudenmaan läänissä 1.2 kg, Turun ja Porin läänissä 8.2 kg, Ahvenanmaalla 10.0 kg, Hämeen läänissä 3.6 kg, Viipurin läänissä 0.8 kg, Mikkelin läänissä 2.1 kg, Kuopion läänissä 4.4 kg, Vaasan läänissä 5.0 kg ja Oulun läänissä 2.8 kg.

Lopuksi esitettäköön taulukko, josta käy ilmi meijerien luku, jaettuna vointuotantoon nähden eri suuruusryhmiin, sekä vointuotannon määrä kussakin suuruusryhmässä.

Tuotantoryhmä.	Meijerien luku.	%	Valmistusmäärä, kg.	%
Alle 1,000 kg	18	3.6	9,214	0.1
1,000—5,000 »	99	20.1	289,271	2.3
5,000—10,000 »	87	17.6	629,991	4.9
10,000—15,000 »	53	10.8	628,103	4.9
15,000—25,000 »	63	12.8	1,242,441	9.7
25,000—50,000 »	86	17.4	3,026,380	23.8
50,000—75,000 »	55	11.2	3,296,506	25.9
75,000—100,000 »	19	3.9	1,613,523	12.7
100,000—200,000 »	10	2.0	1,346,048	10.6
200,000 ja yli	3	0.6	645,683	5.1
Yhteensä	493	100.0	12,727,160	100.0

Maidonkulutus vointuotannossa on laskettu kyselykaavakkeihin annettujen vastausten nojalla, jotka ilmaisevat kuinka paljon maitoa on käytetty keskimäärin yhteen kiloon voita. Missä tietoja tässä kohden on puuttunut, on katsottu yhteen voikiloon menevän 24.0 kg maitoa. Näin menetellen saadaan maidonkulutus olemaan kiloissa:

	Koko maidon- kulutus, kg.	Kulutus yhtä voi- kiloa kohti, kg.	Kulutus yhtä meije- riä kohti, kg.
Yksityismeijereissä	7,923,991	24.6	136,621
Osakeyhtiömeijereissä	13,999,857	24.5	311,108
Osuusmeijereissä	282,103,623	23.8	723,343
Yhteensä	304,027,471	23.9	616,689

Eri lääneissä olivat maidonkulutusmäärät semmoisinaan sekä yhtä voikiloa ja yhtä meijeriä kohti seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Koko maidon- kulutus, kg.	Kulutus yhtä voi- kiloa kohti, kg.	Kulutus yhtä meije- riä kohti, kg.
Uudenmaan	13,889,191	24.1	375,384
Turun ja Porin	98,875,571	23.8	915,515
Ahvenanmaan	6,384,822	23.6	638,482
Hämeen	31,484,407	23.6	655,925
Viipurin	11,492,938	23.4	294,691
Mikkelin	10,039,964	23.2	436,520
Kuopion	37,158,209	23.3	571,665
Vaasan	68,916,575	24.7	696,127
Oulun	25,785,794	23.8	402,903
Valtakunta	304,027,471	23.9	616,689
V. 1922	276,449,572	23.95	569,999

Yhteen voikiloon käytetty maitomäärä oli siis osuusmeijereissä pienempi kuin muissa meijeriryhmissä sekä Mikkelin, Kuopion ja Viipurin lääneissä pienempi kuin muissa osissa maata.

Meijereitä, joissa valmistettiin juustoa v. 1923, oli kaikkiaan 116 ja niissä valmistetun juuston kokonaisuusmäärä oli 3,047,104 kg. Juuston vienti maasta oli mainittuna vuonna 1,335,312 kg eli 43.8 % meijeri-juuston tuotannosta. Läänittäin esitettynä oli juuston valmistuksen määrä eri meijeriryhmissä seuraava:

Lääni tai maakunta.	Yksityiset meijerit.		Osakeyhtiö- meijerit.		Osuus- meijerit.		Yhteensä.		V. 1922.	
	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%	Kg.	%
Uudenmaan	453,456	73.0	141,545	43.8	640,840	30.5	1,235,841	40.5	1,182,335	37.5
Turun-Porin	30,220	4.9	55,219	17.1	745,320	35.5	830,759	27.3	941,258	29.9
Ahvenanmaan	6,000	1.0	—	—	2,278	0.1	8,278	0.3	8,224	0.3
Hämeen	72,621	11.7	64,300	19.9	48,971	2.3	185,892	6.1	217,004	6.9
Viipurin	35,560	5.7	5,900	1.8	48,896	2.3	90,356	3.0	107,960	3.4
Mikkelin	22,018	3.5	28,450	8.8	78,545	3.7	129,013	4.2	131,855	4.2
Kuopion	—	—	—	—	42,716	2.0	42,716	1.4	38,236	1.2
Vaasan	1,500	0.2	27,648	8.6	302,311	14.4	331,459	10.9	340,780	10.8
Oulun	—	—	—	—	192,790	9.2	192,790	6.3	182,199	5.8
Valtakunta	621,375	100.0	323,062	100.0	2,102,667	100.0	3,047,104	100.0	3,149,851	100.0
V. 1922	747,429	—	315,026	—	2,087,396	—	3,149,851	—	—	—

Suurin oli juuston valmistus Uudenmaan läänissä, jonka tuotanto teki $\frac{2}{5}$ (40.5 %) maan koko juustontuotannosta. Lähinnä sitä tulivat Turun ja Porin (27.3 %) sekä Vaasan (10.9 %) läänit. — Eri meijeriryhmissä valmistivat osuusmeijerit suurimman juustomäärän, nim. 69.0 % koko juustontuotannosta; vastaavat suhdeluvut olivat yksityismeijereille 20.4 ja osakeyhtiömeijereille 10.6.

Meijerien luku, jaettuina tuotantoon nähden eri suuruusryhmiin, sekä valmistuksen määrä kussakin ryhmässä käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Tuotantoryhmä.	Meijerien luku.	%	Valmistus määrä, kg.	%
Alle 1,000 kg	6	5.2	2,199	0.1
1,000— 5,000 »	16	13.8	43,524	1.4
5,000— 10,000 »	13	11.2	100,686	3.3
10,000— 15,000 »	6	5.2	72,243	2.4
15,000— 25,000 »	23	19.8	433,618	14.2
25,000— 50,000 »	38	32.8	1,340,910	44.0
50,000— 75,000 »	7	6.0	405,846	13.3
75,000—100,000 »	5	4.3	411,442	13.5
100,000—200,000 »	2	1.7	236,636	7.8
200,000 ja yli	—	—	—	—
Yhteensä	116	100.0	3,047,104	100.0

Meijerien työntekijäin ja työpäivien luku. Meijerien työntekijäin koko luku oli huhtikuun 1 p:nä 1923 1,957, joista miespuolisia 843 ja naispuolisia 1,114. Läänittäin jakaantuivat työntekijät seuraavasti:

Lääni tai maakunta.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä	%
Uudenmaan	206	82	288	14.7
Turun ja Porin	201	250	451	23.1
Ahvenanmaan	7	21	28	1.4
Hämeen	78	122	200	10.2
Viipurin	42	88	130	6.6
Mikkelin	36	54	90	4.6
Kuopion	88	140	228	11.7
Vaasan	121	236	357	18.2
Oulun	64	121	185	9.5
Valtakunta	843	1,114	1,957	100.0
V. 1922	825	1,096	1,921	—

Työntekijöistä oli miespuolisia 43.1 % ja naispuolisia 56.9 %. Ikänsä puolesta jakaantuivat työntekijät seuraavalla tavalla:

	Luku.	%
Alle 15 v.	5	0.3
15—18 v.	44	2.2
Yli 18 v.	1,908	97.5

Niinkuin näkyy, käytetään alaikäisiä ja nuoria henkilöitä meijeriliikkeessä perin rajoitetussa määrässä; edellisiä oli vain 0.3 ja jälkimäisiä 2.2 % meijereissä työskentelevien koko luvusta.

Jos verrataan työntekijänsä lukumäärästä tietoja antaneita meijereitä vastaavien meijerien työntekijäin lukuun, saadaan yhtä meijeriä kohti seuraava työntekijäin luku:

Uudenmaan läänissä	5.9	Mikkelin läänissä	3.6
Turun ja Porin läänissä	4.3	Kuopion »	3.7
Ahvenanmaan maakunnassa ..	2.5	Vaasan »	3.6
Hämeen läänissä	4.3	Oulun »	3.0
Viipurin »	3.4	<u>Valtakunnassa</u>	<u>3.9</u>

Työpäivien luvusta on 510 meijeriä antanut tietoja. Näiden päivien luku oli kaikkiaan 139,004 ja jakaantui se eri meijeriryhmien kesken seuraavasti:

	Koko luku.	%	Keskimäärin yhtä meijeriä kohti.
Yksityismeijereissä	18,837	13.6	285
Osakeyhtiömeijereissä	13,234	9.5	288
Osuusmeijereissä	106,933	76.9	269
<u>Kaikissa meijereissä</u>	<u>139,004</u>	<u>100.0</u>	<u>273</u>

Eri lääneissä oli työpäivien luku sekä kokonaisuenaan että yhtä meijeriä kohti seuraava:

Lääni tai maa-kunta.	Työpäiv. koko luku.	%	Työpäiv. luku 1 mej. kohti.	Lääni tai maa-kunta.	Työpäiv. koko luku.	%	Työpäiv. luku 1 mej. kohti.
Uudenmaan ..	15,977	11.5	320	Mikkelin	5,977	4.3	239
Turun ja Porin	34,077	24.5	316	Kuopion	12,275	8.8	189
Ahvenanmaan	3,072	2.2	279	Vaasan ..	27,408	19.7	274
Hämeen	14,013	10.1	292	Oulun ...	16,512	11.9	258
Viipurin	9,693	7.0	249	<u>Valtakunta</u>	<u>139,004</u>	<u>100.0</u>	<u>273</u>
				V. 1922	139,124	—	273

Voita ja juustoa yhteensä valmistettiin keskimäärin yhtä työpäivää kohti, kilogrammoissa:

Yksityismeijereissä	50
Osakeyhtiömeijereissä	68
Osuusmeijereissä	130
<u>Kaikissa meijereissä</u>	<u>113</u>

Eri lääneissä olivat vastaavat valmistusmäärät seuraavat:

Uudenmaan läänissä	113 kg	Mikkelin läänissä	94 kg
Turun ja Porin läänissä	146 »	Kuopion »	133 »
Ahvenanmaan maakunnassa	91 »	Vaasan »	114 »
Hämeen läänissä	108 »	Oulun »	77 »
Viipurin »	60 »	<u>Valtakunnassa</u>	<u>113 kg</u>
		V. 1922	106 »

Maanviljelystyövään saanti ja palkkaehdot.

Maanviljelystyövään saanti. Työnsaantiin nähden on pidetty silmällä sitä, onko tämä ollut hyvä, riittävä tai niukka vai onko työväestä ollut puute. Tämän mukaan ryhmittyvät eri läänien kunnat siten kuin seuraava prosenttilukuja esittävä taulukko osoittaa.

Kuntien suhteellinen luku, joissa työvään saanti oli v. 1923:

Lääni tai maakunta.	Hyvä.	Riittävä.	Niukka.	Puutteel- linen.	Osaksi riittävä, osaksi niukka.
Uudenmaan	8.1	67.6	21.6	—	2.7
Turun ja Porin	1.9	77.2	19.0	1.9	—
Ahvenanmaan	7.1	28.6	64.3	—	—
Hämeen	2.0	76.0	20.0	—	2.0
Viipurin	1.9	60.4	37.7	—	—
Mikkelin	—	55.6	44.4	—	—
Kuopion	5.3	81.6	13.1	—	—
Vaasan	1.2	59.3	38.3	1.2	—
Oulun	4.5	65.7	28.3	1.5	—
Valtakunta	3.0	67.3	28.5	0.8	0.4
V. 1922	3.0	67.0	26.2	2.8	1.0

Maanviljelystyövään palkat. Mitä ensinnä miesten ja naisten *jalkapäivä-*töistä suoritettuihin palkkoihin tulee, olivat nämä keskimäärin eri lääneissä ja valtakunnassa v. 1923 seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.								Talvella.							
	Miehen.				Naisen.				Miehen.				Naisen.			
	Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.	
	Smp.	piä.	Smp.	piä.	Smp.	piä.	Smp.	piä.	Smp.	piä.	Smp.	piä.	Smp.	piä.	Smp.	piä.
Uudenmaan	23	25	37	36	11	36	19	30	17	08	29	64	9	—	15	62
Turun ja Porin	20	45	32	66	12	13	20	65	14	70	25	38	9	—	16	09
Ahvenanmaan	22	86	35	—	13	29	23	20	15	36	26	27	8	79	18	—
Hämeen	20	24	32	78	11	76	20	15	14	51	25	90	8	59	15	83
Viipurin	25	06	39	50	13	45	22	69	16	33	29	30	8	—	16	04
Mikkelin	21	—	34	52	12	30	22	—	14	96	27	63	7	85	16	62
Kuopion	23	26	35	53	12	87	22	11	15	11	26	47	7	37	15	62
Vaasan	22	38	34	28	14	31	23	24	15	30	26	27	8	76	16	75
Oulun	35	03	49	02	18	58	28	96	19	47	34	29	9	67	19	60
Valtakunta	23	88	36	47	13	59	22	39	15	88	27	67	8	69	16	56
V. 1922	23	85	36	84	13	54	22	21	15	93	27	51	8	65	16	31

Keskimäärin olivat siis palkat kaikissa palkkausryhmissä v. 1923 melkein yhtä suuret kuin lähinnä edellisenä vuonna. Lisäys kesäpalkkoissa oli talon ruuassa olevalle miehelle vain 0.1 % ja naiselle 0.3 % sekä omaruokaiselle naiselle 0.8 %, jota vastoin omaruokaiselle miehelle vähennys oli 1.0 %. Talvipalkkojen lisäys taas oli talon ruuassa olevalle naiselle 0.5 %, mutta miehelle

vähennys 0.3 %, sekä omassa ruuassa olevalle miehelle lisäys 0.6 % ja naiselle 1.5 %.

Jos vuoden 1923 palkkoja verrataan vuonna 1914 maksettuihin ja viimeksi mainitun vuoden palkkamäärät pannaan = 100, saadaan ylempänä mainitut 1923 vuoden palkat eri lääneissä ja palkkausryhmissä olemaan seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.				Talvella.			
	Miehen.		Naisen.		Miehen.		Naisen.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
Uudenmaan	1,015	1,077	947	955	1,139	1,136	1,098	989
Turun ja Porin	1,082	1,118	1,093	1,104	1,225	1,175	1,250	1,133
Ahvenanmaan	822	911	898	1,000	920	999	966	1,098
Hämeen	1,219	1,154	1,153	1,101	1,369	1,251	1,245	1,131
Viipurin	1,031	1,094	928	970	1,118	1,226	964	996
Mikkelin	1,180	1,174	1,108	1,053	1,398	1,285	1,246	1,146
Kuopion	1,135	1,146	1,055	1,079	1,467	1,304	1,271	1,140
Vaasan	1,081	1,081	1,068	1,071	1,177	1,147	1,200	1,163
Oulun	1,223	1,204	1,133	1,110	1,421	1,314	1,307	1,210
Valtakunta	1,106	1,115	1,062	1,061	1,241	1,203	1,190	1,111
V. 1922	1,104	1,127	1,058	1,053	1,245	1,196	1,185	1,095

Koko valtakunnassa olivat niinmuodoin palkat v. 1923 10½ à lähes 12½ kertaa suuremmat 1914 vuoden palkkoihin verrattuina; Kuopion ja Oulun lääneissä olivat talon ruuassa olevain työmiesten talvipalkat jopa yli 14 kertaa suuremmat kuin v. 1914.

Hevospäivätoista suoritettut palkat näkyvät seuraavasta:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.				Talvella.			
	Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.		Talon ruuassa.		Omassa ruuassa.	
	Smp.	7/16	Smp.	7/16	Smp.	7/16	Smp.	7/16
Uudenmaan	49	20	74	41	44	70	12	44
Turun ja Porin	45	74	68	04	38	29	57	44
Ahvenanmaan	47	50	65	45	35	91	54	...
Hämeen	44	51	67	77	38	95	61	74
Viipurin	52	50	77	84	43	27	68	27
Mikkelin	43	65	62	96	37	50	61	73
Kuopion	49	36	73	61	43	39	71	47
Vaasan	46	37	68	88	39	37	62	44
Oulun	62	65	97	14	49	36	85	28
Valtakunta	49	48	73	59	41	46	65	92
V. 1922 ..	51	06	75	75	42	54	67	19

Jos vertaa toisiinsa koko maahan kohdistuvia palkkamääriä vuosilta 1922 ja 1923, huomaa niiden vähentyneen kaikissa maksuluokissa. Vähennykset olivat pienet. Niinpä oli vähennys talon ruuassa olevalle ajomiehelle kesällä

3.1 % ja talvella 2.5 % sekä vähennys omaruokaiselle miehelle kesällä 2.9 % ja talvella 1.9 %.

Jos ne palkkamäärät hevospäivätoista, jotka maksettiin vuonna 1914 pannaan = 100, olivat vastaavat määrät vuonna 1923 seuraavan suuruiset:

Lääni tai maakunta.	Kesällä.		Talvella.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
Uudenmaan	1,116	1,129	1,167	1,211
Turun ja Porin	1,102	1,175	1,171	1,120
Ahvenanmaan	946	921	907	952
Hämeen	1,197	1,195	1,244	1,204
Viipurin	1,094	1,086	1,071	1,067
Mikkelin	1,119	1,035	1,190	1,122
Kuopion	1,237	1,252	1,382	1,267
Vaasan	1,078	1,109	1,144	1,167
Oulun	1,219	1,233	1,282	1,328
Valtakunta	1,132	1,141	1,185	1,175
V. 1922	1,168	1,174	1,215	1,198

Kesäpalkkoissa oli siis lisäys vuoteen 1914 verrattuna keskimäärin noin 11½-kertainen, mutta talvipalkkoissa lähes 12-kertainen tai sitä enemmän.

Lopuksi esitettäköön vuosipalkalla olevien työntekijäin palkkamäärät, sekä talon ruuassa että omassa ruuassa olevien. Nämät olivat eri lääneissä ja valtakunnassa seuraavat:

Lääni tai maakunta.	Miehen.		Naisen.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
Suomen markkaa				
Uudenmaan	4,488	8,332	2,751	5,187
Turun ja Porin	4,261	7,672	2,791	5,197
Ahvenanmaan	4,093	7,663	2,479	5,171
Hämeen	3,999	7,400	2,659	4,950
Viipurin	3,924	7,709	1,835	4,454
Mikkelin	3,674	7,056	1,907	4,352
Kuopion	3,296	6,511	1,912	4,416
Vaasan	3,626	6,409	2,251	4,188
Oulun	4,523	9,480	2,288	5,124
Valtakunta	4,015	7,539	2,372	4,797
V. 1922	3,987	7,733	2,320	4,783

Kuten näkyy, lisääntyivät puheena-olevat palkat v. 1923 edelliseen vuoteen verraten, ja lisäksi kaikissa ryhmissä, lukuunottamatta omaruokaisten miespalkollisten. Lisäys oli miehen palkassa 0.7 % talon ruuassa olevalle, mutta vähennys 2.5 % omassa ruuassa olevalle, sekä lisäys naisen palkassa talon ruuassa olevalle 2.2 % ja omassa ruuassa olevalle 0.3 %.

Jos kysymyksessä olevat palkkamäärät vuodelta 1914 pannaan vastamaan 100, olivat ne vuonna 1923 seuraavan suuruiset:

Lääni tai maakunta.	Miehen.		Naisen.	
	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.	Talon ruuassa.	Omassa ruuassa.
Uudenmaan	1,233	1,105	1,181	1,001
Turun ja Porin	1,397	1,303	1,403	1,274
Ahvenanmaan	1,128	1,199	1,192	1,283
Hämeen	1,342	1,190	1,437	1,190
Viipurin	1,222	1,181	1,133	1,133
Mikkelin	1,366	1,238	1,297	1,145
Kuopion	1,190	1,156	1,250	1,194
Vaasan	1,229	1,107	1,251	1,047
Oulun	1,300	1,333	1,179	1,211
Valtakunta	1,283	1,204	1,275	1,159
V. 1922	1,274	1,235	1,247	1,155

Palkollisten vuosipalkoissa on lisäys vuoden 1914 jälkeen ollut melkoinen, useimmiten 12-kertainen tai sitäkin suurempi, muutamissa tapauksissa lähes 13-kertainenkin.

Helsingissä, Maataloushallituksessa 1 p. marraskuuta 1924.

Osk. Groundstroem.

Traduction des en-têtes des tableaux.

Tabl. N:o 1. Emploi des champs cultivés et récoltes en 1923.

a) Par départements et cantons. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 1 : Départements et cantons. *Col. 2—3* : Froment d'hiver. *Col. 2* : Hectares. *Col. 3* : Quintaux. *Col. 4—5* : Froment d'été. *Col. 6—7* : Seigle. *Col. 8—9* : Orge. *Col. 10—11* : Avoine. *Col. 12—13* : Grains mélangés (céréales). *Col. 14—15* : Grains mélangés (céréales et légumineuses). *Col. 16—17* : Pois, fèves et vesces. *Col. 18—19* : Graines de graminées fourragères. *Col. 21—22* : Foin des champs cultivés. *Col. 23* : Herbes pour pâturage. *Col. 24—25* : À fourrage vert. *Col. 26—27* : Turneps. *Col. 28—29* : Autres tubercules. *Col. 30—31* : Pommes de terre. *Col. 32—33* : Lin et chanvre. *Col. 34* : Autres cultures. *Col. 35* : Jachère complète. *Col. 36* : Autre superficie. *Col. 37* : Total des champs.

Tabl. N:o 2. Prairies naturelles et récolte de foin en 1923.

a) Par départements et cantons. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2 : Total des prairies naturelles. *Col. 3* : Prairies naturelles employées pour récolte de foin. *Col. 4* : Récolte, en quintaux.

Tabl. N:o 3. Bétail en 1923.

a) Par départements et cantons. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2 : Étalons (au-dessus de 3 ans). *Col. 3* : Hongres (au-dessus de 3 ans). *Col. 4* : Juments (au-dessus de 3 ans). *Col. 5* : Jeunes chevaux (de 1 à 3 ans). *Col. 6* : Poulains (au-dessous de 1 an). *Col. 7* : Total des chevaux. *Col. 8* : Taureaux (au-dessus de 2 ans). *Col. 9* : Vaches. *Col. 10* : Jeunes taureaux (de 1 à 2 ans). *Col. 11* : Génisses (au-dessus de 1 an). *Col. 12* : Veaux (au-dessous de 1 an). *Col. 13* : Total des bêtes à corne. *Col. 14* : Moutons (au-dessus de 1 an). *Col. 15* : Agneaux (au-dessous de 1 an). *Col. 16* : Total des moutons. *Col. 17* : Chèvres (au-dessus de 1 an). *Col. 18* : Verrats (au-dessus de 6 mois). *Col. 19* : Truies (au-dessus de 6 mois). *Col. 20* : Porcs gras (au-dessus de 6 mois). *Col. 21* : Jeunes porcs (de 3 à 6 mois). *Col. 22* : Porcelets (au-dessous de 3 mois). *Col. 23* : Total des porcs. *Col. 24* : Rennes (au-dessus de 1 an). *Col. 25* : Poules (au-dessus de 6 mois). *Col. 26* : Autres volailles (au-dessus de 6 mois). *Col. 27* : Ruches d'abeille.

Tabl. N:o 4. Laiteries: nombre, possesseurs, force motrice et production en 1923.

a) Par départements et cantons. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2 : Nombre de laiteries. *Col. 3* : Particuliers, qui améliorent le lait de sa propre vacherie. *Col. 4* : Particuliers ou sociétés par actions, qui achètent le lait. *Col. 5* : Sociétés coopératives. *Col. 6* : Force motrice à bras. *Col. 7* : De cheval. *Col. 8* : Hydraulique. *Col. 9* : Vapeur ou autre. *Col. 10* : Production de beurre. *Col. 11* : Production de fromage. *Col. 12* : La quantité de lait à 1 kilogramme de beurre. *Col. 13* : Jours de travail des laiteries.

Tabl. N:o 5. Employés de laiteries en 1923.

a) Par départements et cantons. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2—7 : Hommes. *Col. 8—13* : Femmes. *Col. 14—19* : Total. *Col. 2—3* : Au-dessous de 15 ans. *Col. 2* : L'année précédente, moyenne. *Col. 3* : Le 1 avril cette année. *Col. 4—5* : De 15 à 18 ans. *Col. 6—7* : Au-dessus de 18 ans.

Tabl. N:o 6. Salaires d'ouvriers agricoles en 1923.

a) Par départements et cantons. — b) Par sociétés d'économie rurale.

Col. 2—5 : Salaire annuel. *Col. 2—3* : Pour un homme. *Col. 2* : Avec gage en nature. *Col. 3* : Sans gages en nature. *Col. 4—5* : Pour une femme. *Col. 6—13* : Salaire d'une journée. *Col. 6—9* : En été. *Col. 10—13* : En hiver. *Col. 14—17* : Salaire d'une corvée de cheval.

TAULULIITTEITÄ.
TABELLBILAGOR.
TABLEAUX.

Taululiite
 Tabelbilaga } N:o 1.

Peltoala ja sato vuonna 1923. — Åkerareal och skörd år 1923.

a) Läänittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvis.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Syysvehnä. Höstvete.		Kevätvehnä. Vårvete.		Ruis. Råg.		Ohra. Korn.		Kaura. Havre.		Korsivilja- sekkull. Blandsäd. (Stråsäd.)		Korsipalko- viljasekkull. Blandsäd (Strå- och trindsäd.)		Herne, papu ja virna. Ärtor, böror och vicker.		Heinänslemen. Höfrö.	
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	2,987	38,382	823	9,312	25,172	317,869	5,643	64,125	60,501	680,671	485	5,083	1,460	20,860	3,173	33,407	2,777	6,803
2 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	666	8,633	103	1,224	3,345	47,919	721	9,009	7,887	112,676	25	420	487	8,036	387	4,082	223	621
3 Lohjan kk. — Lojo hd	666	9,297	288	3,378	4,628	65,465	1,117	13,071	12,941	155,505	24	184	379	6,127	492	5,183	821	2,620
4 Helsingin kk. — Helsinge hd	996	12,570	245	2,737	8,914	118,571	2,023	22,293	20,717	217,529	175	1,710	240	2,844	1,407	16,603	1,075	2,193
5 Pernajan kk. — Pernå hd	659	7,882	187	1,973	8,285	85,914	1,782	19,752	18,956	194,961	261	2,769	354	3,853	887	7,539	658	1,369
6 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län	4,425	62,491	2,216	29,435	46,109	566,451	17,780	185,021	110,951	1,203,683	1,047	11,815	1,037	14,123	3,960	41,936	4,418	9,899
7 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	267	3,945	440	6,362	3,200	47,742	1,014	14,101	7,647	106,673	11	115	25	349	365	4,391	175	453
8 Mynämäen kk. — Virmo hd	378	6,238	189	2,681	2,146	36,394	596	6,218	4,706	58,405	218	2,849	199	2,725	407	6,277	155	437
9 Piikkiön kk. — Pikis hd	658	7,653	306	4,254	2,928	39,960	581	7,423	8,269	100,184	23	226	225	3,341	566	7,099	273	672
10 Halikon kk. — Halikko hd	844	12,541	279	3,553	6,496	87,653	1,295	15,658	16,957	190,337	209	1,581	177	2,246	779	8,087	642	1,340
11 Ulvilan kk. — Ulvsby hd	199	1,837	195	2,248	6,457	77,936	3,861	40,888	14,841	152,565	135	1,296	44	440	192	2,045	387	917
12 Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	31	173	30	207	6,626	62,417	3,464	25,876	9,470	78,033	8	80	36	311	157	1,173	368	618
13 Tyrvään kk. — Tyrvis hd	261	3,169	4	43	3,793	45,061	1,337	14,426	7,884	80,969	120	1,537	72	904	316	2,319	971	2,146
14 Loimaan kk. — Lomijoki hd	750	8,974	55	416	8,195	97,958	3,413	34,114	23,018	217,338	114	833	61	589	421	3,505	695	1,376
15 Maskun kk. — Masku hd	1,037	17,961	718	9,671	6,268	71,350	2,219	26,317	18,159	219,179	209	3,298	198	3,218	757	7,040	752	1,940
16 Ahvenanmaan maakunta — Ålands land- skap	235	3,361	441	5,486	1,385	18,462	159	1,887	1,937	29,849	19	229	124	1,912	149	3,035	157	449
17 Hämeen lääni — Tavastehus län	812	8,345	169	1,422	30,886	357,985	10,349	114,069	63,398	609,643	414	4,436	724	7,460	1,696	12,789	2,398	5,147
18 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	52	331	7	50	3,722	34,094	1,488	14,389	6,445	50,464	13	70	91	723	193	1,050	167	344
19 Pirkkalan kk. — Birkala hd	229	2,384	35	307	4,150	50,091	1,562	17,619	9,339	92,736	72	734	143	1,592	328	2,827	314	710
20 Tammelan kk. — Tammela hd	355	3,649	35	230	7,650	77,189	2,865	28,994	19,353	171,468	41	385	195	1,821	543	4,013	673	1,191
21 Hauhon kk. — Hauho hd	66	882	33	281	5,237	69,966	1,853	22,570	11,531	121,076	255	2,894	71	791	262	1,582	456	1,072
22 Jämsän kk. — Jämsä hd	64	668	5	46	4,370	48,014	1,134	12,092	6,577	61,953	21	236	66	610	221	1,814	322	698
23 Hollolan kk. — Hollola hd	46	431	54	508	5,757	78,631	1,447	18,405	10,153	111,946	12	117	158	1,923	149	1,503	466	1,132
24 Viipurin lääni — Viborgs län	402	3,604	1,744	16,233	34,027	365,650	9,961	90,270	57,251	436,206	581	5,180	711	6,825	1,177	7,110	1,777	5,228
25 Rannan kihlak. — Stranda härad	18	129	391	2,405	4,272	38,192	1,016	8,219	6,906	54,005	4	35	243	2,488	308	1,654	347	1,138
26 Kymnän kk. — Kymmene hd	154	1,646	568	6,247	4,556	49,489	758	8,460	9,133	74,184	—	—	88	824	252	1,727	464	1,634
27 Lappeen kk. — Lappvesi hd	2	16	63	538	5,251	60,400	2,553	28,044	7,212	53,214	7	65	7	45	126	723	119	264
28 Jämsän kk. — Jämsä hd	27	330	189	2,400	4,002	47,824	1,025	10,834	7,821	73,126	262	2,814	5	98	113	949	183	576
29 Äyräpään kk. — Äyräpää hd	40	423	248	2,758	3,734	47,758	916	8,675	7,493	78,227	164	1,640	29	457	47	445	150	473
30 Käkisälmen kk. — Keksholms hd	95	532	177	1,289	4,212	42,657	1,142	8,847	7,428	54,351	27	109	301	2,551	187	984	186	414
31 Kurkijoen kk. — Kronborgs hd	23	184	70	393	3,741	39,019	1,009	8,657	5,249	24,618	22	—	26	268	84	324	254	594
32 Sortavalan kk. — Sordavala hd	43	344	25	106	2,027	18,973	1,003	4,734	3,463	10,631	54	304	6	56	38	198	38	65
33 Salmin kk. — Salmis hd	—	—	13	97	2,232	21,338	539	3,800	2,546	13,850	41	213	6	38	22	106	36	70
34 Mikkelin lääni — St Michels län	24	211	561	6,601	19,541	241,478	4,493	48,041	27,054	261,521	382	3,864	194	2,022	375	3,282	344	861
35 Heinolan kihlak. — Heinola härad	14	100	59	471	5,832	70,866	1,380	15,470	8,476	85,021	16	132	25	268	177	1,476	196	408
36 Mikkelin kk. — St Michels hd	2	19	69	662	5,056	61,633	1,047	10,418	5,419	53,865	148	1,447	32	324	43	320	48	116
37 Juvan kk. — Jokkas hd	7	85	172	2,093	4,191	52,178	868	8,975	6,102	53,759	37	352	62	639	71	652	37	98
38 Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	1	7	281	3,375	4,462	56,801	1,198	13,178	7,057	68,876	181	1,933	75	791	84	834	63	239
39 Kuopion lääni — Kuopio län	15	55	247	1,040	20,641	157,764	12,096	75,500	28,749	136,680	795	3,676	379	2,223	177	856	467	741
40 Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	1	2	31	52	2,255	11,168	1,623	7,127	1,614	4,503	32	128	8	32	12	42	27	60
41 Ilomantsin kk. — Ilomants hd	—	—	19	66	1,933	7,867	771	2,953	4,046	9,832	391	1,466	27	210	23	92	40	38
42 Liperin kk. — Libelits hd	—	—	75	301	4,991	34,034	1,844	9,201	4,696	22,218	2	16	80	476	45	162	103	159
43 Iisalmen kk. — Idensalmi hd	3	36	6	16	3,663	29,817	3,046	21,748	5,269	25,080	96	326	116	530	24	167	99	194
44 Kuopion kk. — Kuopio hd	11	17	7	56	3,793	33,416	3,057	19,290	6,571	29,307	52	130	81	341	11	44	76	74
45 Rautalammin kk. — Rautalampi hd	—	—	109	549	4,006	41,462	1,755	15,181	6,553	45,740	222	1,610	67	634	62	349	122	216

Taululiite
Tabelbilaga } N:o 1.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Peltoheinä. Vallhö.		Talun- Bäddvall.	Vihantarehu. Grönfoder.		Rehunaaris Foderrover.	
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.		Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.
	21	22		23	24	25	26
20							
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	102,111	2,726,681	12,167	3,571	104,739	1,797	432,128
2 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	14,508	440,660	697	182	6,281	159	52,234
3 Lohjan kk. — Lojo hd	22,767	617,774	2,530	1,064	38,092	760	207,077
4 Helsingin kk. — Helsinge hd	34,888	960,816	3,460	1,580	39,863	510	104,132
5 Pernajan kk. — Pernå hd	29,948	707,431	5,480	765	20,503	368	68,685
6 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	144,696	3,747,629	41,102	1,780	53,957	2,163	437,682
7 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	9,155	261,969	2,480	41	1,196	299	76,940
8 Mynämäen kk. — Virmo hd	6,948	195,537	1,593	46	1,040	192	42,978
9 Piikkiön kk. — Pikis hd	10,987	310,024	2,855	133	4,329	120	30,924
10 Halikon kk. — Halikko hd	22,855	692,401	8,202	385	12,885	139	30,912
11 Ulvilan kk. — Ulvsby hd	20,270	473,710	6,096	323	8,514	363	52,758
12 Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	11,906	241,930	3,243	170	4,959	197	15,405
13 Tyrvään kk. — Tyrvis hd	11,341	321,062	2,262	250	6,688	261	47,619
14 Loimaan kk. — Loimijoki hd	27,285	644,607	7,846	249	8,631	305	80,757
15 Maskun kk. — Masku hd	23,949	606,389	6,525	183	5,715	287	59,369
16 Ahvenanmaan maakunta — Ålands landskap	5,007	175,646	33	10	392	150	31,439
17 Hämeen lääni — Tavastehus län	105,838	2,891,560	12,392	1,507	47,218	1,557	380,119
18 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	10,335	269,020	1,296	356	10,623	310	60,171
19 Pirkkalan kk. — Birkala hd	15,298	388,569	2,068	422	12,985	212	45,856
20 Tammelan kk. — Tammela hd	35,156	915,814	4,688	191	5,642	286	83,438
21 Hauhon kk. — Hauho hd	19,488	589,512	1,888	270	9,242	295	90,822
22 Jämsän kk. — Jämsä hd	9,338	260,275	541	69	1,685	122	31,930
23 Hollolan kk. — Hollola hd	16,223	468,370	1,921	199	7,041	332	67,902
24 Viipurin lääni — Viborgs län	107,887	2,929,156	4,270	1,946	49,760	1,549	237,691
25 Raman kihlak. — Stranda härad	16,904	401,639	190	765	17,473	308	41,103
26 Kymnön kk. — Kymmene hd	17,615	507,376	2,572	327	10,069	298	66,429
27 Lappeen kk. — Lappvesi hd	10,254	271,062	327	68	2,265	284	41,697
28 Jääskän kk. — Jääskis hd	15,785	458,554	292	188	4,516	60	9,188
29 Äyräpään kk. — Äyräpää hd	10,852	289,314	299	307	7,144	150	15,828
30 Käkisalmen kk. — Keksholms hd	11,845	315,580	198	89	2,227	111	17,631
31 Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd	13,364	398,915	221	113	4,112	122	17,684
32 Sortavalan kk. — Sordavala hd	6,639	180,249	36	30	846	134	17,525
33 Salmin kk. — Salmis hd	4,629	106,467	135	59	1,108	82	10,606
34 Mikkelin lääni — S:t Michels län	29,026	913,424	874	1,745	60,259	859	205,638
35 Heinolan kihlak. — Heinola härad	8,309	235,841	486	536	17,947	214	39,385
36 Mikkelin kk. — S:t Michels hd	5,857	170,322	334	187	7,302	216	43,606
37 Juvan kk. — Jokkas hd	6,895	226,156	43	391	13,689	154	45,333
38 Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	7,965	281,105	11	631	21,321	275	77,314
39 Kuopion lääni — Kuopio län	61,183	1,792,622	837	1,400	43,763	1,460	270,154
40 Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	6,469	168,000	263	392	11,242	65	13,217
41 Iomantsin kk. — Iomants hd	7,736	234,129	59	113	3,032	206	33,380
42 Läperin kk. — Läbelits hd	10,753	336,216	191	154	4,697	272	34,164
43 Iisalmen kk. — Idensalmi hd	12,809	377,225	25	239	8,085	477	101,663
44 Kuopion kk. — Kuopio hd	11,944	353,542	117	223	7,511	289	49,509
45 Rautalammin kk. — Rautalampi hd	11,472	323,510	182	279	9,196	151	38,221

Muut juuri- kasvit. Övriga rot- trukter.		Peruna. Potatis.		Pellava ja hämpy. Lin och hampa.		Muut kasvit. Övriga växter.		Täys- kesanto. Helträda.		Muu peltoala. Övrig åkerareal.		Yhteensä peltoala. Hela åkerarealen.	
Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ha.		
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37				
1,143	216,815	9,508	840,291	951	2,310	106	22,221	1,368	257,964	1	2		
396	103,409	1,445	157,148	74	216	—	2,973	112	34,370	1	8		
342	59,455	2,017	167,945	255	422	35	4,208	489	55,823	3	4		
218	31,887	3,706	334,652	316	815	32	7,933	114	88,549	4	3		
187	22,064	2,340	180,546	306	857	39	7,107	653	79,222	5	5		
1,263	145,374	11,315	834,847	1,328	3,131	354	43,810	2,371	442,125	6	6		
176	21,258	1,030	101,454	132	431	16	2,905	115	29,493	7	7		
83	8,905	935	78,465	76	251	13	2,120	207	21,207	8	8		
171	25,945	617	57,177	105	344	12	3,218	152	32,199	9	9		
220	38,615	1,438	141,264	239	622	66	7,090	348	68,660	10	10		
142	12,977	1,830	105,243	209	405	60	4,777	175	60,556	11	11		
98	4,504	1,721	75,896	124	215	57	5,571	690	43,967	12	12		
68	4,731	986	63,074	100	20	8	3,175	54	33,263	13	13		
96	8,998	1,331	97,928	161	322	34	8,129	337	82,495	14	14		
209	19,441	1,427	114,346	182	521	88	6,825	293	70,285	15	15		
19	3,256	465	58,743	29	57	11	1,116	7	11,453	16	16		
351	39,542	6,896	543,826	825	1,905	89	28,791	812	269,904	17	17		
49	5,138	988	60,811	90	176	3	3,511	78	29,194	18	18		
67	7,344	1,188	105,102	104	227	38	3,642	359	39,560	19	19		
44	7,164	1,202	79,080	125	193	3	7,956	68	31,429	20	20		
100	10,999	1,353	111,460	163	430	14	4,893	116	48,344	21	21		
28	3,913	980	60,838	153	301	8	3,840	180	28,039	22	22		
63	4,984	1,185	126,535	190	578	23	4,949	11	43,338	23	23		
605	54,271	8,928	610,396	837	2,214	568	27,668	1,098	262,987	24	24		
116	7,185	1,229	84,604	58	146	312	2,073	127	35,587	25	25		
216	26,200	1,015	80,306	166	542	16	3,999	81	42,278	26	26		
44	2,814	1,386	96,304	183	531	8	4,210	307	32,411	27	27		
34	3,529	655	47,547	50	123	11	3,282	33	34,017	28	28		
18	1,965	1,333	78,807	21	57	28	2,625	65	28,519	29	29		
51	4,967	993	73,304	114	274	26	4,239	161	31,582	30	30		
88	5,372	803	49,561	67	149	32	3,113	141	28,542	31	31		
9	451	699	39,319	72	151	126	2,289	71	16,802	32	32		
29	1,788	815	60,644	106	241	9	1,838	112	13,249	33	33		
71	10,648	5,336	499,602	233	490	230	17,520	712	109,594	34	34		
30	3,131	1,201	102,020	53	118	17	5,512	291	32,824	35	35		
4	644	1,218	128,511	84	136	20	3,885	88	23,757	36	36		
7	831	1,319	112,115	48	95	129	3,698	33	24,264	37	37		
30	6,042	1,598	156,956	48	141	64	4,425	300	28,749	38	38		
266	27,029	8,454	414,729	401	840	187	16,913	681	155,348	39	39		
52	3,966	831	44,788	25	42	6	1,634	82	15,422	40	40		
46	6,934	798	26,350	99	123	105	1,562	230	18,204	41	41		
75	5,812	1,418	68,821	100	258	35	4,094	182	29,110	42	42		
41	7,042	1,816	111,720	71	188	12	2,537	144	30,493	43	43		
18	1,327	2,219	78,974	63	118	15	3,915	43	32,505	44	44		
34	1,948	1,372	84,076	43	111	14	3,171	—	29,614	45	45		

Taululiite
Tabellbilaga } N:o 1.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Syysvehnä. Höstvete.		Kevätvehnä. Värvete.		Ruis. Råg.		Ohra. Korn.		Kaura. Havre.		Korsivilja- sekull. Blandsäd (Sträsäd)		Korsipalko- viljasekull. Blandsäd (Strä- och trindsäd).		Herne, papu ja virna. Arter, bönor och vicker.		Heinänsiemen. Höfrö.	
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1 Vaasan lääni — Vasa län	61	383	105	659	41,791	309,755	27,512	189,048	68,419	431,386	1,023	7,908	318	2,672	547	2,509	5,567	8,744
2 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	23	128	19	105	8,292	57,215	3,980	21,731	12,795	76,898	110	1,019	53	631	163	714	831	981
3 Närpiön kk. — Närpes hd	4	32	14	48	4,064	38,274	2,663	23,074	5,086	40,323	17	134	40	334	21	166	260	583
4 Korsholman kk. — Korsholms hd	21	148	6	41	6,192	53,167	3,585	29,275	11,424	95,670	27	253	26	250	70	298	1,054	2,143
5 Lapuan kk. — Lappo hd	4	33	1	8	6,359	48,259	4,517	33,534	10,191	64,035	52	642	1	8	27	27	1,827	2,901
6 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	—	—	3	10	4,030	24,975	4,904	28,566	7,928	35,352	310	1,846	3	18	14	40	415	688
7 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	6	21	10	34	6,145	39,649	3,948	27,317	10,705	60,042	156	1,027	29	236	95	387	905	1,078
8 Laukaan kk. — Laukas hd	2	14	39	338	3,268	25,196	1,416	10,932	5,558	34,460	83	726	79	686	122	813	97	130
9 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	1	7	13	75	3,441	23,020	2,499	14,619	4,732	24,606	268	1,361	87	515	35	64	178	240
10 Oulun lääni — Uleåborgs län	2	1	16	11	14,811	56,616	22,625	79,636	13,143	28,428	369	1,056	78	128	103	25	940	1,166
11 Oulun kihlak. — Uleå härad	—	—	6	8	2,730	8,108	4,071	9,567	5,007	9,513	139	254	27	23	1	—	202	297
12 Saloisten kk. — Salo hd	2	1	4	3	5,642	19,748	6,348	19,269	3,340	7,754	34	67	2	4	33	—	377	466
13 Haapajarven kk. — Haapajarvi hd	—	—	2	—	3,510	11,821	4,896	14,288	3,361	5,911	58	80	45	82	65	—	319	379
14 Kajaanin kk. — Kajana hd	—	—	4	—	2,056	11,740	2,446	12,548	1,036	4,289	99	463	4	19	4	25	26	43
15 Kemin kk. — Kemi hd	—	—	—	—	831	5,127	3,824	21,759	375	863	39	192	—	—	—	—	16	11
16 Lapin kk. — Lappmarkens hd	—	—	—	—	42	72	1,040	2,205	24	98	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Valtakunta — Riket	8,963	116,833	6,342	70,199	234,363	2,392,030	110,618	847,597	431,403	3,818,067	5,115	42,347	5,025	58,231	11,357	104,949	18,845	39,068

Taululiite } N:o 1.
Tabellbilaga }

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Peltotehniä. Vallhö.		Tullun. Bekesvall.	Vihantarehu. Grönfoder.		Rehunaaris. Foderrovor.	
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.		Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.
20	21	22	23	24	25	26	27
1 Vaasan lääni — Vasa län	200,414	4,605,069	43,492	3,137	78,838	4,455	673,496
2 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	24,917	587,792	10,662	400	9,888	859	163,820
3 Närpiön kk. — Närpes hd	21,489	556,240	2,701	506	13,255	291	51,237
4 Korsholman kk. — Korsholms hd	34,984	1,061,386	9,170	245	10,173	762	146,230
5 Lapuan kk. — Lappo hd	36,597	740,140	9,432	229	6,962	1,416	179,696
6 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	29,775	632,349	4,134	440	9,381	245	23,249
7 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	26,521	461,055	5,592	1,008	21,862	473	51,026
8 Laukaan kk. — Laukas hd	12,230	272,240	639	209	5,277	142	21,381
9 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	13,901	293,867	1,162	100	2,040	267	36,857
10 Oulun lääni — Uleåborgs län	72,743	1,466,788	4,767	1,125	26,677	916	92,231
11 Oulun kihlak. — Uleå härad	19,973	386,078	1,630	211	3,863	228	22,367
12 Saloisten kk. — Salo hd	20,233	398,430	1,836	170	3,492	341	31,807
13 Haapajärven kk. — Haapajärvi hd	17,554	334,748	1,032	209	3,227	108	10,192
14 Kajaanin kk. — Kajana hd	7,309	163,356	154	275	7,986	197	23,583
15 Kemun kk. — Kemi hd	7,018	169,134	101	218	6,344	26	3,240
16 Lapin kk. — Lappmarkens hd	656	15,042	14	42	1,765	16	1,042
17 Valtakunta — Riket	828,905	21,248,575	119,934	16,221	465,603	14,906	2,760,578

Muut juuri- kasvit, Övriga rot- frukter.		Peruna. Potatis.		Pellava ja hamppu. Lin och hämpa.		Muut kasvit. Övriga växter.	Täys- kesanto. Helträda.	Muu peltoala. Övrig Åkerareal.	Yhteensä peltoala. Hela Åkerarealen.
Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ha.
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
581	44,307	11,129	615,765	1,080	1,942	147	33,868	3,280	446,926
82	6,259	1,908	85,440	218	482	12	8,027	766	74,117
8	1,112	1,156	66,256	66	137	3	2,773	37	41,199
80	10,002	1,405	104,001	275	420	29	5,197	549	75,101
215	16,677	1,527	89,246	191	289	39	6,341	904	79,870
35	1,168	1,333	59,480	53	86	3	2,452	332	56,409
124	7,040	1,538	92,868	252	474	47	2,694	557	60,805
31	1,779	909	56,885	17	33	9	2,960	31	27,841
6	270	1,353	61,589	8	21	5	3,424	104	31,584
181	6,034	5,439	204,920	189	190	71	9,288	1,260	148,066
29	1,086	1,089	34,140	8	6	3	1,678	103	37,135
108	2,810	1,347	42,473	63	41	19	3,254	487	43,640
14	450	1,419	52,561	79	73	26	2,417	455	35,569
15	1,082	924	45,040	39	70	1	1,605	200	16,394
14	592	587	30,424	—	—	22	326	15	13,412
1	14	73	2,282	—	—	—	8	—	1,916
4,480	547,276	67,470	4,623,119	5,873	13,079	1,763	201,195	11,589	2,104,367

Taululiite }
Tabellbilaga } N:o 1.

b) Maanviljelysseurojen piireissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Syysvehnä. Höstvete.		Kevätvehnä. Värvete.		Ruis. Råg.		Ohra. Korn.		Kaura. Havre.		Korsivillia- sekull. Blandsäd (Sträsäd.)		Korsipalko- viljasekull. Blandsäd (Strä- och trimsäd.)		Herne, papu ja virna. Ärter, bönor och vicker.		Heinänsiemen. Höfrö.	
	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	1,909	24,801	452	5,139	11,255	145,668	2,190	25,434	29,086	342,871	156	1,691	886	13,223	1,566	16,945	1,092	2,983
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ²⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ²⁾	1,161	14,418	389	4,313	14,701	182,074	3,560	39,984	33,128	354,090	329	3,392	654	8,507	1,676	16,856	1,798	4,141
3 Suomen Talousseura ³⁾ — Finska Hushållnings-sällskapet ³⁾	591	9,541	906	12,515	3,657	53,029	499	6,013	7,962	107,272	22	265	194	3,173	608	10,086	413	1,202
4 Lounais-Suomen Maanviljelysseura ⁴⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ⁴⁾	3,314	48,384	1,495	19,796	21,850	281,405	6,789	79,270	58,016	680,700	722	8,396	835	11,572	2,588	27,469	2,104	4,845
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap	778	8,287	270	2,789	22,133	252,493	10,678	101,935	47,358	451,218	322	3,383	153	1,668	936	7,711	2,079	4,363
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	430	4,612	70	529	13,757	158,248	4,925	53,774	32,339	305,245	302	3,319	267	2,624	841	5,871	1,202	2,400
7 Hämeen—Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland—Satakunta Lantbrukssällskap	344	3,372	46	396	9,158	98,922	3,503	37,073	17,947	164,766	97	939	290	2,832	612	4,628	577	1,264
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	52	461	108	918	12,315	154,420	2,941	34,707	19,964	208,495	28	277	187	2,230	390	3,460	705	1,645
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ⁴⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ⁴⁾	154	1,647	595	6,382	5,025	57,418	1,218	13,667	9,990	77,666	1	11	88	824	178	1,266	420	1,475
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viiborgs läns Lantbrukssällskap	156	1,293	988	8,865	19,449	214,351	5,846	56,391	33,354	291,983	450	4,652	582	5,639	795	4,858	992	2,943
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelen Lantbrukssällskap	92	664	161	986	9,553	93,881	2,897	20,212	13,907	66,557	130	517	41	362	204	986	365	810
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap	10	111	526	6,180	15,197	187,873	3,473	36,556	20,202	192,658	369	3,765	174	1,796	228	2,112	258	699
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	14	53	123	625	12,234	110,576	8,482	59,347	18,988	101,576	374	2,082	287	1,620	105	592	314	507
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelen Lantbrukssällskap	1	2	124	415	8,407	47,188	3,614	16,153	9,761	35,104	421	1,594	92	603	72	264	153	234
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	50	298	40	187	24,588	169,174	13,030	80,300	39,367	234,855	305	2,321	104	1,033	319	1,287	4,058	5,583
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	4	29	59	439	7,729	58,243	4,305	29,029	12,291	75,414	353	2,106	191	1,426	202	1,073	313	451
17 Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	7	56	4	30	7,094	72,461	7,488	68,452	12,904	107,463	209	1,750	21	207	19	130	987	2,444
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	1	—	3	3	3,807	15,982	4,664	17,898	5,682	18,847	179	863	27	38	29	19	494	586
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållningssällskap	1	1	11	11	10,455	33,572	13,340	36,493	9,883	17,985	208	369	49	83	77	—	613	822
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	—	—	4	—	2,056	11,740	2,446	12,548	1,036	4,289	99	463	4	19	4	25	26	43
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	—	—	—	—	831	5,127	3,824	21,759	375	863	39	192	—	—	—	—	16	11
22 Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lanthushållningssällskap	—	—	—	—	42	72	1,040	2,205	24	98	—	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Tähän luettu myöskin Myrskylän ja Pyhtään kunnat. Häri ingår även Mörskom och Pyttis luettu myöskin Finbyn kunta. Häri ingår även Finby kommun. — ⁴⁾ Tähän luettu myöskin Pyhtään

kommuner. — ²⁾ Tähän luettu myöskin Myrskylän kunta. Häri ingår även Mörskom kommun. — ³⁾ Tähän luettu myöskin Pyttis kommun.

Taululiite } N:o 1.
Tabellbilaga }

	Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Peltoheinä. Vallhö.		Laidun. Betesvall.	Vihantarehu. Grönfoder.		Rehunaaris. Fodderrovor.		Muut juuri- kasvit. Övriga rot- frukter.		Peruna. Potatis.		Pellava ja hamppu. Lin och hampa.		Muut kasvit. Övriga växter.	Täys- kesanto. Heltråda.	Muu peltoala. Övrig åkerareal.	Yhteensä peltoalaa. Hela åkerarealen.
		Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Sato Skörd desiton.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ala Areal ha.	Ha.
		20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
1	Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	50,019	1,363,795	3,964	1,591	49,160	638	168,648	701	156,393	5,835	525,225	244	550	20	8,873	362	120,839
2	Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	55,302	1,452,184	9,228	2,019	56,753	1,230	279,711	476	64,985	3,902	332,488	738	1,846	92	13,949	1,016	145,348
3	Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållnings-sällskapet ¹⁾	13,706	430,994	1,763	143	3,788	260	54,724	176	27,436	1,208	146,654	87	190	18	3,347	131	35,691
4	Lounais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	77,550	2,102,554	23,528	763	24,674	1,013	239,939	734	94,523	5,172	443,070	708	2,117	207	23,381	1,228	231,997
5	Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap	59,039	1,405,351	15,997	898	26,182	1,048	175,908	384	28,444	5,435	307,532	566	889	142	18,338	1,024	187,578
6	Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	57,207	1,571,682	7,119	526	16,604	626	183,603	145	18,207	2,731	206,408	341	808	20	13,610	187	136,645
7	Hämeen—Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland—Satakunta Lantbrukssällskap	29,613	764,572	3,581	813	24,466	587	123,352	124	13,600	2,426	183,723	224	460	45	8,347	539	78,873
8	Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	25,808	746,716	2,176	520	19,147	515	104,104	106	10,060	2,661	233,421	284	681	38	11,127	328	80,253
9	Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	17,269	463,834	2,725	307	9,488	276	64,354	121	15,525	1,088	83,472	106	340	17	4,280	91	43,949
10	Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	61,996	1,684,051	1,150	1,434	34,121	905	123,466	348	30,522	5,236	359,750	419	1,166	382	14,426	662	149,570
11	Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelens Lantbrukssällskap	28,622	781,271	395	205	6,151	368	49,871	136	8,224	2,604	167,174	312	708	169	8,962	345	69,468
12	Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap	22,236	722,014	390	1,393	47,260	688	174,698	47	8,323	4,414	419,876	209	446	216	13,227	470	83,727
13	Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	37,631	1,094,938	334	759	25,296	970	197,994	102	10,879	5,774	290,613	191	453	42	10,176	201	97,101
14	Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelens Lantbrukssällskap	23,552	697,684	503	641	18,467	490	72,160	164	16,150	2,680	124,116	210	387	145	6,737	480	58,247
15	Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	95,958	2,128,092	31,659	1,873	43,557	3,100	438,554	446	31,875	5,345	254,571	851	1,526	118	20,691	2,283	244,185
16	Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	30,332	670,712	2,446	354	8,725	505	76,322	66	5,172	2,597	151,974	29	64	16	7,216	157	69,165
17	Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	57,409	1,464,110	6,954	723	22,123	676	145,253	50	6,476	2,398	180,493	164	293	11	4,384	565	102,067
18	Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	23,599	482,676	3,072	301	6,850	330	30,321	36	1,929	1,311	45,445	82	95	10	2,625	330	46,582
19	Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållnings-sällskap	50,876	978,735	3,859	476	8,165	521	47,412	134	3,201	3,333	112,456	104	84	40	6,301	990	101,271
20	Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	7,309	163,356	154	275	7,986	197	23,583	15	1,082	924	43,040	39	70	1	1,605	200	16,394
21	Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	7,018	169,134	101	218	6,344	26	3,240	14	592	587	30,424	—	—	22	326	15	13,412
22	Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lanthushållnings-sällskap	656	15,042	14	42	1,765	16	1,042	1	14	73	2,282	—	—	—	8	—	1,916

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Taululiite } N:o 2.
Tabellbilaga }
Luonnonniitty ja niittyheinän sato v. 1923. — Naturlig äng och skörden av ängshö år 1923.
a) Läänittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsois.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Luonnonniitty ala, ha. Naturlig äng, ha.	Sitta korjattu ala, ha. Därev bärgad areal, ha.	Sato Skörd desiton.	Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Luonnonniitty ala, ha. Naturlig äng, ha.	Sitta korjattu ala, ha. Därev bärgad areal, ha.	Sato Skörd desiton.
1	2	3	4	5	6	7	8
Uudenmaan lääni — Nylands län	19,601	12,610	113,381	Sortavalan kk. — Sordavala hd ..	5,174	4,684	71,759
Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	1,878	1,286	13,001	Salmin kk. — Salmis hd	7,507	5,503	68,347
Lohjan kk. — Lojo hd	2,677	1,824	20,313	Mikkelin lääni — S:t Michels län	38,697	33,036	350,743
Helsingin kk. — Helsinge hd	5,824	3,076	27,007	Heinolan kihlak. — Heinola härad	7,241	6,080	54,316
Pernajan kk. — Pernä hd	9,222	6,424	53,060	Mikkelin kk. — S:t Michels hd ..	8,290	7,079	62,083
Turun ja Porin lääni — Åbo och	30,964	21,191	268,559	Juvan kk. — Jokkas hd	12,068	9,317	104,350
Björneborgs län	2,984	2,313	24,690	Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	11,098	10,560	129,994
Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	1,609	1,142	12,677	Kuopion lääni — Kuopio län ..	82,634	75,269	999,959
Mynämäen kk. — Virmo hd	743	564	5,850	Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	12,818	10,804	139,819
Piikkiön kk. — Pikis hd	2,135	473	5,810	Ilomantsin kk. — Ilomants hd ..	9,016	7,898	93,907
Halikon kk. — Halikko hd	8,333	5,783	71,015	Liperin kk. — Libelits hd	17,777	15,992	223,107
Ulvilan kk. — Ulvsby hd	7,597	5,341	77,177	Iisalmen kk. — Idensalmi hd	16,514	15,585	216,008
Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	1,711	1,599	26,208	Kuopion kk. — Kuopio hd	16,024	15,305	201,261
Tyrvään kk. — Tyrvis hd	2,616	1,092	13,235	Rautalammin kk. — Rautalampi hd	10,485	9,685	125,857
Loimaan kk. — Loimijoki hd	3,236	2,884	31,897	Vaasan lääni — Vasa län	52,894	37,963	377,160
Maskun kk. — Masku hd	2,532	2,398	43,116	Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	828	247	2,201
Ahvenanmaan maakunta — Ålands	2,532	2,398	43,116	Närpiön kk. — Närpes hd	9,246	4,943	55,736
landskap	2,532	2,398	43,116	Korsholman kk. — Korsholms hd	5,435	3,857	40,899
Hämeen lääni — Tavastehus län	20,106	15,048	171,714	Lapuan kk. — Lappo hd	4,454	2,890	26,709
Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	2,361	2,015	25,973	Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	16,680	13,324	117,806
Pirkkalan kk. — Birkala hd	2,273	2,128	17,641	Kuortaneen kk. — Kuortane hd..	2,588	1,465	15,054
Tammelan kk. — Tammela hd ..	3,901	2,721	26,992	Laukaan kk. — Laukas hd	5,214	3,429	32,164
Hauhon kk. — Hauho hd	3,235	1,821	16,571	Viitasaaren kk. — Viitasaari hd ..	8,449	7,808	86,591
Jämsän kk. — Jämsä hd	3,421	2,612	37,358	Oulun lääni — Uleåborgs län	227,096	202,680	2,245,200
Hollolan kk. — Hollola hd	4,915	3,751	47,179	Oulun kihlak. — Uleå härad	63,620	54,271	513,946
Viipurin lääni — Viborgs län	61,356	54,875	744,729	Saloisten kk. — Salo hd	37,110	28,393	295,204
Rannan kihlak. — Stranda härad	5,173	5,101	69,629	Haapajärven kk. — Haapajärvi hd	25,075	20,570	226,676
Kymin kk. — Kymmene hd	4,422	3,637	42,371	Kajaanin kk. — Kajana hd	34,906	33,342	349,424
Lappeen kk. — Lappvesi hd	4,352	3,788	39,182	Kemin kk. — Kemi hd	52,441	52,441	722,637
Jääsken kk. — Jääskis hd	7,683	7,109	112,109	Lapin kk. — Lappmarkens hd ..	13,944	13,663	137,313
Äyräpään kk. — Äyräpää hd ...	10,800	10,399	137,683	Valtakunta — Riket	535,880	455,070	5,314,561
Käkisalmen kk. — Keksholms hd	9,918	9,235	141,835				
Kurkijoen kk. — Kronborgs hd..	6,327	5,419	61,814				

Taululiite
Tabellbilaga } N:o 2.

b) Maanviljelysseurojen piireissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Luonnonilman ala, ha. Natuurlig areal, ha.	Siltä korjattu ala, ha. Därför bärgad areal, ha.	Sato Skörd desiton.	Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Luonnonilman ala, ha. Natuurlig areal, ha.	Siltä korjattu ala, ha. Därför bärgad areal, ha.	Sato Skörd desiton.
1	2	3	4	5	6	7	8
Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbruks- sällskap ¹⁾	10,055	6,733	66,036	Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbruks- sällskap	33,676	28,821	309,351
Uudenmaan läänin Maanviljelys- seura ¹⁾ — Nylands läns Lant- brukssällskap ¹⁾	10,836	7,010	61,669	Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	45,913	43,272	587,554
Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållningssällskapet ¹⁾	3,679	3,213	55,671	Pohjois-Karjalan Maanviljelys- seura — Norra Karelen Lant- brukssällskap	36,721	31,997	412,405
Lounais-Suomen Maanviljelys- seura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lant- brukssällskap ¹⁾	11,117	7,228	79,181	Etelä-Pohjanmaan Maanviljelys- seura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	7,778	4,412	45,605
Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap ..	18,760	13,179	177,203	Keski-Suomen Maanviljelys- seura — Mellersta Finlands Lantbruks- sällskap	14,343	11,417	120,740
Hämeen läänin Maanviljelysseura— Tavastehus läns Lantbrukssällskap	8,117	5,225	49,478	Pohjanmaan Ruotsalainen Maan- viljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap....	22,170	14,736	150,667
Hämeen-Satakunnan Maanviljelys- seura — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	5,866	4,992	57,207	Keski-Pohjanmaan Maanviljelys- seura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	12,945	11,363	102,581
Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbruks- sällskap	11,144	9,046	106,421	Oulun läänin Talousseura — Uleå- borgs läns Hushållningssäll- skap	121,463	99,269	993,393
Läntisen Viipurin läänin Maanvil- jelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	4,459	3,386	38,525	Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	34,906	33,342	349,424
Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssäll- skap	35,165	33,232	467,859	Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssäll- skap	52,441	52,441	722,637
Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelen Lantbrukssäll- skap	21,732	18,257	238,345	Lapin Maatalousseura — Lapp- markens Lantushållningssällskap	13,944	13,663	137,313

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Kotieläimet vuonna 1923. — Husdjuren år 1923.

a) Länittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvis.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Länittäin ja kihlakunnittain.												Läns- och häradsvis.														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	766	14,433	18,085	3,933	2,680	39,897	3,044	118,401	4,530	24,786	21,365	172,126	61,465	20,485	81,950	120	748	6,146	14,781	17,498	7,775	46,948	—	—	160,109	1,160	1,986
2 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	132	1,534	2,844	356	287	5,153	430	17,732	626	4,180	2,835	25,803	8,802	3,475	12,277	—	89	1,199	2,064	1,369	515	5,236	—	—	33,352	75	163
3 Lohjan kk. — Lojo hd	220	3,367	4,100	962	848	9,497	751	28,541	657	7,342	7,290	44,581	12,209	3,408	15,617	30	183	1,587	2,923	3,623	1,641	9,957	—	—	54,130	686	826
4 Helsingin kk. — Helsinge hd	210	5,357	5,296	1,524	757	13,144	965	37,996	1,532	6,714	5,869	53,076	16,983	5,864	22,847	62	162	1,992	4,553	4,696	3,271	14,674	—	—	45,411	253	776
5 Pernajan kk. — Pernå hd	204	4,175	5,845	1,091	788	12,103	898	34,132	1,715	6,550	5,371	48,666	23,471	7,738	31,209	28	314	1,368	5,241	7,810	2,348	17,081	—	—	27,216	146	221
6 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	1,915	22,599	31,708	7,538	3,610	67,370	4,036	202,930	9,336	38,843	56,987	312,132	185,378	73,138	258,516	6,123	605	6,271	14,752	28,226	16,317	66,171	—	—	309,266	2,379	6,183
7 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	133	1,950	2,438	510	287	5,318	424	16,847	933	3,360	6,065	27,629	22,520	10,648	33,168	53	66	542	1,327	3,105	1,686	6,726	—	—	23,881	286	601
8 Myrämäen kk. — Virmo hd	105	1,342	1,751	457	205	3,860	242	11,171	774	2,356	3,475	18,018	13,054	6,851	19,905	66	49	251	904	2,191	807	4,202	—	—	18,286	399	495
9 Piikkiön kk. — Pikiä hd	155	1,492	2,010	539	239	4,435	359	14,385	459	1,981	3,318	20,452	6,363	2,768	9,131	23	47	503	1,014	2,170	964	4,698	—	—	24,626	71	553
10 Halikon kk. — Halikko hd	287	3,563	4,066	975	504	9,395	668	31,490	1,290	5,512	9,147	48,107	17,894	5,690	23,584	19	75	902	2,318	4,620	1,792	9,707	—	—	59,548	557	1,428
11 Ulvilan kk. — Ulvsby hd	161	4,224	5,440	1,187	587	11,599	592	36,794	1,302	7,196	10,192	56,076	40,361	13,500	53,561	355	61	942	2,230	2,102	4,566	9,901	—	—	41,677	398	659
12 Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	402	2,430	3,097	1,171	396	7,496	397	20,527	1,121	5,089	6,839	33,973	36,118	10,559	46,677	510	79	536	1,227	1,480	1,676	4,998	—	—	31,049	140	169
13 Tyrvään kk. — Tyrväs hd	181	1,609	2,624	562	204	5,180	164	14,316	798	2,814	4,124	22,216	14,461	9,084	23,545	2,784	71	505	794	2,367	747	4,484	—	—	17,645	2	290
14 Loimaan kk. — Loimijoki hd	229	2,888	5,719	1,164	682	10,682	599	30,980	1,451	5,462	7,336	45,828	16,890	7,150	24,040	1,787	70	1,086	3,106	5,698	2,303	12,263	—	—	39,613	164	867
15 Maskun kk. — Masku hd	262	3,101	4,563	973	506	9,405	591	26,420	1,208	5,123	6,491	39,833	17,717	6,888	24,605	526	87	1,004	1,832	4,493	1,776	9,192	—	—	52,941	362	1,121
16 Ahvenanmaan maakunta — Ålands län	44	1,483	1,385	274	130	3,316	272	12,067	788	2,195	4,990	20,312	19,770	13,304	33,074	12	50	227	1,184	1,154	671	3,286	—	—	18,912	300	43
17 Hämeen lääni — Tavastehus län	1,079	17,518	23,119	5,942	3,821	50,979	2,983	134,161	5,437	25,943	34,276	202,800	94,144	33,872	128,016	1,714	646	6,429	16,313	16,260	6,703	46,351	—	—	150,003	1,335	2,113
18 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	189	1,925	2,595	666	420	5,795	244	15,648	576	2,440	4,994	23,902	15,887	6,155	22,042	221	57	480	799	1,919	493	3,748	—	—	14,965	77	205
19 Pirkkalan kk. — Birkala hd	187	3,094	3,210	759	416	7,666	497	19,061	503	3,414	3,554	27,029	15,214	3,355	18,569	877	54	691	2,147	1,382	688	4,962	—	—	23,217	45	301
20 Tammelan kk. — Tammela hd	284	3,659	5,496	1,399	764	11,602	688	31,574	1,477	8,013	7,913	49,665	20,829	3,932	24,761	263	96	1,835	2,773	3,713	1,348	9,765	—	—	44,376	117	811
21 Hauhon kk. — Hauho hd	92	3,143	3,860	976	467	8,538	719	23,853	888	4,952	5,808	36,220	11,198	5,662	16,860	117	118	1,452	3,182	2,989	986	8,727	—	—	28,862	459	417
22 Jämsän kk. — Jämsä hd	190	2,121	3,617	884	605	7,417	419	21,825	1,069	3,448	6,270	33,031	14,195	10,006	24,201	221	150	677	2,690	2,823	1,509	7,849	—	—	18,817	380	256
23 Hollolan kk. — Hollola hd	137	3,576	4,341	1,258	649	9,961	416	22,200	924	3,676	5,737	32,953	16,821	4,762	21,583	15	171	1,294	4,722	3,434	1,679	11,300	—	—	19,766	257	123
24 Viipurin lääni — Viborgs län	946	21,402	28,465	6,404	3,922	61,139	1,515	171,190	5,224	29,231	39,938	247,098	136,660	77,125	213,785	465	542	6,914	24,159	24,352	16,590	72,557	—	—	156,415	1,484	1,008
25 Rannan kihlak. — Stranda härad	160	2,772	3,909	728	495	8,064	209	19,204	421	3,149	3,190	26,173	12,653	3,984	16,637	115	88	548	3,236	1,932	2,975	8,779	—	—	31,212	453	109
26 Kymen kk. — Kymmene hd	139	2,757	3,987	977	468	8,328	274	24,566	684	3,927	5,133	34,584	20,395	7,275	27,670	24	35	295	3,369	4,397	2,191	10,287	—	—	18,318	118	150
27 Lappeen kk. — Lappviken hd	88	2,599	2,765	641	717	6,810	256	21,660	535	3,191	5,421	31,063	19,269	14,478	33,747	65	99	987	4,442	3,439	3,066	11,983	—	—	22,368	192	65
28 Jämsän kk. — Jämsä hd	84	2,657	3,779	983	524	8,027	154	23,644	640	3,620	5,530	33,588	19,489	13,567	33,056	18	34	706	2,031	4,096	850	7,717	—	—	23,825	146	158
29 Äyräpään kk. — Äyräpää hd	103	2,393	3,406	866	315	7,083	127	18,654	478	3,385	3,535	26,179	13,115	5,580	18,695	142	62	1,356	3,198	2,970	1,461	9,047	—	—	18,918	246	358
30 Käkisalmen kk. — Keksholms hd	118	1,985	3,777	703	573	7,156	143	19,946	507	3,745	4,316	28,657	16,875	9,091	25,966	20	107	1,418	3,177	2,557	2,237	9,496	—	—	15,117	154	70
31 Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd	121	2,381	2,720	934	423	6,579	136	18,431	824	4,010	5,857	29,258	17,086	9,951	27,037	32	66	1,252	2,724	3,592	2,287	9,921	—	—	12,861	102	67
32 Sortavalan kk. — Sordavala hd	59	1,573	2,197	306	218	4,353	96	12,715	381	2,571	4,448	20,211	8,376	6,844	15,220	17	33	348	1,690	1,079	1,046	4,196	—	—	8,220	47	31
33 Salmi kk. — Salmis hd	74	2,285	1,925	266	189	4,739	120	12,370	754	1,633	2,508	17,385	9,402	6,355	15,757	32	18	54	292	290	477	1,131	—	—	5,576	96	—
34 Mikkelin lääni — St Michels län	492	8,533	13,613	3,691	2,187	28,516	1,730	104,981	4,585	16,010	18,938	146,244	68,574	59,347	127,921	624	800	4,977	22,427	12,759	12,555	53,518	—	—	86,351	615	28
35 Heinolan kihlak. — Heinola härad	115	2,161	3,780	1,313	795	8,164	330	29,386	1,052	4,321	5,739	40,828	10,493	7,951	34,409	143	206	1,296	7,250	3,648	3,567	15,987	—	—	20,870	242	21
36 Mikkelin kk. — St Michels hd	108	1,892	3,493	429	351	6,273	378	22,875	1,364	3,264	3,426	31,307	18,182	17,654	35,836	441	123	1,819	5,120	3,145	2,138	12,345	—	—	20,394	165	7
37 Juvan kk. — Jokkas hd	139	2,431	2,865	830	446	6,711	453	27,119	1,126	4,136	4,133	36,967	15,256	9,993	25,249	40	168	699	3,808	2,961	1,829	9,465	—	—	19,707	208	—
38 Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	130	2,049	3,475	1,119	595	7,368	569	25,601	1,043	4,289	5,640	37,142	14,850	17,577	32,427	—	283	1,163	6,249	3,005	5,021	15,721	—	—	25,380	—	—
39 Kuopion lääni — Kuopio län	1,332	10,937	20,179	6,580	3,316	42,344	3,378	161,561	7,880	21,940	40,294	235,053	87,531	60,902	157,433	227	1,245	4,890	13,837	11,268	13,406	44,646	—	—	67,727	850	72
40 Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	239	1,608	2,453	763	298	5,361	389	17,577	930	3,412	8,266	30,574	10,493	7,951	18,444	98	114	268	823	720	1,022	2,947	—	—	4,032	36	6
41 Ilomantsin kk. — Ilomants hd	171	1,454	2,964	824	320	5,733	397	21,651	1,903	2,624	2,861	33,456	12,709	11,968	24,677	10	86	459	990	553	974	3,062	—	—	8,447	192	27
42 Liperin kk. — Libelits hd	161	2,234	4,046	1,534	615	8,590	358	32,647	1,697	4,928	10,210	49,840	23,088	18,326	41,414	47	161	1,033	2,500	1,883	2,737	8,314	—	—	14,667	172	19
43 Iisalmen kk. — Idensalmi hd	274	2,136	3,896	1,301	755	8,362	866	34,883	1,230	4,641	5,196	46,816	16,379	13,924	30,303	17	200	854	3,281	2,567	3,417	10,319	—	—	14,350	179	3</

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 Vaasan lääni — Vasa län	1,628	25,861	31,309	8,237	3,602	70,637	2,381	219,323	6,758	33,213	46,838	
2 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	180	3,522	3,687	1,063	439	8,891	300	27,847	1,020	4,821	7,578	
3 Närpiön kk. — Närpes hd	109	2,824	3,275	764	500	7,472	143	21,998	479	3,795	4,652	
4 Korsholman kk. — Korsholms hd	188	4,848	5,644	1,717	708	13,105	211	34,951	922	5,074	6,531	
5 Lapuan kk. — Lappo hd	238	3,731	5,004	1,048	477	10,498	259	33,153	605	4,439	8,352	
6 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	307	3,427	3,720	667	249	8,370	289	35,446	1,214	5,088	5,876	
7 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	258	3,079	3,954	884	594	8,769	260	27,852	976	3,354	6,454	
8 Laukaan kk. — Lankas hd	152	2,324	2,629	1,182	367	6,654	274	17,087	514	2,652	3,138	
9 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	196	2,106	3,396	912	268	6,878	645	20,989	1,028	3,990	3,757	
10 Oulun lääni — Uleåborgs län	2,352	14,054	14,791	3,247	1,597	36,041	3,218	153,050	7,091	26,645	30,863	
11 Oulun kihlak. — Uleå härad	477	3,717	3,365	501	254	8,314	774	38,528	2,100	6,019	7,995	
12 Saloisten kk. — Salo hd	295	3,191	2,865	809	319	7,479	372	33,946	1,549	5,789	6,792	
13 Haapajarven kk. — Haapajarvi hd	256	2,146	2,924	749	336	6,411	435	25,516	1,246	4,603	5,578	
14 Kajaanin kk. — Kajana hd	403	2,255	2,046	556	246	5,506	772	22,387	1,056	4,434	5,100	
15 Kemän kk. — Kemi hd	757	2,348	2,951	517	343	6,916	600	25,978	891	4,720	4,309	
16 Lapin kk. — Lappmarkens hd	164	397	640	115	99	1,415	265	6,695	249	1,080	1,089	
17 Valtakunta — Riket	10,554	136,820	182,654	45,846	24,365	400,239	22,557	1,277,664	51,629	218,806	293,989	

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
308,913	230,664	88,799	319,463	2,117	665	3,804	10,381	16,437	9,706	40,993	—	163,376	1,372	1,028
41,566	30,473	7,561	38,034	34	97	611	1,154	2,773	1,188	5,823	—	42,949	465	444
31,067	31,302	15,508	46,810	10	21	587	1,441	1,458	1,432	4,939	—	23,808	175	57
47,689	30,818	14,350	45,168	24	26	212	1,210	2,278	940	4,666	—	27,392	193	274
46,808	27,569	10,503	38,072	33	65	747	1,834	2,633	1,939	7,218	—	28,815	162	157
47,913	37,652	16,781	54,433	16	22	52	283	558	573	1,488	—	7,157	104	1
38,896	40,496	12,102	52,598	65	122	402	1,006	2,269	808	4,607	—	10,962	88	6
23,665	14,506	5,389	19,895	1,759	113	643	1,656	2,263	969	5,644	—	11,887	119	83
30,409	17,848	6,605	24,453	171	199	550	1,797	2,205	1,857	6,608	—	10,406	66	6
220,867	133,673	96,163	229,836	175	295	863	1,554	1,788	2,745	7,245	61,029	38,936	456	11
55,416	28,182	23,190	51,372	29	58	281	468	454	732	1,993	8,843	7,816	99	2
48,448	33,191	25,915	59,106	32	44	138	221	401	817	1,621	5	16,283	115	2
37,378	20,906	14,148	35,054	22	137	274	468	486	661	2,026	—	6,937	117	1
33,749	20,605	21,311	41,916	67	51	153	371	378	431	1,384	562	4,244	85	6
36,498	24,181	9,235	33,416	23	5	17	25	68	103	218	35,836	3,428	40	—
9,378	6,608	2,364	8,972	2	—	—	1	1	3	15,763	—	—	—	16
1,864,645	1,017,859	532,135	1,549,994	11,577	5,596	40,521	119,388	129,742	86,468	381,715	61,029	1,151,095	9,951	12,472

b) Maanviljelyseurojen pitreissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelyseura. Lantbrukssällskap.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nyländs och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	374	6,996	8,605	2,017	960	18,952	1,475	57,344	1,625	12,074	10,200		82,718	26,319	10,385	36,704	79	249	2,900	6,261	8,088	2,931	20,429	—	78,578	622	1,427	1
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nyländs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	421	7,945	10,087	2,049	1,754	22,256	1,652	65,259	3,011	13,348	11,977		95,247	37,642	10,974	48,616	45	513	3,370	9,429	10,531	5,012	28,855	—	85,640	538	562	2
3 Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållnings-sällskapet ¹⁾	160	3,239	3,152	550	391	7,492	586	26,550	1,441	4,980	8,665		42,222	32,345	20,177	52,522	42	88	559	2,019	2,585	1,779	7,030	—	44,559	596	549	3
4 Lounais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	911	10,850	15,184	3,687	1,688	32,320	2,248	96,872	4,494	17,337	27,397		148,348	70,580	28,125	98,705	838	308	3,273	7,425	16,971	6,959	34,926	—	170,227	1,449	4,057	4
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap.....	895	10,097	14,859	3,593	1,678	31,122	1,509	92,536	4,230	18,836	26,138		143,249	102,691	38,332	141,023	5,255	263	2,690	6,541	9,876	8,346	27,716	—	115,837	641	1,670	5
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap.....	397	7,364	10,146	2,632	1,286	21,825	1,430	59,352	2,563	13,566	14,655		91,566	34,076	10,818	44,894	381	226	3,498	6,383	6,902	2,459	19,468	—	76,185	631	1,249	6
7 Hämeen—Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland—Satakunta Lantbrukssällskap.....	440	5,732	7,174	1,676	1,199	16,221	920	41,816	1,364	6,799	10,531		61,430	36,467	13,955	50,422	1,138	162	1,416	3,813	3,858	1,378	10,627	—	43,158	146	725	7
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap.....	342	6,065	8,790	2,725	1,447	19,369	913	56,256	2,388	8,364	12,997		80,918	38,446	19,659	58,105	332	469	2,378	11,843	7,399	5,594	27,683	—	48,005	732	142	8
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	130	2,700	3,494	926	396	7,646	247	21,893	583	3,093	5,341		31,157	18,787	5,796	24,583	25	40	742	3,389	4,734	1,939	10,844	—	18,894	115	149	9
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap.....	521	11,747	16,892	3,709	2,540	35,409	863	99,311	2,517	16,597	19,897		139,185	77,738	44,015	121,753	358	356	4,176	15,240	13,225	10,372	43,369	—	106,894	1,059	718	10
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelen Lantbrukssällskap.....	295	6,955	8,079	1,769	986	18,084	405	49,986	2,124	9,541	14,700		76,756	40,135	27,314	67,449	82	146	1,996	5,530	6,393	4,279	18,344	—	30,627	310	141	11
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap.....	392	6,890	10,622	2,600	1,576	22,080	1,450	81,718	3,707	13,224	15,031		115,130	53,729	48,787	102,516	487	589	4,114	16,701	10,860	9,827	42,091	—	69,006	441	25	12
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap.....	818	6,022	11,575	3,755	2,175	24,345	2,323	96,338	3,774	12,054	16,694		131,183	44,982	33,905	78,887	76	911	3,287	9,987	8,640	9,256	32,081	—	42,391	455	20	13
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelen Lantbrukssällskap.....	514	4,915	8,604	2,825	1,141	17,999	1,055	65,223	4,106	9,886	23,600		103,870	42,549	35,997	78,546	151	334	1,603	3,850	2,628	4,150	12,565	—	25,336	395	52	14
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap.....	770	11,870	14,057	3,830	1,864	32,391	866	93,223	3,106	13,448	24,199		134,842	100,735	36,841	137,576	102	262	1,706	4,368	8,740	4,301	19,377	—	93,172	956	917	15
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap.....	422	5,106	6,809	2,229	795	15,361	1,013	43,785	1,803	7,558	7,504		61,663	40,649	12,615	53,264	1,972	353	1,308	3,927	4,858	3,062	13,508	—	25,071	204	89	16
17 Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap.....	237	6,933	8,584	1,868	818	18,440	294	63,055	972	9,287	11,035		84,643	66,035	29,077	95,112	27	33	750	1,869	2,509	1,965	7,126	—	40,989	148	21	17
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap.....	288	2,703	2,889	515	225	6,620	325	28,470	1,394	4,452	5,703		40,344	33,779	14,668	48,447	27	28	96	300	453	577	1,454	—	6,706	103	1	18
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållnings-sällskap.....	939	8,303	8,124	1,854	809	20,029	1,464	88,780	4,378	14,879	18,262		127,763	71,745	58,851	130,596	72	228	637	1,074	1,218	2,011	5,168	8,868	28,474	292	5	19
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap.....	403	2,255	2,046	556	246	5,506	772	22,387	1,056	4,434	5,100		33,749	20,605	21,311	41,916	67	51	153	371	378	431	1,384	562	4,244	85	6	20
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap.....	757	2,348	2,951	517	343	6,916	600	25,978	891	4,720	4,309		36,498	24,181	9,235	33,416	23	5	17	25	68	103	218	35,836	3,428	40	—	21
22 Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lantbrukssällskap.....	164	397	640	115	99	1,415	265	6,695	249	1,080	1,089		9,378	6,608	2,364	8,972	2	—	—	1	1	1	3	15,763	228	—	—	22

1) Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Taululiite } N:o 4.
 Tabellbilaga }

Meijerien luku, omistajat, käyttövoima ja tuotanto vuonna 1923.
 Mejeriernas antal, ägare, drivkraft och produktion år 1923.

a) Läänittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvis.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Lääni ja kihlakunta. Län och härad.														
		Antal mejerier.	Yksityisiä henkilöitä, jotka jalostavat omaa maitoa. Enskilda personer, vilka för- ädla egen mjölk.	Yksityisiä henkilöitä tai yhtiöitä, jotka ostavat maitoa. Enskilda personer eller bolag, vilka uppköpa mjölk.	Osuskunta. Andelslag.	Käyttövoima. Handkraft.	Hövsvoima. Häskraft.	Hövsvoima. Häskraft.	Hövsvoima. Häskraft.	Valmistettu voita, kg. Tillverkat smör, kg.	Valmistettu juustoa, kg. Tillverkat ost, kg.	Kuinka paljon maitoa keski- määrin 1 kanan voita. Hur mycket mjölk i medel- tal till 1 kg smör.	Kuinka monta päivää mejerit ovat olleet käynnissä. Antal dagar då mejererna varit i gång.	
Uudenmaan lääni — Nylands län	50	7	22	21	—	1	—	—	49	576,457	1,235,841	24.1	15,977	
Kaupungit — Städerna	3	—	1	2	—	—	—	—	3	255,245	9,845	24.5	1,095	
Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	5	—	4	1	—	—	—	—	5	58,075	103,700	24.3	1,788	
Lohjan kk. — Lojo hd	3	1	—	2	—	—	—	—	3	67,968	67,695	23.9	1,072	
Helsingin kk. — Helsinge hd	7	1	1	5	—	—	—	—	7	68,086	127,209	23.8	2,140	
Pernajan kk. — Pernå hd	32	5	16	11	—	1	—	—	31	127,083	927,392	23.4	9,882	
Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	108	12	13	83	8	—	—	—	100	4,152,598	830,759	23.8	34,077	
Kaupungit — Städerna	3	—	—	3	—	—	—	—	3	92,393	17,544	24.0	1,029	
Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	4	—	—	4	—	—	—	—	4	173,650	42,284	25.3	1,239	
Mynämäen kk. — Virmo hd	8	5	—	3	3	—	—	—	5	66,421	21,349	24.7	2,392	
Piikkiön kk. — Pikis hd	9	2	2	5	2	—	—	—	7	140,824	112,244	24.1	2,741	
Halikon kk. — Halikko hd	27	3	7	17	1	—	—	—	26	635,409	439,619	24.2	8,700	
Ulvilan kk. — Ulvsby hd	11	—	1	10	—	—	—	—	11	570,398	39,062	23.9	3,478	
Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	5	—	1	4	—	—	—	—	5	140,944	—	23.6	1,269	
Tyrvään kk. — Tyrvis hd	10	1	1	8	1	—	—	—	9	405,808	—	23.7	3,196	
Loimaan kk. — Loimijoki hd	21	1	—	20	1	—	—	—	20	1,337,342	158,272	23.5	6,626	
Maskun kk. — Masku hd	10	—	1	9	—	—	—	—	10	589,409	385	23.5	3,407	
Ahvenanmaan maakunta — Ålands landskap	11	1	—	10	1	—	—	—	10	271,053	8,278	23.6	3,072	
Hämeen lääni — Tavastehus län	48	11	7	30	2	2	1	—	43	1,332,685	185,892	23.6	14,013	
Kaupungit — Städerna	2	—	1	1	—	—	—	—	2	7,018	8,300	23.8	459	
Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	2	—	—	2	—	—	—	—	2	69,174	8,584	23.6	713	
Pirkkalan kk. — Birkala hd	3	—	—	3	—	—	—	—	3	123,496	5,975	23.1	1,019	
Tammelan kk. — Tammela hd	19	5	4	10	—	—	—	—	19	620,091	126,184	23.7	6,031	
Hauhon kk. — Hauho hd	4	1	—	3	—	—	—	—	4	179,683	2,829	23.2	1,171	
Jämsän kk. — Jämsä hd	12	3	1	8	2	1	1	—	8	202,810	26,220	24.1	3,496	
Hollolan kk. — Hollola hd	6	2	1	3	—	1	—	—	5	130,413	7,800	23.7	1,124	
Viipurin lääni — Viborgs län	39	1	6	32	19	7	—	—	13	491,781	90,356	23.4	9,693	
Kaupungit — Städerna	1	—	—	1	—	—	—	—	1	117,950	20,630	23.3	365	
Rannan kihlak. — Stranda härad	2	—	1	1	1	—	—	—	1	10,190	—	24.0	663	
Kymin kk. — Kymmene hd	4	1	—	3	—	—	—	—	4	34,818	63,826	22.9	1,375	
Lappeen kk. — Lappvesi hd	1	—	1	—	—	—	—	—	1	25,000	5,900	23.5	365	
Jääsken kk. — Jääskis hd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Äyräpään kk. — Äyräpää hd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Käkisalmen kk. — Keksholms hd	1	—	—	1	—	—	—	—	1	15,779	—	22.7	306	
Kurkijoen kk. — Kronoborgs hd	24	—	2	22	16	5	—	—	3	237,417	—	23.5	5,343	
Sortavalan kk. — Sordavala hd	5	—	2	3	2	1	—	—	2	45,527	—	23.3	911	
Salmin kk. — Salmis hd	1	—	—	1	—	—	—	—	—	5,100	—	24.0	365	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Lääni ja kihlakunta. Län och härad.													
Mikkelin lääni — S:t Michels län	25	2	5	18	3	5	—	17	431,857	129,013	23.2	5,977	
Heinolan kihlak. — Heinola härad	9	2	2	5	—	1	—	8	260,926	80,953	23.0	2,260	
Mikkelin kk. — S:t Michels hd ..	3	—	1	2	1	—	—	2	14,241	10,000	23.0	731	
Juvan kk. — Jokkas hd	4	—	—	4	—	2	—	2	65,789	37,060	23.8	1,052	
Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	9	—	2	7	2	2	—	5	90,901	1,000	23.6	1,934	
Kuopion lääni — Kuopio län	65	3	2	60	4	10	3	48	1,594,999	42,716	23.3	12,275	
Kaupungit — Städerna	1	—	—	1	—	—	—	1	62,875	20,416	23.5	365	
Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi hd	7	—	—	7	—	3	—	4	211,236	—	22.5	978	
Ilomantsin kk. — Ilomants hd ..	3	—	—	3	1	1	—	1	21,531	—	24.0	588	
Liperin kk. — Libelits hd	13	—	1	12	—	2	1	10	223,841	—	22.7	2,386	
Iisalmen kk. — Idensalmi hd	13	—	—	13	—	1	—	12	544,447	22,300	23.8	2,657	
Kuopion kk. — Kuopio hd	18	2	1	15	3	3	1	11	289,746	—	23.1	3,334	
Rautalammin kk. — Rautalampi hd	10	1	—	9	—	—	1	9	241,323	—	23.5	1,967	
Vaasan lääni — Vasa län	100	1	11	88	14	2	2	82	2,793,930	331,459	24.7	27,408	
Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	16	—	—	16	—	—	—	16	754,992	182,221	24.7	4,833	
Närpiön kk. — Närpes hd	8	—	2	6	—	—	—	8	282,333	1,000	24.9	2,342	
Korsholman kk. — Korsholms hd	10	1	2	7	—	—	—	10	467,300	146,738	24.8	3,022	
Lapuan kk. — Lappo hd	21	—	3	18	—	—	—	21	622,653	—	24.8	5,909	
Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	15	—	1	14	1	—	—	14	400,254	—	24.2	4,355	
Kuortaneen kk. — Kuortane hd..	20	—	3	17	10	1	—	9	162,350	1,500	24.8	4,803	
Laukaan kk. — Laukas hd	1	—	—	1	—	—	—	1	3,855	—	24.0	98	
Viitasaaren kk. — Viitasaari hd .	9	—	—	9	3	1	2	3	100,193	—	23.7	2,046	
Oulun lääni — Uleåborgs län	64	2	6	56	15	—	—	49	1,081,800	192,790	23.8	16,512	
Kaupungit — Städerna	1	—	—	1	—	—	—	1	7,949	—	24.0	360	
Oulun kihlak. — Uleå härad	19	1	1	17	8	—	—	11	408,212	189,130	23.7	5,442	
Saloisten kk. — Salo hd	22	1	4	17	3	—	—	19	299,468	—	23.8	5,959	
Haapajärven kk. — Haapajärvi hd	13	—	—	13	2	—	—	11	277,105	3,660	24.0	3,354	
Kajaanin kk. — Kajana hd	6	—	—	6	2	—	—	4	67,118	—	24.8	797	
Kemin kk. — Kemi hd	3	—	1	2	—	—	—	3	21,948	—	25.3	600	
Lapin kk. — Lappmarkens hd ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Valtakunta — Riket	510	40	72	398	66	27	6	411	12,727,160	3,047,104	23.9	139,004	

Taululiite } N:o 4.
 Tabellbilaga }

b) Maanviljelysseurojen piireissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
				Yksityisiä henkilöitä tai yhtiöitä, jotka ostavat maitoa. Enskilda personer eller bolag, vilka uppköpa mjölk.					Ängä eli annan här toke nämnd.			Kuinka paljon maitoa keski-määrin 1 kg:nain voita, Huru mycket mjölk i medeltal till 1 kg smör.	Kuinka monta päivää meljert ovat olleet käynnissä. Antal dagar då mejlerna varit i gång.
					Osuskunta.				Höjty tai muu ei tässä mainittu.				
									Valmistettu voita, kg.				
									Tiliverkat smör, kg.				
									Valmistettu jinstoa, kg.				
									Tiliverkat ost, kg.				
									Yeastoina.				
									Vatenskratt.				
									Hevosvoima.				
									Häskkraft.				
									Käälvoima.				
									Handkraft.				
									Osuskunta.				
									Andestlag.				
Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	28	5	15	8	—	1	—	—	27	94,958	736,501	24.3	8,902
Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	23	3	8	12	—	—	—	—	23	236,719	537,762	23.5	7,224
Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållningsällskapet ¹⁾	27	9	4	14	5	—	—	—	22	417,515	101,425	24.0	7,127
Lounais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	50	2	7	41	3	—	—	—	47	1,831,126	523,029	23.9	16,995
Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap ..	40	2	3	35	1	—	—	—	39	2,084,001	197,334	23.5	12,259
Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	24	6	4	14	—	—	—	—	24	867,774	129,013	23.6	7,482
Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	11	2	—	9	1	—	—	—	10	316,865	40,779	23.6	3,603
Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	19	5	4	10	1	2	1	15	393,654	88,753	88,753	23.3	4,564
Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	5	1	1	3	—	—	—	—	5	59,818	69,726	23.2	1,740
Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	3	—	1	2	1	—	—	—	2	25,969	—	23.2	969
Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelens Lantbrukssällskap	30	—	4	26	18	7	—	—	5	288,044	—	23.5	6,619
Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap	17	—	3	14	3	5	—	—	9	179,231	48,060	23.6	3,882
Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	43	3	1	39	3	5	3	32	1,094,478	22,300	22,300	23.6	8,393
Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelens Lantbrukssällskap	21	—	1	20	1	5	—	—	15	437,646	—	22.6	3,517
Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	52	1	6	45	7	1	—	—	44	1,700,108	278,267	24.7	14,234
Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	16	—	—	16	6	1	2	7	134,411	—	—	23.9	3,725
Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	25	—	5	20	—	—	—	—	25	815,577	53,192	24.9	7,412

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Meijeren lukumäärä. Antal mejerier.	Enskilda personer vilka för- skilda egen mjölk.	Yksityisiä henkilöitä, jotka jalostavat omaa maitoa.	Yksityisiä henkilöitä, jotka vilka uppköpa mjölk.	Enskilda personer eller bolag, vilka orötavat maitoa.	Osuskuntia. Andelslag.	Käsitöima. Handkraft.	Hevosvoima. Häskraft.	Vattenkraft. Vattkraft.	Ystivoina. Vattenkraft.	Höyry tai muu ei tässä mahittu.	Valmistettu voita, kg. Tillverkat smör, kg.	Valmistettu juustoa, kg. Tillverkat ost, kg.	Kuinka paljon maitoa keski- mään i karaan voita. Hur mycket mjölk i medel- tal till 1 kg smör.	Kuinka monta päivää meijeri ovat olleet käynnissä. Antal dagar då mejerierna varit i gång.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Keski-Pohjanmaan Maanviljelys- seura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	12	1	1	10	2	—	—	10	208,544	—	24.0	3,402			
Oulun läänin Talousseura — Uleä- borgs läns Hushällningssällskap	49	1	4	44	12	—	—	37	920,075	192,790	23.8	13,390			
Kajaanin Maanviljelysseura — Ka- jana Lantbrukssällskap	6	—	—	6	2	—	—	4	67,118	—	24.8	797			
Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssäll- skap	3	—	—	1	2	—	—	3	21,948	—	25.3	600			
Lapin Maatalousseura — Lapp- markens Lanthushällningssällskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			

Meijerien henkilökunta vuonna 1923. — Mejerierns arbetspersonal år 1923.

a) Läänittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvis.

	Miehiä. — Mankön.						Naisia. — Kvinnkön.						Yhteensä. — Summa.						
	Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		
	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	Huhtikuun 1 p:nä kuuluvaa vuotta. Den 1 april under redogörelset.	Edellisen vuoden alkuna keskim. I medeltal under föregående året.	
Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	2	2	19	19	189	185	1	1	—	—	—	73	81	2	3	20	19	262	266
2 Kaupungit — Städerna	2	1	16	18	79	72	—	—	—	—	—	37	36	2	1	16	18	116	108
3 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	—	—	—	—	9	11	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	13	15
4 Lohjan kihlak. — Lojo härad	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—	—	6	9	—	—	—	—	11	19
5 Helsingin kihlak. — Helsinge härad	—	—	—	—	1	11	—	—	—	—	—	5	7	—	—	—	—	16	24
6 Pernajan kihlak. — Pernå härad	—	1	3	—	—	85	—	—	1	1	—	21	25	—	2	4	—	106	100
7 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	—	—	—	1	1	188	200	—	—	5	2	239	248	—	—	6	3	427	448
8 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	—	7	10	—	—	—	—	12	14	—	—	—	—	19	24
9 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	—	—	—	—	—	13	11	—	—	—	—	15	14	—	—	—	—	28	25
10 Mynämäen kihlak. — Virmo härad	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	11	10	—	—	—	—	16	15
11 Piikkiön kihlak. — Pikis härad	—	—	—	—	1	13	14	—	—	—	—	17	18	—	—	—	—	30	32
12 Halikon kihlak. — Halikko härad	—	—	1	—	—	58	59	—	—	—	—	37	44	—	1	—	—	95	103
13 Ulvilan kihlak. — Ulvsby härad	—	—	—	—	—	17	17	—	—	2	1	29	31	—	2	—	1	46	48
14 Ikaalisten kihlak. — Ikaalis härad	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	12	12	—	—	—	—	16	14
15 Tyrvään kihlak. — Tyrväs härad	—	—	—	—	—	14	14	—	—	1	1	23	23	—	—	1	1	37	37
16 Loimaan kihlak. — Loimijoki härad	—	—	—	—	—	35	51	—	—	2	—	60	57	—	2	—	—	95	108
17 Maskun kihlak. — Masku härad	—	—	—	—	—	22	15	—	—	—	—	23	25	—	—	—	—	45	40
18 Ahvenanmaan maakunta — Ålands landskap	—	—	—	—	—	8	7	—	—	3	4	17	17	—	—	3	4	25	24
19 Hämeen lääni — Tavastehus län	—	1	—	—	1	70	76	—	—	5	4	109	118	—	1	5	5	179	194
20 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	1	2	3	—	—	1	1	4	5
21 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	6	6	—	—	—	—	9	9
22 Pirkkalan kihlak. — Birkala härad	—	1	—	—	1	8	4	—	—	—	1	8	7	—	1	—	2	16	11
23 Tammelan kihlak. — Tammela härad	—	—	—	—	—	33	35	—	—	2	—	56	56	—	2	—	—	89	91
24 Hauhon kihlak. — Hauho härad	—	—	—	—	—	9	11	—	—	—	—	12	10	—	—	—	—	21	21
25 Jämsän kihlak. — Jämsä härad	—	—	—	—	—	11	13	—	—	2	1	17	20	—	2	—	1	28	33
26 Hollolan kihlak. — Hollola härad	—	—	—	—	—	4	8	—	—	1	1	8	16	—	—	1	1	12	24
27 Viipurin lääni — Viborgs län	—	—	—	1	2	52	40	—	—	1	2	81	86	—	—	2	4	133	126
28 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	1	12	8	—	—	—	—	18	22	—	—	1	1	30	30
29 Rannan kihlak. — Stranda härad	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	4	3
30 Kymän kihlak. — Kymmene härad	—	—	—	—	—	18	16	—	—	—	—	13	7	—	—	—	—	31	23
31 Lappeen kihlak. — Lappvesi härad	—	—	1	—	—	5	5	—	—	—	—	6	6	—	—	1	—	11	11
32 Jääskän kihlak. — Jääskis härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33 Äyräpään kihlak. — Äyräpää härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34 Käkösalmen kihlak. — Keksholms härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	2	2
35 Kurkijoen kihlak. — Kronoborgs härad	—	—	—	—	1	8	8	—	—	—	1	31	38	—	—	2	—	39	46
36 Sortavalan kihlak. — Sordavala härad	—	—	—	—	—	7	2	—	—	1	1	9	7	—	—	1	1	16	9
37 Salmin kihlak. — Salmis härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
38 Mikkelin lääni — St Michels län	—	—	—	1	1	25	35	—	—	—	—	53	53	—	1	1	1	78	88
39 Heinolan kihlak. — Heinola härad	—	—	—	1	—	13	17	—	—	1	—	18	18	—	1	1	—	31	35
40 Mikkelin kihlak. — St Michels härad	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	6	9	—	—	—	—	10	13

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Miehiä. — Mankön.					
	Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä, 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.	
	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.
1	2	3	4	5	6	7
1 Juvan kihlak. — Jokkas härad	—	—	—	—	3	8
2 Rantasalmen kihlak. — Rantasalmi härad	—	—	—	1	5	6
3 Kuopion lääni — Kuopio län.	—	—	3	1	77	87
4 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	9	7
5 Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	—	—	1	—	9	7
6 Ilomantsin kihlak. — Ilomants härad	—	—	—	1	2	2
7 Liperin kihlak. — Libelits härad	—	—	1	—	13	12
8 Iisalmen kihlak. — Idensalmi härad	—	—	1	1	22	34
9 Kuopion kihlak. — Kuopio härad	—	—	—	—	14	17
10 Rautalammin kihlak. — Rautalampi härad	—	—	—	—	9	8
11 Vaasan lääni — Vasa län	1	—	1	2	116	119
12 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	—	—
13 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	1	—	1	1	26	26
14 Närpiön kihlak. — Närpes härad	—	—	—	—	16	15
15 Korsholman kihlak. — Korsholms härad	—	—	—	—	25	25
16 Lapuan kihlak. — Lappo härad	—	—	—	—	23	22
17 Pietarsaaren kihlak. — Pedersöre härad	—	—	—	—	13	15
18 Kuortaneen kihlak. — Kuortane härad	—	—	—	—	8	11
19 Laukaan kihlak. — Laukas härad	—	—	—	1	—	—
20 Viitasaaren kihlak. — Viitasaari härad	—	—	—	—	5	5
21 Oulun lääni — Uleåborgs län.	—	—	—	—	71	64
22 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	1	3
23 Oulun kihlak. — Uleå härad	—	—	—	—	26	24
24 Saloisten kihlak. — Salo härad	—	—	—	—	20	17
25 Haapajärven kihlak. — Haapajärvi härad	—	—	—	—	11	13
26 Kajaanin kihlak. — Kajana härad	—	—	—	—	8	4
27 Kemän kihlak. — Kemi härad	—	—	—	—	5	3
28 Lapin kihlak. — Lappmarkens härad	—	—	—	—	—	—
29 Valtakunta — Riket	3	3	26	27	796	813

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Naisia. — Kvinnkön.						Yhteensä. — Summa.					
	Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä, 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä, 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.	
	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.	Huhkattuun 1 puuh. kuuhva vuotaa. Den 1 april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkuna keskim. Den 1 april under redogörelseåret.
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1 Juvan kihlak. — Jokkas härad	—	—	—	—	13	8	—	—	—	16	16	
2 Rantasalmen kihlak. — Rantasalmi härad	—	—	—	—	16	18	—	—	1	21	24	
3 Kuopion lääni — Kuopio län.	—	—	5	3	155	137	—	8	4	232	224	
4 Kaupungit — Städerna	—	—	—	1	10	13	—	—	1	19	20	
5 Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	—	—	—	—	11	11	—	1	—	20	18	
6 Ilomantsin kihlak. — Ilomants härad	—	—	—	1	4	5	—	—	1	5	7	
7 Liperin kihlak. — Libelits härad	—	—	—	—	26	27	—	1	—	39	39	
8 Iisalmen kihlak. — Idensalmi härad	—	—	—	4	41	32	—	5	1	63	66	
9 Kuopion kihlak. — Kuopio härad	—	—	—	1	46	31	—	1	—	60	48	
10 Rautalammin kihlak. — Rautalampi härad	—	—	—	1	17	18	—	—	1	26	26	
11 Vaasan lääni — Vasa län	—	—	4	1	218	235	1	—	5	334	354	
12 Kaupungit — Städerna	—	—	1	1	1	1	—	—	1	1	1	
13 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	—	—	—	—	55	53	1	—	1	81	79	
14 Närpiön kihlak. — Närpes härad	—	—	—	—	17	20	—	—	—	33	35	
15 Korsholman kihlak. — Korsholms härad	—	—	—	—	27	30	—	—	—	52	55	
16 Lapuan kihlak. — Lappo härad	—	—	1	1	50	46	—	1	1	73	68	
17 Pietarsaaren kihlak. — Pedersöre härad	—	—	—	1	29	35	—	1	—	42	50	
18 Kuortaneen kihlak. — Kuortane härad	—	—	—	—	25	32	—	—	—	33	43	
19 Laukaan kihlak. — Laukas härad	—	—	—	1	1	2	—	1	1	1	2	
20 Viitasaaren kihlak. — Viitasaari härad	—	—	—	—	13	17	—	—	—	18	22	
21 Oulun lääni — Uleåborgs län.	—	—	2	1	125	120	—	2	1	196	184	
22 Kaupungit — Städerna	—	—	—	—	3	3	—	—	—	4	6	
23 Oulun kihlak. — Uleå härad	—	—	—	—	46	43	—	—	—	72	67	
24 Saloisten kihlak. — Salo härad	—	—	—	1	37	31	—	—	1	57	48	
25 Haapajärven kihlak. — Haapajärvi härad	—	—	—	—	26	26	—	—	—	37	39	
26 Kajaanin kihlak. — Kajana härad	—	—	—	2	7	12	—	2	—	15	16	
27 Kemän kihlak. — Kemi härad	—	—	—	—	6	5	—	—	—	11	8	
28 Lapin kihlak. — Lappmarkens härad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
29 Valtakunta — Riket	2	26	17	1,070	1,095	3	5	52	44	1,866	1,908	

b) Maanviljelysseurojen pitreissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Maanviljelysseura. Lantbrukssällskap.	Miehiä. — Mankön.						Naisia. — Kvinnkön.						Yhteensä. — Summa.					
	Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.		Alle 15 vuoden. Under 15 år.		15—18 vuoden väällä. 15—18 år.		Yli 18 vuoden. Över 18 år.	
	Edellisen vuoden alkana keskim. I meiteliä under föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkana keskim. I föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkana keskim. I meiteliä under föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkana keskim. I meiteliä under föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkana keskim. I meiteliä under föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkana keskim. I meiteliä under föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkana keskim. I meiteliä under föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkana keskim. I meiteliä under föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.	Edellisen vuoden alkana keskim. I meiteliä under föregående året.	Huhittuun I puik kuhuvaa vuotta Den I april under redogörelseåret.
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura. ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	—	1	1	—	69	61	—	1	—	17	23	—	2	1	—	86	84	
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura. ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	2	1	52	58	—	—	1	22	28	—	3	1	—	74	86	
3 Suomen Talousseura. ¹⁾ — Finska Hushållningssällskapet ¹⁾	—	—	—	—	23	21	—	—	3	4	39	37	—	—	3	4	62	58
4 Lounais-Suomen Maanviljelysseura. ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	1	1	104	99	—	—	—	101	114	—	1	1	—	205	213	
5 Satakunnan Maanviljelysseura. — Satakunta Lantbrukssällskap	—	—	—	—	62	77	—	—	5	2	106	101	—	5	2	168	178	
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura. — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	—	—	—	—	43	49	—	—	2	—	71	69	—	2	—	114	118	
7 Hämeen-Satakunnan Maanviljelysseura. — Tavastland-Satakunta Lantbrukssällskap	—	1	—	1	17	15	—	—	—	1	22	23	—	1	—	39	38	
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura. — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	—	—	1	—	21	27	—	1	3	2	30	39	—	1	4	2	51	66
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura. ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	—	—	1	—	23	21	—	—	—	—	19	13	—	1	—	42	34	
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura. — Viborgs läns Lantbrukssällskap	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	4	4	—	—	—	6	5	
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura. — Östra-Karelen Lantbrukssällskap	—	—	—	1	15	10	—	—	1	2	40	47	—	—	1	3	55	57
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura. — St Michels läns Lantbrukssällskap	—	—	—	1	12	18	—	—	—	—	37	37	—	—	1	49	55	
13 Kuopion Maanviljelysseura. — Kuopio Lantbrukssällskap	—	—	1	1	45	59	—	—	5	1	108	81	—	6	2	153	140	
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura. — Norra Karelen Lantbrukssällskap	—	—	2	—	23	21	—	—	—	1	37	43	—	—	2	1	60	64
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura. — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	1	—	1	1	66	67	—	—	—	—	131	134	1	—	1	197	201	
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura. — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	—	—	—	1	6	7	—	—	1	—	20	29	—	1	1	26	36	
17 Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura. — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	—	—	—	—	40	40	—	—	1	1	58	61	—	1	1	98	101	
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura. — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	—	—	—	—	8	7	—	—	1	—	13	17	—	—	1	21	24	
19 Oulun läänin Talousseura. — Uleåborgs läns Hushållningssällskap	—	—	—	—	53	52	—	—	—	1	104	94	—	—	1	157	146	
20 Kajaanin Maanviljelysseura. — Kajana Lantbrukssällskap	—	—	—	—	8	4	—	—	2	—	7	12	—	2	—	15	16	
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura. — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	—	—	—	—	5	3	—	—	—	—	6	5	—	—	—	11	8	
22 Lapin Maatalousseura. — Lappmarkens Lantbrukshushållningssällskap	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

¹⁾ Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

Maanviljelystyöväen palkat vuonna 1923. — Lantbruksarbetarnes löner år 1923.

a) Läänittäin ja kihlakunnittain. — a) Läns- och häradsvis.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Vuospalkka. Årslön.				Päivä-				palkka jalkapäivätyöstä: — Daglön för fotdagsverke:								Päiväpalkka hevospäivätyöstä: Daglön för hästdagsverke:												
	Rengin. För dräng.		Pilan. För piga.		Kesällä. — Miehen. För man.				Om sommaren.				Talvella. — Om vintern.				Kesällä. — Om somm.				Talvella. — Om vint.								
	I edellens kost.		I edellens kost.		I edellens kost.		I edellens kost.		Naisen. För kvinna.		Miehen. För man.		Naisen. För kvinna.		Talon ruunassa. I edellens kost.		Omnessa ruunassa. I edellens kost.		Talon ruunassa. I edellens kost.		Omnessa ruunassa. I edellens kost.		Talon ruunassa. I edellens kost.		Omnessa ruunassa. I edellens kost.				
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.			
1 Uudenmaan lääni — Nylands län	4 488	8 332	2 751	5 187	23	25	37	36	11	36	19	30	17	08	29	64	9	—	15	62	49	20	74	41	44	—	70	12	1
2 Raaseporin kihlak. — Raseborgs härad	4 238	7 125	2 800	4 533	23	13	35	—	11	13	18	50	18	13	28	75	10	43	16	86	51	67	73	57	47	50	69	29	2
3 Lohjan kk. — Lojo hd	4 763	9 083	2 875	5 417	25	38	40	—	11	—	19	25	17	75	30	25	9	50	15	38	45	83	70	—	42	50	64	88	3
4 Helsingin kk. — Helsinge hd	4 506	8 675	2 861	5 078	23	33	37	50	12	22	19	30	15	67	29	—	8	88	15	22	56	—	79	44	48	—	75	—	4
5 Pernajan kk. — Pernå hd	4 455	8 522	2 536	5 578	21	73	37	—	11	09	20	—	17	—	30	50	7	82	15	30	45	63	40	—	40	—	70	50	5
6 Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län	4 261	7 672	2 791	5 197	20	45	32	66	12	13	20	65	14	70	25	38	9	—	16	09	45	74	68	04	38	29	57	44	6
7 Vehmaan kihlak. — Vehmo härad	4 059	7 950	2 450	4 933	17	82	30	56	10	82	19	88	12	73	24	22	7	82	15	—	40	89	58	89	32	56	51	67	7
8 Myrämäen kk. — Virmo hd	4 650	7 188	2 880	4 563	22	80	34	40	12	40	20	60	15	70	26	50	9	40	15	60	51	43	76	43	40	71	58	57	8
9 Piikkiön kk. — Pikis hd	3 900	7 375	2 900	4 950	21	88	35	—	11	—	18	13	14	25	25	88	9	—	15	—	45	71	71	88	37	86	58	71	9
10 Halikon kk. — Halikko hd	4 393	7 643	3 020	5 300	21	33	32	—	10	80	18	20	16	33	26	27	9	36	16	07	43	—	61	15	38	50	53	33	10
11 Ulvilan kk. — Ulvsby hd	4 065	7 727	2 418	5 000	20	53	32	76	12	12	21	25	15	24	25	59	9	12	15	69	45	59	65	59	38	53	57	35	11
12 Ikaalisten kk. — Ikaalis hd	3 457	6 375	2 250	4 000	17	88	29	63	13	13	23	29	12	13	22	25	8	—	16	14	44	29	67	14	38	57	60	71	12
13 Tyrvään kk. — Tyrvis hd	4 938	8 638	3 088	5 540	21	—	31	57	13	88	21	43	16	38	25	43	10	38	18	17	47	71	70	—	42	86	65	38	13
14 Loimaan kk. — Loimijoki hd	4 325	7 475	2 971	5 420	19	—	32	08	12	17	20	55	13	83	24	75	9	08	16	83	44	55	70	42	37	27	56	67	14
15 Maskun kk. — Masku hd	4 363	7 847	3 094	5 746	21	25	34	50	13	31	22	63	14	69	26	06	8	88	16	44	48	67	73	44	38	93	58	—	15
16 Ahvenanmaan maakunta — Ålands land- skap	4 093	7 663	2 479	5 171	22	86	35	—	13	29	23	20	15	36	26	27	8	79	18	—	47	50	65	45	35	91	54	—	16
17 Hämeen lääni — Tavastehus län	3 999	7 400	2 659	4 950	20	24	32	78	11	76	20	15	14	51	25	90	8	59	15	83	44	51	67	77	38	95	61	74	17
18 Ruoveden kihlak. — Ruovesi härad	4 014	7 486	2 343	4 233	18	29	30	—	11	57	19	29	14	43	25	—	8	14	15	—	40	—	58	57	35	—	55	—	18
19 Pirkkalan kk. — Birkala hd	4 522	8 167	3 022	5 533	24	44	36	89	14	44	24	56	17	44	29	67	10	33	18	89	57	14	84	29	43	57	68	13	19
20 Tammelan kk. — Tammela hd	3 500	6 570	2 535	4 620	18	60	29	—	10	30	17	20	13	11	22	56	7	78	13	22	39	30	60	—	33	33	51	67	20
21 Hauhon kk. — Hauho hd	4 140	7 800	2 730	4 993	20	60	34	40	12	33	19	78	14	60	27	10	9	—	15	90	45	63	70	56	42	50	67	22	21
22 Jämsän kk. — Jämsä hd	4 071	6 300	2 600	4 750	18	14	31	67	11	—	19	40	13	43	24	50	7	86	15	50	42	50	66	43	39	17	64	29	22
23 Hollolan kk. — Hollola hd	3 750	7 786	2 643	5 357	20	71	34	29	10	57	20	57	13	57	25	71	8	—	16	14	44	29	69	29	41	67	65	—	23
24 Viipurin lääni — Viborgs län	3 924	7 709	1 835	4 454	25	06	39	50	13	45	22	69	16	33	29	30	8	—	16	04	52	50	77	84	43	27	68	27	24
25 Rannan kihlak. — Stranda härad	3 800	6 760	1 850	3 900	24	17	38	33	11	50	21	33	16	50	27	33	7	83	15	33	49	—	76	67	43	—	67	50	25
26 Kymmin kk. — Kymmene hd	4 443	8 400	1 786	4 640	24	29	37	50	12	43	20	—	15	71	28	33	7	14	14	80	53	33	77	14	45	—	69	29	26
27 Lappeen kk. — Lappvesi hd	4 829	8 767	2 350	5 000	27	14	41	43	14	14	22	86	16	43	29	57	7	—	14	29	50	—	80	71	43	57	68	57	27
28 Jääskin kk. — Jääskis hd	4 320	8 450	1 860	5 250	29	—	46	25	14	60	22	75	18	—	35	40	8	83	17	60	60	83	88	—	42	50	73	—	28
29 Äyräpään kk. — Äyräpää hd	3 425	6 657	1 881	4 033	23	50	38	75	13	38	23	75	16	25	29	—	8	75	17	—	51	43	75	63	47	14	66	25	29
30 Käkisalmen kk. — Keksholms hd	3 450	7 283	1 600	4 000	22	50	36	43	14	17	23	71	15	—	28	29	8	—	16	86	49	17	77	50	37	50	65	71	30
31 Kurkijoen kk. — Kronborgs hd	3 033	7 300	1 967	5 167	21	67	38	33	14	—	23	33	13	33	26	67	8	67	16	67	41	67	63	33	35	—	60	—	31
32 Sortavalan kk. — Sordavala hd	3 500	7 500	1 767	—	25	—	38	33	14	—	23	33	14	—	25	—	9	—	17	50	50	—	73	33	45	—	73	33	32
33 Salmien kk. — Salmis hd	3 850	8 280	1 400	4 100	27	50	41	67	13	67	22	83	19	17	31	—	7	80	15	50	62	—	80	83	46	67	70	83	33
34 Mikkelin lääni — S:t Michels län	3 674	7 056	1 907	4 352	21	—	34	52	12	30	22	—	14	96	27	63	7	85	16	62	43	65	62	96	37	50	61	73	34
35 Heinolan kihlak. — Heinola härad	3 814	7 167	2 143	4 000	18	29	30	29	12	14	20	57	12	57	22	86	8	57	15	29	37	14	51	43	31	43	52	14	35
36 Mikkelin kk. — S:t Michels hd	3 860	6 875	1 940	4 375	22	—	37	—	13	—	23	75	16	40	30	40	8	—	17	50	42	50	66	—	40	—	67	50	36
37 Juvan kk. — Jokkas hd	3 629	7 143	1 757	4 633	23	14	37	14	12	86	23	29	16	43	30	—	7	71	16	57	47	86	66	43	39	29	63	57	37
38 Rantasalmen kk. — Rantasalmi hd	3 475	6 863	1 813	4 350	20	88	34	38	11	50	21	25	14	88	28	—	7	25	17	38	46	25	68	13	40	—	65	63	38

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Vuospalkka. Årslön.				Päivä-	
	Rengin. För dräng.		Piian. För piga.		Kesällä. —	
	Talon ruunassa. I färdens kost.	Omasa ruunassa. I egen kost.	Talon ruunassa. I färdens kost.	Omasa ruunassa. I egen kost.	Miehen. För man.	
					Mk.	p.
1	2	3	4	5	6	7
1 Kuopion lääni — Kuopio län	3,296	6,511	1,912	4,416	23 26	35 53
2 Pielisjärven kihlak. — Pielisjärvi härad	4,325	7,700	2,200	4,825	31 25	46 25
3 Ilomantsin kk. — Ilomants hd	3,086	6,540	1,729	4,152	20 29	32 14
4 Liperin kk. — Libelits hd	3,650	6,860	2,194	4,840	22 38	34 —
5 Iisalmen kk. — Idensalmi hd	2,875	5,750	1,813	4,250	24 38	35 63
6 Kuopion kk. — Kuopio hd	3,000	5,917	1,850	4,060	22 17	33 83
7 Rautalammin kk. — Rautalampi hd	3,230	6,500	1,720	4,250	22 —	36 —
8 Vaasan lääni — Vasa län	3,626	6,409	2,251	4,188	22 38	34 28
9 Ilmajoen kihlak. — Ilmola härad	3,333	6,250	2,217	4,750	20 —	31 20
10 Närpiön kk. — Närpes hd	3,111	5,667	2,011	3,667	21 67	29 71
11 Korsholman kk. — Korsholms hd	3,792	6,500	2,500	4,000	24 42	36 80
12 Lapuan kk. — Lappo hd	4,091	7,500	2,700	5,500	25 —	38 18
13 Pietarsaaren kk. — Pedersöre hd	4,132	6,500	2,426	4,225	26 21	39 17
14 Kuortaneen kk. — Kuortane hd	2,955	5,423	1,836	3,423	17 09	28 18
15 Laukaan kk. — Laukas hd	3,556	7,133	2,067	4,800	19 78	32 22
16 Viitasaaren kk. — Viitasaari hd	3,367	6,500	1,967	3,900	19 78	31 67
17 Oulun lääni — Uleåborgs län	4,523	9,480	2,288	5,124	35 03	49 02
18 Oulun kihlak. — Uleå härad	5,000	10,778	2,575	5,786	35 63	48 33
19 Saloisten kk. — Salo hd	3,914	8,250	2,053	4,875	27 67	43 18
20 Haapajärven kk. — Haapajärvi hd	3,111	6,667	1,822	4,667	24 11	38 67
21 Kajaanin kk. — Kajana hd	4,680	8,800	2,068	4,625	33 —	46 11
22 Kemin kk. — Kemi hd	5,143	—	2,736	—	47 27	61 43
23 Lapin kk. — Lappmarkens hd	4,633	10,750	2,350	5,033	49 17	70 —
24 Valtakunta — Riket	4,015	7,539	2,372	4,797	23 88	36 47

palkka jalkapäivätyöstä: — Daglön för fotdagsverke:						Päiväpalkka hevospäivätyöstä: Daglön för hästdagsverke:					
Om sommaren.			Talvella. — Om vintern.			Kesällä. — Om somm.		Talvella. — Om vint.			
Naisen. För kvinna.		Omasa ruunassa. I egen kost.	Miehen. För man.		Omasa ruunassa. I egen kost.	Naisen. För kvinna.		Talon ruunassa. I färdens kost.	Omasa ruunassa. I egen kost.	Talon ruunassa. I färdens kost.	Omasa ruunassa. I egen kost.
Talon ruunassa. I färdens kost.	Omasa ruunassa. I egen kost.		Talon ruunassa. I färdens kost.	Omasa ruunassa. I egen kost.		Talon ruunassa. I färdens kost.	Omasa ruunassa. I egen kost.				
Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
12 87	22 11	15 11	26 47	7 37	15 62	49 36	78 61	48 89	71 47	1	2
17 50	27 50	20 —	33 75	8 75	18 75	62 50	87 50	55 —	81 25	3	4
10 43	19 43	14 —	25 71	6 29	13 86	44 86	73 57	41 29	75 —	5	6
13 38	22 50	13 —	23 50	7 63	14 75	44 38	66 25	40 —	67 50	7	8
12 38	21 13	16 63	27 25	6 63	14 71	55 —	76 67	46 43	73 57	9	10
13 17	22 83	13 67	25 —	7 50	17 50	50 —	77 50	42 —	71 —	11	12
12 20	21 60	15 40	27 —	8 40	16 —	45 60	66 —	39 60	62 60	13	14
14 31	23 24	15 30	26 27	8 76	16 75	46 37	68 88	39 37	62 44	15	16
12 83	21 75	12 17	22 40	8 33	17 —	45 —	59 —	36 67	50 —	17	18
14 44	20 43	14 89	23 29	8 44	13 86	40 71	56 25	32 14	49 38	19	20
16 67	24 44	16 —	26 50	9 36	17 88	47 22	66 11	42 50	62 50	21	22
17 45	29 50	18 64	31 —	11 80	22 22	50 83	68 —	38 33	55 50	23	24
15 37	25 50	18 26	30 11	9 32	17 94	56 25	83 68	47 50	74 74	25	26
11 09	19 27	12 36	21 73	7 64	14 —	39 55	61 82	34 09	55 91	27	28
11 89	20 25	12 —	24 11	6 56	14 13	45 56	68 89	40 —	66 88	29	30
12 33	21 44	13 44	25 22	7 67	16 —	39 44	66 67	36 11	66 67	31	32
18 58	28 96	19 47	34 29	9 67	19 60	62 65	97 14	49 36	85 28	33	34
19 06	31 50	17 —	33 91	7 94	18 20	64 38	97 69	46 67	83 75	35	36
16 07	27 80	13 80	27 73	8 13	18 10	53 —	88 75	41 86	79 58	37	38
13 67	23 75	13 44	25 —	7 38	16 86	47 78	78 89	38 33	68 33	39	40
17 90	25 67	24 —	36 11	10 80	18 13	56 50	80 50	52 50	88 89	41	42
22 91	32 14	30 —	47 86	13 36	23 57	86 11	131 43	70 63	118 33	43	44
24 17	36 —	23 —	44 —	13 —	26 —	81 —	114 —	58 —	87 —	45	46
13 59	22 59	15 88	27 67	8 69	16 56	49 48	78 59	41 46	65 92	47	48

Taululiite } N:o 6.
Tabellbilaga }

b) Maanviljelysseurojen piireissä. — b) Inom lantbrukssällskapens områden.

Lääni ja kihlakunta. Län och härad.	Vuosipalkka. Årslön.				Päivä			
	Rengin. För dräng.		Pilan. För piga.		Kesällä. —			
	Talons- ruunassa. I gårdens kost.	Omassa ruunassa. I egen kost.	Talons- ruunassa. I gårdens kost.	Omassa ruunassa. I egen kost.	Miehen. För man.			
					Mk.	p.	Mk.	p.
1	2	3	4	5	6	7		
1 Uudenmaan ja Hämeen läänien Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands och Tavastehus läns Lantbrukssällskap ¹⁾	4,576	8,613	2,659	4,858	24	38	24	
2 Uudenmaan läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Nylands läns Lantbrukssällskap ¹⁾	4,436	8,213	2,736	5,365	22	33	36	43
3 Suomen Talousseura ¹⁾ — Finska Hushållningssällskapet ¹⁾	4,358	7,820	2,563	4,867	23	25	34	62
4 Lounais-Suomen Maanviljelysseura ¹⁾ — Sydvästra Finlands Lantbrukssällskap ¹⁾	4,251	7,548	2,970	5,366	20	29	32	81
5 Satakunnan Maanviljelysseura — Satakunta Lantbrukssällskap	4,175	7,762	2,600	5,083	19	75	31	88
6 Hämeen läänin Maanviljelysseura — Tavastehus läns Lantbrukssällskap	3,781	7,195	2,626	4,842	19	38	31	86
7 Hämeen—Satakunnan Maanviljelysseura — Tavastland—Satakunta Lantbrukssällskap	4,190	7,574	2,705	5,041	20	75	33	60
8 Itä-Hämeen Maanviljelysseura — Östra Tavastlands Lantbrukssällskap	3,963	7,357	2,420	4,615	19	87	31	93
9 Läntisen Viipurin läänin Maanviljelysseura ¹⁾ — Västra Viborgs läns Lantbrukssällskap ¹⁾	4,443	8,629	1,871	4,640	24	29	37	86
10 Viipurin läänin Maanviljelysseura — Viborgs läns Lantbrukssällskap	3,977	7,560	1,940	4,446	25	27	39	14
11 Itä-Karjalan Maanviljelysseura — Östra Karelens Lantbrukssällskap	3,550	7,483	1,593	4,363	25	—	41	07
12 Mikkelin läänin Maanviljelysseura — St Michels läns Lantbrukssällskap	3,643	7,021	1,852	4,450	21	86	35	71
13 Kuopion Maanviljelysseura — Kuopio Lantbrukssällskap	3,126	6,200	1,857	4,373	23	24	35	38
14 Pohjois-Karjalan Maanviljelysseura — Norra Karelens Lantbrukssällskap	3,506	6,900	1,979	4,455	23	29	35	71
15 Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Södra Österbottens Lantbrukssällskap	3,237	5,698	2,063	3,516	18	07	29	16
16 Keski-Suomen Maanviljelysseura — Mellersta Finlands Lantbrukssällskap	3,464	6,858	2,042	4,473	19	79	31	95
17 Pohjanmaan Ruotsalainen Maanviljelysseura — Österbottens Svenska Lantbrukssällskap	4,103	6,846	2,662	4,625	27	52	40	42
18 Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseura — Mellersta Österbottens Lantbrukssällskap	3,500	6,188	1,953	4,100	23	33	37	14
19 Oulun läänin Talousseura — Uleåborgs läns Hushållningssällskap	4,259	10,000	2,253	5,500	30	97	44	21
20 Kajaanin Maanviljelysseura — Kajana Lantbrukssällskap	4,680	8,800	2,068	4,625	33	—	46	11
21 Perä-Pohjolan Maanviljelysseura — Perä-Pohjola Lantbrukssällskap	5,143	—	2,736	—	47	27	61	43
22 Lapin Maatalousseura — Lappmarkens Lantfushållningssällskap	4,633	10,750	2,350	5,033	49	17	70	—

1) Katso huomautuksia siv. 10 ja 11. — Se anmärkningarna å sid. 10 och 11.

palkka jalkapäivätyöstä: — Daglön för fotdagsverke:												Päiväpalkka hevospäivätyöstä: Daglön för hästdagsverke:								
Om sommaren.				Talvella. — Om vintern.								Kesällä. — Om somm.				Talvella. — Om vint.				
Naisen. För kvinna.		Miehen. För man.				Naisen. För kvinna.				Talons- ruunassa. I gårdens kost.		Omassa ruunassa. I egen kost.		Talons- ruunassa. I gårdens kost.		Omassa ruunassa. I egen kost.				
Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.			
8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		
11	41	18	77	17	65	31	18	9	33	15	27	50	91	73	75	44	09	69	38	1
11	05	19	57	16	43	28	43	8	52	15	71	47	19	74	25	43	44	70	20	2
12	58	20	90	16	25	26	52	9	04	16	95	49	25	67	—	39	74	56	84	3
11	82	20	33	14	33	25	43	8	83	15	72	44	95	68	06	36	26	54	59	4
12	63	21	51	14	54	24	33	9	14	16	62	44	23	67	38	39	10	59	70	5
11	20	18	50	13	80	25	20	8	40	15	—	41	74	65	25	37	65	59	44	6
12	45	21	47	15	50	27	10	9	10	16	78	46	47	68	89	38	53	60	79	7
11	73	20	79	13	53	24	07	8	20	15	57	43	—	63	33	38	—	62	—	8
12	43	20	33	15	71	28	57	7	57	14	83	52	50	77	14	47	50	72	86	9
13	77	23	21	16	52	29	67	7	94	16	13	52	59	79	83	42	93	67	58	10
13	29	22	64	16	21	28	50	8	42	16	38	52	31	73	93	42	14	67	50	11
12	33	22	50	15	52	28	86	7	60	17	—	45	50	66	19	39	25	64	50	12
12	57	22	10	15	33	26	33	7	48	16	15	50	42	73	42	43	32	69	89	13
13	24	22	12	14	82	26	65	7	24	15	—	48	18	73	82	43	47	73	24	14
12	44	21	09	12	33	22	67	7	67	14	87	40	43	59	17	34	09	53	04	15
12	—	20	67	12	84	24	53	7	16	15	11	42	11	67	63	37	78	66	67	16
17	86	27	29	19	21	30	31	10	66	19	08	52	75	72	88	41	75	61	92	17
13	47	24	08	15	60	27	29	8	—	16	67	55	—	84	67	47	33	77	—	18
17	11	28	25	15	22	29	56	8	24	18	86	56	49	89	50	42	68	77	93	19
17	90	25	67	24	—	36	11	10	80	18	13	56	50	90	50	52	50	88	89	20
22	91	32	14	30	—	47	86	13	36	23	57	86	11	131	43	70	63	118	33	21
24	17	36	—	23	—	44	—	13	—	26	—	81	—	114	—	58	—	87	—	22